nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 24. maja 1964

Leto XX. - Št. 123 (5806)

Za pravico rabe slovenščine

S svoje seje, ki je bila 21. t. m. v Gorici, je izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze sklenil poslati političnim strankam v deželi Furlanija-Julijska krajina sledeče pismo:

«V teku so priprave za ureditev deželnih uradov, pri čemer je v veljavi načelo, da bodo nastavljeni prvenstveno uradniki, delegirani iz že obstoječih javnih uradov. Ni nam znano, da bi v teh uradih bil zaposlen uradnik, še manj pa funkcionar slovenske narodnosti.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza je obvestila Vašo stranko — podobno kakor vse ostale stranke, ki se sklicujejo na ustavo — o svojem stališču do dežele z izjavo, ki jo je sprejel njen izvršni odbor dne 5. marca 1964. leta. V tej izjavi je v prvi točki navedena pravica, da lahko pripadniki slovenske etnične skupine uporabljajo svoj jezik v osebnih ali uradnih odnosih s predstavniki političnih, upravnih in sodnih oblasti in da imajo pravico dobiti odgovor, dokumente in potrdila v svojem jeziku.

Iz te točke izhaja druga, ki govori o nujnosti nastavitve tolikšnega števila uradnikov slovenske narodnosti, da se omogoči izvajanje zgoraj omenjene pravice. To potrebo in zahtevo je tolmačila SKGZ v omenjeni izjavi od 5. marca 1964 dobesedno: «Ko se bodo osnovali deželni uradi in ustanove, bodo morale deželne oblasti namestiti primerno število uradnikov in funkcionarjev, ki obvladajo slovenski jezik.»

Gre za načelno, za pripadnike slovenske narodnosti, ki prebivajo na področju dežele, pa za življenjsko važno vprašanje, zato upravičeno pričakujejo, da jih že prvi in bistveni ukrepi dežele ne bodo razočarali in da bodo prežeti z duhom statuta, ki zagotavlja narodnostnim manjšinam nemoten razvoj.»

Točno pred desetimi leti je bila 24. maja 1954 ustanovljena organizacija slovenskih taborni-kov na Tržaškem, ki se je pozneje razširila tudi na Gorico in skozi katero je šlo veliko slovenske zamejske mladine.

Od vsega začetka je bil namen Rodu Modrega vala vzgajati mladino v osebnosti s pravilnim odnosom do družbe in v zavedne pripadnike svoje narodne manjšine. Sedaj in tudi v prejšnjih letih so se porajale težave pri delu, predvsem zaradi pomanjkanja kadrov. Težko je namreč mladincu ali mladinki dopovedati in ga prepričati o pravilnosti taborniških načel ne samo v notranjem življenju organizacije, temveč tudi v odnosu do drugih ljudi in okolja sploh; delovanje v organizaciji, taborniško življenje in miselnost je trda šola, a prosti čas se da uporabiti na toliko lažjih načinov. Vendar se je vedno našla rešitev in po desetih letih stoji taborniška organizacija še vedno na lastnih nogah. Nemogoče je namreč pozabiti na vsa doživetja z izletov, s taborjenj, na petje pri tabornem ognju, na gorske ture, na utrujenost a vendar odpornost po celodnevnem pešačenju; nemogoče je pozabiti na srečanja s taborniki in skavti drugih narodnosti: Obdajmo svet s prijateljstvom! S prirodo k novemu človeku! To so gesla, ki jih srečujemo na naših poteh.

Starejša generacija taborni kov, t. j. tisti, ki niso več aktivni, ki pa so pred leti delali v organizaciji in jo utrjevali, priznavajo, da je od njih zahtevala dosti časa, a da jim je dala veliko zadoščenja. Pozabili so na vozle, morda celo ne razlikujejo več piramide od stražnega ognja in se ne spomnijo, da je treba zvečer na šotorih popustiti vrvice, toda toplih občutkov tovarištva na družinskih izletih in pohodih, nočnega dežurstva, dela v kuhinji, prižiganja pagode, dvotedenskih ekskurzij ne bodo nikoli pozabili. Aktivni člani si moramo biti na jasnem in to še posebno po desetletju izkušenj: Rod Modrega vala bo takšen, kakršnega bomo sami izoblikovali; zadoščenj bo toliko, kolikor bo naše delavnosti in vestnosti. Tudi letošnje poletne akcije bodo odraz dosedanjega dela in tistega, ki ga imamo še do julija, ko bomo odšli na taborjenje in pozneje na ekskurzijo.

ALDO RUPEL-SKALA

Danes poteka deset let od ustanovitve taborniškega Rodu «Modrega vala». V teh desetih letih je vzgojna organizacija, ki povezuje svoj vzgojni vpliv z življenjem v naravi, pustila pozitivne sledove v rasti naše mlade generacije. Taborniki bodo proslavili desetletnico svojega rodu v četrtek 28. t. m. z enodnevnim taborjenjem v bližini Trebč. Vabijo starše in prijatelje, da jih ta dan obiščejo v njihovem taboru

sedem dni v svetu

Italija

V poslanski zbornici se vodi ogorčena bitka med vladno večino in desničarskimi poslanci v zvezi z deželnimi zakoni: ves teden so porabili samo za to, da so zavrnili dva poskusa liberalcev, monarhistov in neofašistov, ki so najprej zatrjevali, da so ti zakoni protiustavni, nato pa so zahtevali, naj se razprava o teh zakonih prekine, češ da obstajajo še vsi tisti pogoji gospodarske in politične nestabilnosti, ki so jih tudi demokristjanski prvaki izkoriščali kot pretvezo proti uveljavljenju deželne ureditve; po drugi plati pa so skušali uveljaviti argument o izdatkih za uveljavljenje deželne ureditve, kar da bo vplivalo porazno na že itak težavno gospodarsko stanje države.

Govorniki vladne večine so zavrnili drugega za drugim vse «argumente» desnice, v ponedeljek pa se bo začela nova bitka proti številnim popravkom, ki so jih desničarski poslanci predložili k posameznim členom vladnih zakonskih osnutkov.

V senatu pa so vladni zakonski ukrepi glede kmetijstva predmet napada tako desničarskih senatorjev, kot komunističnih senatorjev in senatorjev PSIUP. Desnica toči krokodilove solze nad propadom italijanskega kmetijstva, ki da mu grozi zaradi vladnih ukrepov samo zato, ker veleposestniki ne bodo mogli več obnoviti spolovinarskih pogodb in bo tako konec fevdalnih odnosov na podeželju. Tudi okoliščina, da se z vladnimi ukrepi priznava spolovinarju večji del pridelka kot do sedaj (58 odst.), je za desnico višek nesramnosti, in napoveduje, da spolovinarji ne bodo imeli od tega nobene koristi, ker bo, iz neznanih razlogov, sedaj pridelek manjši, in bo zato spolovinar dobil stvarno manj pridelka, kot ga je prejel prej, tudi kljub temu, da je imel pravico do manjšega odstotka pridelka. Tudi v tem primeru se desnica poslužuje določb ustave in zatrjuje, da so tudi ti ukrepi protiustavni, češ da pomenijo napad na zasebno pobudo in na svobodo «sklepanja pogodb» v pretežno korist veleposestnikov!

Komunistični senatorji pa poudarjajo, da vladni ukrepi niso niti zadostni niti učinkoviti in da favorizirajo veleposestnike, ki bodo obržali zase najboljšo zemljo in na njej organizirali moderne kapitalistične kmetijske obrate.

V petek se je zaključila splošna razprava o teh vladnih ukrepih; v ponedeljek bo spregovoril minister za kmetijstvo Ferrari Aggradi, nato pa bo sledila razprava o posameznih členih. In tudi tu bo opravka s številnimi popravki desničarskih in komunističnih senatorjev.

CGIL pa je poslala parlamentarnim skupinam pismo, v katerem jih poziva, naj delujejo za sprejem zakona, kakor ga je svoj čas ona predlagala.

Na petkovi seji ministrstva sveta so odobrili zakonski načrt, s katerimi se uveljavlja ustavno načelo o referendumu. To načelo pomeni, da more najmanj 500.000 volivcev zahtevati, da se prebivalstvo izreče neposredno z referendumom glede uveljavljenja ali ukinitve kateregakoli zakona ali drugega zakonskega ukrepa vlade ali parlamenta. Referendum je torej instrument neposredne demokracije, s katerim morejo volivci predložiti neposredno (in ne le prek svojih predstavnikov v parlamentu) neki zakonski osnutek, o katerem odloči z referendumom ljudstvo samo.

Poslanska zbornica je ratificirala sporazum o ribolovu med Italijo in Jugoslavijo ter moskovski sporazum med ZSSR, ZDA in Veliko Britanijo, o ukinitvi jedrskih poskusov v ozračju in pod morsko gladino.

Jugovzhodna Azija

V jugovzhodni Aziji se je stanje zopet nevarno zaostrilo. Ameriška vlada je zaradi vedno uspešnejše ofenzive Vietkonga v Južnem Vietnamu sklenila povečati vojaško in gospodarsko pomoč Južnemu Vietnamu za drugih 125 milijonov dolarjev. Državni tajnik za obrambo McNamara si je zopet ogledal stanje v tej državi in dal nova navodila za nadaljevanje vojaških operacij proti osvobodilnemu gibanju. Sicer je ameriška vlada skušala doseči, da bi vojno v Južnem Vietnamu postavili pod okrilje NATO, in njen predstavnik je v ta namen na zadnjem zasedanju ministrov te organizacije v Haagu zaman pozival ostale članice, naj bi se priključile tej akciji. Končalo se je torej tako, da bodo ZDA trosile nove dolarje za vojno na področju, kjer hočejo za vsako ceno ohraniti svoje pozicije v okviru blokovske delitve sveta.

Pogosto se dogaja, da južnovietnamski vojaki in ameriški častniki, ki jih vodijo, vdirajo čez mejo na kamboško ozemlje, kjer požigajo hiše in pobijajo prebivalce. Zato je kamboška vlada protestirala pri Varnostnem svetu OZN zaradi teh napadov in zahtevala učinkovite ukrepe.

Poleg tega se je stanje poslabšalo tudi v Laosu, kjer preti nova državljanska vojna.

Levičarsko gibanje Patet Lao je

(Nadaljevanje na 2. strani)

DANES

Sindikalne organizacije napovedujejo za prihodnji teden nove stavke. V Turinu bodo stavkali kovinarji, v vsej državi pa poštni uslužbenci, včlanjeni v CGIL. Tajnik CGIL Santi pa objavlja v listu «Avanti» članek, s katerim odgovarja na nedavne obtožbe, ki jih je La Malfa izrekel proti sindikatom. Santi poudarja, da se do sedaj sindikatom ponuja vedno le «Carlijeva linija», češ da bi izboljšave delavcem spravile sedanji sistem v krizo. V bistvu Santi zagovarja upravičenost stališča sindikatov in poudarja, da zahteve po gospodarskih izboljšavah imajo za rezultat, da razgibajo družbo, kar lahko pripelje do potrebnih sprememb v smislu napredka.

Med mednarodnimi novicami, ki so vzbudile največ hrupa, je sporočilo o ugrabitvi žene znanega francoskega industrija Dassaulta, ki je tudi golistični poslanec. Včeraj so ugrabitelji uredništvom nekaterih listov in agencij sporočili, da pripadajo OAS ter da zahtevajo za izpustitev ugrabljene žene milijardo starih frankov, ter izpustitev bivšega generala Salana in bivšega generala Jouhauda.

Zahodni reakcionarni tisk, predvsem pa ameriški tisk, se je zadnje dni močno razpisal in napovedoval začetek «odločilne vojne proti Castru». Pisal je o raznih sabotažnih akcijah in izkrcanjih. Toda včeraj je minister za obrambo Raul Castro odločno zanikal kakršno koli izkrcanje kubanskih beguncev. Sporočil je, da je kubanska vojska v pripravljenosti; to pa zaradi tega, ker so se na jugu ZDA začeli letalski in pomorski manevri, ter zaradi protikubanske dejavnosti Organizacije ameriških držav, kakor tudi zaradi sovražnosti Betancourta in Leonija in zaradi nedavnih dogodkov v Panami in Braziliji.

Iz Laosa ni posebnih poročil. Vse kaže, da se nadaljuje diplomatska akcija za politično ureditev. Iz Moskve javljajo, da je sovjetska vlada mnenja, da so realne možnosti za sklicanje konference o Laosu, ki naj bi bila junija, ker je tudi Suvana Fuma predlagal skupno posvetovanje.

Tudi na Cipru je v glavnem mirno z izjemo manjših incidentov brez žrtev. Vendar pa vlada med ciprskimi Grki še vedno razburjenost zaradi ponovnih turških groženj z izkrcanjem.

Tolažilna novica pa je prišla iz malezijske prestolnice, in sicer da so se Indonezija, Filipini in Malezija sporazumeli o novem sestanku svojih predsednikov, ki bo prvi teden junija v Tokiu, da bi skušali rešiti spor okoli Malezije.

Hruščov bo imel danes zadnji razgovor z Naserjem v Kairu. V ponedeljek bodo objavili skupno sporočilo, in istega dne bo Hruščov odpotoval v Moskvo. Za to sporočilo vlada veliko zanimanje.

Oasovci ugrabili ženo milijarderja Dassaulta
Zahtevajo milijardo frankov in izpustitev Salana

Dassault je lastnik tovarne letal in golistični poslanec

PARIZ, 23. — Preteklo noč so trije neznanci ugrabili Madeleine Dassault, ki je žena golističnega poslanca Marcela Dassaulta.

Ugrabitelji so okoli polnoči čakali pred vhodom poslopja, kjer stanujeta zakonca Dassault. Ko sta zakonca Dassault prispela z avtomobilom pred poslopje, je v razdalji 15 metrov čakal kamionček, iz katerega sta izstopila dva moška. V nekaj sekundah sta še približala avtomobilu zakoncev. Eden od njiju je udaril s kopitom samokresa po glavi šoferja, ki se je zgrudil na tla, prisilil je zatem Dassaultovo ženo, da izstopi iz avtomobila. V tem trenutku se je približal avtomobil «Citroen», v katerega sta spravila Dassaultovo ženo. Ugrabitelji so tudi njenega moža udarili s kopitom samokresa po glavi, ko je hotel ženi pomagati. Dassault ima 72 let, njegova žena pa 65.

Ugrabitelji so se odpeljali z največjo brzino. Vse to sta povedala dva šoferja, ki sta v bližini opazovala prizor in ki sta nato zasledovala z avtomobilom pobegle ugrabitelje. Toda kmalu se je avtomobil ugrabiteljev oddaljil in šoferja mu nista mogla slediti. Vendar pa sta podala policiji nekaj podatkov o smeri, v katero so ugrabitelji zbežali. Avtomobil «Citroen» so pozneje našli praznega.

Dassault je takoj po dogodku ves zmeden telefoniral iz svojega stanovanja policijskemu prefektu in policija je takoj postavila cestne bloke ter začela iskanje. V kamiončku, iz katerega sta izstopila ugrabitelja, so našli klobuk, ki so ga dali povohati policijskemu psu. Ta je nekaj časa sledil po poti, po kateri so zbežali ugrabitelji, a je kmalu zgubil sled.

Nekaj pred poldne je neznanec telefoniral uredništvu pariškega dnevnika «Le Monde» in zahteval odškodnino milijarde starih frankov za izpustitev gospe Dassault. Neki urednik je sporočil, da mu je neznanec, ko ga je vprašal, kaj bi se zgodilo, če Marcel Dassault ne bi plačal, odgovoril: «Vrnili mu bomo ženo v kosih». Tedaj so ga vprašali, kdo je, in ta je odgovoril: «Predstavljamo organizacijo, katere dejavnost je v tem, da reši bogastvo, ki je bilo nedopustno pridobljeno.»

Okoli 14.30 je neznanec telefoniral uredništvu popoldanskega dnevnika «France Soir». Telefonistka mu je dala vezo z nekim urednikom. Neznanec je sporočil: «Gospa Dassault bo izpuščena v zameno za generala Raula Salana v prihodnjih 70 urah... drugače...». Neznanec ni dokončal stavka in je prekinil zvezo.

Neznanec je telefoniral pozneje tudi agenciji «France Presse». Izjavil je, da bo prebral «sporočilo glavnega štaba OAS». V tem «sporočilu» je rečeno, da je «OAS obsodila Marcela Dassaulta zaradi veleizdaje na plačilo milijarde starih frankov». «Ta znesek, nadaljuje sporočilo, bo tajna vojska izplačala vojnemu zakladu in se bo uporabil za nadaljevanje borbe, ki so jo začeli njeni borci.» V sporočilu je na koncu rečeno, da bodo znesek uporabili tudi za «odškodnino žrtvam vlade de facto». Podobno sporočilo je popoldne dobila ameriška agencija «United Presse International».

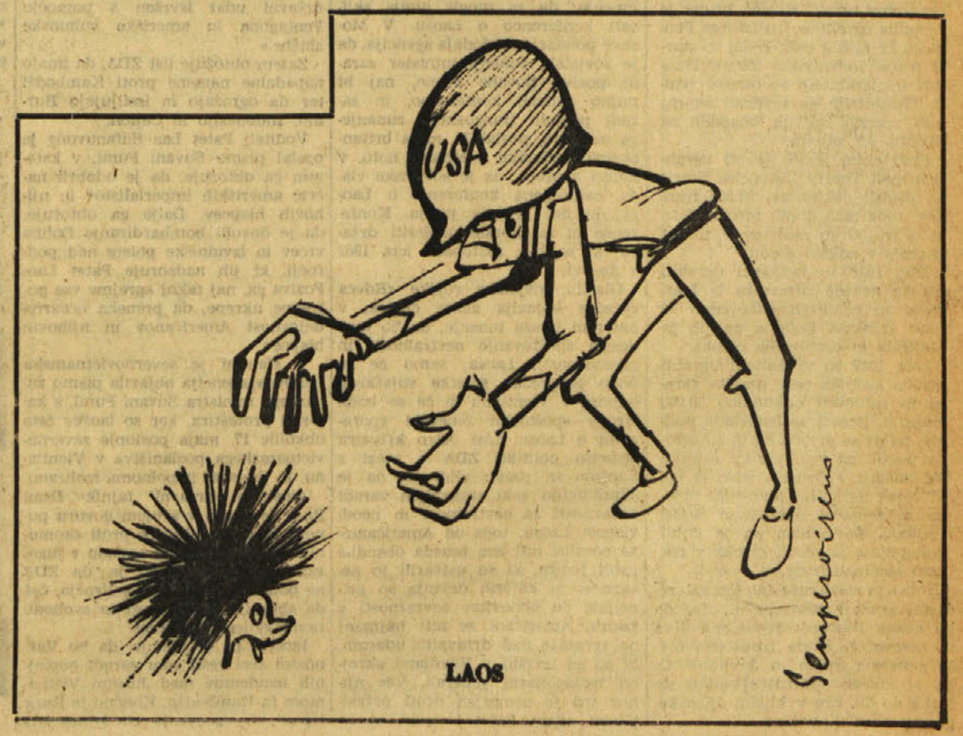
Nocoj vztrajno krožijo govorice, da so ugrabitelji že stopili v stik z družino ugrabljene gospe. Trdi se, da so že določili znesek za odškodnino, niso pa določili načina izpustitve ugrabljene gospe. V policijskih krogih pa vse to zanikujejo. Tu so vedno bolj prepričani, da so ugrabitev organizirali zločinci, ki so svoj čas delovali v vrstah OAS. Policijski prefekt Papon se je nocoj razgovarjal z Dassaultom.

Kar se tiče domneve, da so ugrabitev organizirali bivši člani OAS, pripominjajo, da je neznanec, ki je telefoniral agenciji France Presse, govoril zelo mirno in je pokazal, da ima prakso z uredniškim delom. Najprej je vprašal po stenografki, kateri je potem hitro zdiktiral omenjeno «sporočilo». Na koncu je vprašal, ali je vse razumela in redno stenografirala. Ko je dobil pritrdilni odgovor, je mirno zaprl telefon. Nocoj prevladuje mnenje, da ugrabitelji, ki so eventualno bivši člani OAS, niso več povezani s to organizacijo, in da so organizirali ugrabitev, da izsilijo plačilo visokega zneska.

Nocoj se je tudi mlajši sin Dassaulta, ki vodi elektronski oddelek aeronavtske družbe svojega očeta, razgovarjal z notranjim ministrom in s policijskim prefektom. Preiskavo vodi načelnik državne varnosti Maurice Grimaud po navodilih notranjega ministra. Do poznih popoldanskih ur ni preiskava prinesla nič posebno važnega. Vendar pa se je zvedelo za nove podatke, ki bodo morda mogli usmeriti iskanje policije. Neki šofer in neki natakar, ki sta v službi v bližnji palači v isti ulici, sta sporočila, da sta že več dni opazila blizu Dassaultove hiše štiri neznane moške, stare približno 30 let, ki so dan za dnem opazovali vhod v palačo, kjer stanuje Dassault. Vse to kaže, da je bila ugrabitev natančno organizirana in da so ugrabitelji več dni zasledovali zakonca Dassault, da zvedo za njune navade. Imeli so tudi na razpolago več ukradenih avtomobilov, na katerih so zamenjali evidenčne tablice.

Marcel Dassault je, kakor rečeno, lastnik tovarne letal, ima delnice v neki pariški banki, pri nekem dnevniku in tedniku ter v številnih industrijskih družbah Dassault je med nabogatejšimi

(Nadaljevanje na 2. strani)

Saragatovo «glavno vprašanje» in «šibka točka» levega centra

Nasprotujoča si stališča PSDI in PSI glede združitve delavskega gibanja

«Avanti!» očita Saragatu, da gleda na KD skozi shemo, ki «ne ustreza niti njeni družbeni stvarnosti niti njeni politični dinamiki» - 43 milijard za potrebe male in srednje industrije - Jutri se sestaneta v Ženevi Saragat in Kreisky

RIM, 23. — Pod predsedstvom predsednika vlade Mora je bil v palači Chigi ponoven sestanek, ki so se ga udeležili: podpredsednik vlade Nenni, ministri Piccioni, Reale, Giolitti, Tremelloni, Colombo, Pieraccini, Medici, Bosco, Mattarella in Bo ter guverner državne banke Carli; nadaljevali so proučevanje gospodarskih vprašanj, ki so ga bili začeli v četrtek.

Po seji je finančni minister Tremelloni izjavil novinarjem, da so proučili splošno stanje gospodarstva. Colombo je potrdil, da so zlasti proučili vprašanja, ki jih bodo obravnavali na torkovem sestanku s predstavniki sindikatov, na katerem bodo skušali doseči sporazum glede datuma od katerega bodo stopile v veljavo povišane družinske doklade. Giolitti pa je izjavil novinarjem, da so proučili vprašanja cen, plačilne bilance, mezdnih prejemkov in investicij, ker je na podlagi podatkov prvega četrtletja letos moč napraviti gospodarsko prognozo do konca leta. Na vprašanje, kako je moč oceniti stanje gospodarstva po tej proučitvi, je Giolitti dejal: «Ni da bi mogli spati spanje pravičnika.»

Pod predsedstvom ministra Medicija je bila na ministrstvu za industrijo in trgovino seja ministrskega odbora za dodeljevanje državnih prispevkov na posojila v korist malih in srednjih industrijskih obratov. Odbor je ugodil 340 prošnjam za državni prispevek v višini 47 milijard lir: 216 prošenj (33 milijard) se nanaša na jug, 124 prošenj (14 milijard) pa na srednjo in severno Italijo. Na podlagi teh prispevkov, bodo mala in srednja podjetja investirala 103 milijard lir.

Zunanji minister Saragat odpotuje jutri v Ženevo, kjer bo sodeloval z italijansko delegacijo na mednarodni konferenci OZN za trgovino in razvoj. Ob tej priliki se bo sestal tudi z avstrijskim zunanjim ministrom Kreiskym, s katerim si bosta izmenjala misli o vprašanju južnih Tirolcev. S tem v zvezi je Kreisky izjavil dopisniku avstrijske tiskovne agencije APA, da si od tega razgovora z italijanskim zunanjim ministrom ni moč obetati takoj nekega konkretnega rezultata, vendar pa da utegne priti do zbližanja stališč. Na tem sestanku med obema zunanjima ministroma tudi ne bo šlo za pogajanja v pravem pomenu besede, ampak bodo le pojasnili nekatera stališča, zlasti kar zadeva nadaljnjo proučitev poročila komisija 19. Na glasove, ki krožijo v pristojnih italijanskih krogih, in na podlagi katerih ne bi bilo več nobenega razloga za pogajanja med Italijo in Avstrijo, po predložitvi poročila komisije 19, je Kreisky dejal, da mora spomniti na dve resoluciji, ki ju je generalna skupščina ZN soglasno odobrila, in ki obvezujeta Avstrijo in Italijo, da se pogajata o vprašanju Južne Tirolske.

Pod naslovom «Glavno vprašanje» objavlja Saragat v «Agenzia democratica» članek, v katerem pravi med drugim, da le KD in KPI ohranjata in utrjujeta svoje pozicije, ker KD more razpolagati z množično podporo cerkvene hierarhije in televizije, ki redno oddaja obrede te hierarhije, medtem ko KPI razpolaga z ogromnim propagandističnim aparatom. Po drugi strani pa obe socialistični stranki — tudi kljub temu, da prejmeta skupaj več kot šest milijonov glasov — razpolagata z neprimerno manjšimi sredstvi za razširjanje svojih idej. Spričo tega Saragat predvideva, da se bo Italija v kratkem znašla pred alternativo KD—KPI, če ne bo nastopilo «novo dejstvo». To novo dejstvo more biti le ustanovitev velike demokratične socialistične stranke, ki bo zmožna razbiti sedanji propagandistični monopol KD in KPI. Saragat vidi v nepovezanosti socialističnih sil šibko točko formule levega centra; samo strnjenost teh sil more biti kos «komunističnemu izsiljevanju» na tej strani in more vzpostaviti «zdravo ravnotežje» nasproti demokristjanskemu zavezniku.

Na ta članek Saragata pa že odgovarja jutrišnja številka glasila PSI «Avanti!» in pravi med drugim, da se socialisti ne morejo strinjati s tem posplošenim napadom Saragata na KD, ker izhaja s stališča zmernega laicizma; ali z drugimi besedami: «Voditelj PSDI ne napada KD zaradi njene zmernosti na socialnem področju, ki se pojavlja na mnogih, tudi vodilnih mestih; ne poudarja, kakor bi moral poudariti, da imamo v katoliškem svetu, tako na sindikalnem, kot na političnem področju, sile, ki so razpoložljive za resnično politiko demokratične obnove; sile, ki so ob raznih okoliščinah odigrale naprednejšo vlogo, od one, ki so jo imeli socialdemokrati. Zagrešimo napako politične perspektive, če gledamo na KD skozi shemo, ki ne ustreza niti njeni družbeni stvarnosti niti njeni politični dinamiki». «Avanti!» pa poudarja zlasti tisto točko Saragatovega argumentiranja, kjer pravi, da je razcep med PSDI in PSI šibka točka levega centra, ker da je tako teže vplivati na KD.

Ta argument je zelo resen, ker poraja dvom, da si Saragat skuša že vnaprej ustvariti polemičen argument nasproti PSI v primeru, da bi — ne po krivdi PSI — prišlo do zastoja pri uresničevanju dogovorjenega programa. «Saragat pravi, da je združitev obeh strank glavno vprašanje politike levega centra. To je odvrnilni manever. Program je tu: če on res veruje vanj, kot verujemo vanj mi, naj z dejanji dokaže, da ga hoče uresničiti. Enotnosti obeh strank si ni moč zamisliti kot orodje za uresničenje programa; po tej poti gremo ali k izkoriščanju socialistične združitve v strankarske namene, kar odklanjamo, ker je vprašanje politične združitve delavskega gibanja za nas preveč resno, ali pa se išče polemičen argument, da bi ga uporabili proti socialistom v primeru, da bi se pojavile resne težkoče pri uresničevanju programa» «Avanti!» zaključuje: «Teza, da je levi center kanal, ki naj privede do socialistične združitve, ni nič boljša od obratne teze, da je socialistična združitev pogoj za uspeh levega centra.»

Ciper

ATENE, 23. — V Atene prihajajo novice, da turški vojaki gradijo letališča in utrdbe na otokih Imbro in Tenedo v Egejskem morju.

V grških vladnih krogih izjavljajo, da je na Cipru še vedno napeto, in prebivalstvo je razburjeno kljub temu, da je Makarios obsodil zapiranje talcev.

To Makariosovo gesto so predstavniki OZN v Nikoziji pohvalili, vendar pa ni pomirila duhov. To pa zaradi tega, ker živijo ciprski Grki v stalnem strahu zaradi nenehnih turških groženj z izkrcanjem. Grška vlada je, v prizadevanju, da bi prišlo do pomirjenja, predlagala razširitev oblasti mednarodne sile OZN na Cipru za vzdrževanje reda.

GEORGETOWN, 23. — Na vsem ozemlju britanske Gvijane so razglasili obsedno stanje, in guverner je zahteval okrepitev britanskih čet. Obsedno stanje so razglasili zaradi vedno večje napetosti in zaradi številnih spopadov.

OBISK TUJIH DRŽAVNIKOV V BEOGRADU

Vaclav David in K. Popović nadaljujeta razgovore

Razgovori s predsednikom samoupravne vlade Severne Rodezije Kaundo

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Češkoslovaški zunanji minister Vaclav David in državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović sta nadaljevala danes s svojimi sodelavci včeraj začete razgovore o aktualnih mednarodnih vprašanjih in sodelovanju med obema državama. Po razgovorih je češkoslovaškega zunanjega ministra sprejel predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić. Medtem pa je Koča Popović priredil kosilo v čast svojemu gostu. Med kosilom je Koča Popović nazdravil češkoslovaškemu zunanjemu ministru in med drugim poudaril, da so razgovori med obema delegacijama pripomogli k še boljšemu medsebojnemu razumevanju in uspešnejšemu sodelovanju. Popović je dejal, da bo obisk predsednika Češkoslovaške Novotnja v Jugoslaviji velik korak k nadaljnjemu razvoju medsebojnega sodelovanja.

Češkoslovaški zunanji minister se je zahvalil za toplo gostoljubnost in izrazil zadovoljstvo, da se bo lahko med svojim obiskom s svojimi sodelavci bolje seznanil z jugoslovanskimi narodi in njihovimi pridobitvami. David je opozoril na uspešni razvoj odnosov med Jugoslavijo in Češkoslovaško, posebno na gospodarskem področju in ugotovil, da so v sedanjih razgovorih s Kočo Popovićem in z njegovimi sodelavci ugotovili podobnost, oziroma enakost pogledov na glavna mednarodna vprašanja. David je prav tako izrazil mnenje, da bo obisk češkoslovaškega predsednika Novotnega v Jugoslaviji velikega pomena za jugoslovansko-češkoslovaške odnose, in upanje, da bo tudi Češkoslovaška lahko kmalu pozdravila maršala Tita.

Češkoslovaški zunanji minister je popoldne odpotoval z letalom s svojimi sodelavci v Dubrovnik. Po obisku Dubrovnika in nekaterih drugih mest Hrvaške se bo Vaclav David vrnil v Beograd, kjer bo nadaljeval in končal razgovore s Kočo Popovićem.

Predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić in predsednik samoupravne vlade Severne Rodezije dr. Kenneth Kaunda sta danes s svojimi sodelavci izmenjala informacije o gospodarskem in političnem razvoju Jugoslavije in Severne Rodezije, mnenje o mednarodnem položaju in proučila perspektive razvoja jugoslovansko-zambijskih odnosov. Popoldne je Kaunda obiskal tudi zvezni odbor SZDL Jugoslavije, kjer je z generalnim tajnikom Milentijem Popovićem izmenjal misli o delovanju in vlogi združene stranke nacionalne neodvisnosti Severne Rodezije in SZDLJ ter o nadaljnjem razvoju sodelovanja med obema organizacijama.

Popoldne je Kaundo sprejel predsednik republike maršal Tito.

B. B.

Ugrabitev

(Nadaljevanje s 1. strani)

francoskimi industrijci. V njegovi tovarni izdelujejo reakcijska letala «Mystere» in bombnike «Mirage IV», ki bodo prevažali francosko atomsko bombo. Poleg tega je Dassault znan politik. Leta 1951 je bil izvoljen za poslanca degolističnega gibanja RPF, leta 1957 pa za senatorja. Od leta 1958 je poslanec golistične stranke.

Njegova žena je tudi zelo znana. Običajno je vedno spremljala svojega moža ne samo na raznih sprejemih in svečanostih v Parizu, temveč tudi pri njegovih pogostih potovanjih po Franciji in v tujini. Med vojno so jo Nemci za več časa internirali.

Ugrabitelj gospe Dassault je prvi znani primer ugrabitve odrasle osebe v Franciji v modernem času. Od leta 1935 dalje je bilo pet ugrabitev otrok. Največ hrupa je vzbudila ugrabitev štiriletnega Peugeota 12. aprila 1960. Tedaj so starši plačali odkupnino 500.000 frankov in ugrabitelji so otroka vrnili. Ugrabitelje so aretirali skoraj leto pozneje in jih obsodili na dvajset let zapora.

Pred enim letom je bil ugrabljen mali Therry Desouche. Starši so plačali odkupnino 35.000 frankov, toda niso dobili otroka. Njegovo truplo so našli deset minut pozneje v nekem gozdu.

Leta 1935 so neznanci ugrabili otroka nekega zdravnika iz Marseilla in zahtevali odkupnino 50 tisoč frankov. Policija pa jih je aretirala in osvobodila otroka.

Leta 1949 so ugrabitelji ugrabili otroka lastnika neke pariške garaže in zahtevali odkupnino 30.000 frankov. Zaradi zasledovanja policije pa so se prestrašili in so otroka pustili na neki pariški železniški postaji. Februarja letos je neki vojak ugrabil v Marseillu otroka in zahteval odkupnino 50.000 frankov. Še preden pa je dobil odkupnino, je pustil otroka v nekem kinematografu.

Nocoj je neznanec telefoniral radijski postaji «Europe n. 1», da bo gospa Dassault izpuščena živa in zdrava, če bosta izpuščena bivša generala Salan in Jouhaud. Oba bi morali spustiti s padali do torka do 20. ure v bližini španskega mesta Guipuzcoa.

Obtožbe sovjetskega tiska proti ZDA zaradi Laosa

V Moskvi se poudarja nujnost nove konference o Laosu. Protest Sufanuvonga zaradi ameriških izvidniških poletov

MOSKVA, 23. — Agencija Tass je sporočila, da je sovjetska vlada mnenja, da bi mogli junija sklicati konferenco o Laosu. V Moskvi poudarjajo, dodaja agencija, da je sovjetski zunanji minister zaradi poziva Suvane Fume, naj bi nujno sklicali konferenco, in zaradi pobude francoskega zunanjega ministra, poslal 21. maja britanskemu poslaniku v Moskvi noto, v kateri sporoča, da je sovjetska vlada naklonjena konferenci o Laosu, ki naj bi bila junija. Konference bi se morale udeležiti države, ki so bile zastopane leta 1962 v Ženevi.

Glasilo sovjetske vojske «Rdeča zvezda» objavlja danes članek, v katerem izraža mnenje, da bo moč doseči spoštovanje nevtralnosti in neodvisnosti Laosa, samo če se bodo preprečile spletke vojaškega odbora v Vientianu in če se bodo strogo spoštovali ženevski sporazumi o Laosu. List ostro kritizira sedanjo politiko ZDA v zvezi z Laosom in pravi: «Zdi se, da je Washington zelo zaskrbljen zaradi nevarnosti za nevtralnost in neodvisnost Laosa, toda od Američanov se ne sliši niti ena beseda obsodbe proti tistim, ki so ustvarili to nevarnost in katerih dejanja so pripeljala do obnovitve sovražnosti v Laosu. Američani se niti najmanj ne zgražajo nad državnim udarom, ki so ga izvršili v Vientianu skrajno reakcionarni generali. Ves njihov srd je usmerjen proti patriotičnim silam Patet Laa, ki so za strogo spoštovanje ženevskih sporazumov. To je dokaz, da je bil državni udar izvršen s pomočjo Pentagona in ameriške vohunske službe.»

Zatem obtožuje list ZDA, da imajo napadalne namene proti Kambodži ter da ogrožajo in izsiljujejo Burmo, Indonezijo in Cejlon.

Voditelj Patet Laa Sufanuvong je poslal pismo Suvani Fumi, v katerem ga obtožuje, da je odobril načrte ameriških imperialistov in njihovih hlapcev. Dalje ga obtožuje, da je dovolil bombardiranje Doline vrčev in izvidniške polete nad področji, ki jih nadzoruje Patet Lao. Poziva ga, naj takoj sprejme vse potrebne ukrepe, da preneha nevarna dejavnost Američanov in njihovih hlapcev.

V Hanoju je severnovietnamska tiskovna agencija objavila pismo zunanjega ministra Suvani Fumi, s katerim protestira, ker so laoške čete obkolile 17. maja poslopje severnovietnamskega poslaništva v Vientianu, ki je sedaj popolnoma izolirano.

Ameriški državni tajnik Dean Rusk je danes v svojem govoru ponovil že znane obtožbe proti «komunistom in njihovemu napadu v jugovzhodni Aziji». Dodal je, da ZDA ne bodo zapustile tega področja, češ da «branijo neodvisnost in svobodo tamkajšnjega ljudstva».

Izrekel pa je upanje, da bo Varnostni svet rešil spor zaradi obmejnih incidentov med Južnim Vietnamom in Kambodžo. Končno je Rusk izjavil, da «povezuje vse komuniste pri svoji obtožbi o napadu» in je dodal: «Mislimo pa, da Sovjetska zveza morda bolje razume kakor Peking in Hanoj nevarnost, da te sovražnosti lahko povzročijo obširnejše in bolj uničevalne vojne».

Novi tajnik francoske komunistične stranke M. Waldeck Rochet

Raul Castro odločno zanikuje izkrcanja na Kubi

HAVANA, 23. — Minister za oborožene sile in podpredsednik kubanske vlade Raul Castro je sinoči govoril v Santiagu in izjavil, da so kubanske oborožene sile v pripravljenosti, da strejo morebitni napad imperialistov. Pripomnil je, da stanja pripravljenosti niso odredili zaradi napadov kontrarevolucionarnih beguncev, ker «zadostuje majhen odred za njih uničenje». Dodal je, da se Portoriko, Gvatemala, Salvador in druge države na karibskem področju uporabljajo kot oporišča za nove napade proti Kubi.

Zatem je minister odločno zanikal, da je prišlo do kakršnega koli izkrcanja kontrarevolucionarnih elementov, ali da je na otoku kakršna koli teroristična in sabotažna dejavnost. Pripomnil je, da gre za izmišljotine skupin kubanskih beguncev.

Castro je tudi dejal, da so za vsem tem «bolj zaskrbljujoči načrti», katerih namen je, prikazovati svetovnemu javnemu mnenju, da živi Kuba v ozračju državljanske vojne. «Zaradi tega, je pripomnil, je boljša pretirana previdnost, da se prepečijo presenečenja. Sicer pa so ti previdnostni ukrepi popolnoma upravičeni zaradi letalskih in pomorskih manevrov na jugozahodnem delu ZDA, zaradi protikubanske dejavnosti Organizacije ameriških držav, zaradi sovražnosti Betancourta in Leonija ter zaradi nedavnih dogodkov v Panami in Braziliji.

Na koncu je obsodil tiste, ki kritizirajo revolucionarne ukrepe in širijo lažne govorice. Sporočil je, da so uvedli preiskavo proti nekaterim funkcionarjem zaradi njihovih nesposobnosti in poneverb.

KAIRO, 23. — Hruščov in Naser sta se nocoj vrnila z vlakom v Kairo, jutri popoldne pa bosta imela še zadnji razgovor. V ponedeljek bo Hruščov odpotoval v Moskvo. Istega dne bodo v Kairu in Moskvi objavili uradno sporočilo o razgovorih.

Santi odgovarja La Malfi in zavrača «Carlijevo linijo»

Napovedane nove stavke kovinarjev v Turinu - V torek stavka poštnih uslužbencev CGIL

TURIN, 23. — Danes je bil sestanek med pokrajinskimi tajništvi sindikatov kovinarjev vseh treh sindikalnih organizacij, ki so razpravljali o sindikalnem položaju te kategorije v turinski pokrajini, kar se tiče pogajanj o produkcijskih nagradah.

Uradno sporočilo pravi, da so nekatera podjetja jasno pokazala, da ne mislijo izpolnjevati pogodbenih določb, zaradi česar so sindikati sklenili začeti novo stavkovno gibanje. Prva 24-urna stavka bo v torek, 26. t.m. v nekaterih podjetjih. Druga stavka bo prve dni junija v 23 podjetjih, tretja pa bo v podjetjih izven Turina.

Tajništvo CGIL je danes potrdilo napovedano 24-urno stavko poštnih uslužbencev, ki bo v torek, 26. maja.

Pomočnik tajnika CGIL Santi je napisal članek, v katerem odgovarja na nedavne napade La Malfe v republikanskem listu «Voce Repubblicana». V začetku ugotavlja, da imajo zahteve sindikatov po gospodarskih izboljšavah med drugim za rezultat, da sprožijo v družbi gibanje, ki lahko povzroči potrebne spremembe v smislu napredovanja sedanjega sistema. Dalje ugotavlja, da do sedaj «edini odgovor, ki se daje sindikatom, odraža Carlijevo linijo», češ da bi izboljšave delavcem spravile sedanji sistem v krizo. Santi poudarja, da je naloga političnih sil spremeniti v odločitve pritisk sindikalne akcije. Če politične sile ne izpolnjujejo te naloge, je za delavce nevarnost, da bodo nosili breme za vse, medtem ko zmanjšanje pogodbene moči množic pomeni povečanje moči privilegiranih skupin. Zato je treba začeti z reformami, ki jih bo moral vodilni razred izvesti, s tem da napravi svojo izbiro, in sindikat bo vsekakor to upošteval.

Na obtožbe La Malfe, da so sindikati istočasno z nacionalizacijo električne industrije razvili močno sindikalno akcijo in postavljali zahteve, odgovarja Santi, da so sindikati morali tedaj pridobiti čas, ki so ga gubili v prejšnjih letih, v času centrističnih vlad. Glede obtožbe proti sindikatom, da so hoteli plavati proti toku na en sam mah, odgovarja Santi, da «dinamike socialnih sil ne morejo urejevati nobeni elektronski možgani». Ko se je položaj menjal v korist sindikatov, so ti skušali pridobiti zgubljeni čas.

Pri tem ugotavlja, da se je od leta 1953 do 1962 indeks dohodkov za delovno uro zvišal od 100 na 162, indeks realnih mezd se je zvišal od 100 na 128, indeks življenjskih stroškov pa od 100 na 131. Dalje je prišlo do pravega «pora kapitala» z davčnimi utajami, z izvozom kapitala, z odpustitvami in z neuravičenim zavračanjem zahtev delavcev, z alarmističnimi kampanjami itd. V takem položaju, dodaja Santi, ima politični razred dve izbiri: ali zopet razgibati proces privatne akumulacije in udariti po sindikatih ali pa povečati javno akumulacijo in udariti po priviligiranih slojih. Na koncu poudarja Santi, da je programiranje bistven moment v politični pobudi vlade, ki mora ob posvetovanju s socialnimi silami izbirati in zavedati se, da gre za jasne izbire v socialnem smislu. Dalje pravi, da morajo socialne sile postavljati svoje zahteve in vlada jih mora upoštevati ter jih sintetizirati. Delavci upravičeno pričakujejo od vlade sintezo v smislu napredka.

Sporazum v Aosti

AOSTA, 23. — Predstavniki PSI, KPI in Union Valdotaine so po nocojšnji seji objavili uradno sporočilo, ki pravi, da so po obširni debati ugotovili, «da je še vedno politična volja, ki je bila izražena ob sestavi sedanje deželne večine, in so se obvezali za uresničenje dogovorjenega skupnega programa».

Hkrati so sporočili, da je komunistični odbornik za turizem v občini Aosta Costante Zamboni odstopil in da je njegovo mesto prevzel socialistični svetovalec Bosso. Sporočilo poudarja, da je Zamboni odstopil, «ker je bilo potrebno preosnovati občinski odbor zaradi nove realnosti za politično-upravno življenje mesta Aosta»

Agrarna reforma v Peruju

LIMA, 23. — Perujski predsednik Belaunde Terry je razglasil zakon o agrarni reformi, na podlagi katere bodo razdelili sedem in pol milijona hektarov plodne zemlje približno trem milijonom perujskih kmetov. Zemljo, ki jo bodo razdelili kmetom, bodo vzeli posestnikom, katerim bodo izplačali vrednost zemlje v državnih obveznicah.

Ta zakon pa ne zajema plantaž sladkornega trsa, kajti na izkoriščanju teh plantaž sloni velik del perujske zunanje trgovine.

V prvih reagiranjih na zakon o agrarni reformi poudarjajo, da ima značaj revolucije, katere neposredni namen je, da bi ukinili stoletni fevdalni sistem.

Nekaterim kmetom bodo vrnili zemljo, ki je bila odvzeta njihovim prednikom, ko so si španski osvajalci podredili deželo in pod Pizarrovim vodstvom uničili veliko in bogato carstvo Inkov. Te zemlje pa ne bodo razdelili brezplačno, pač pa bo vlada odobrila kmetom posojilo z odplačilnim rokom 20 let, da bi jo lahko odplačali.

Nov sestanek v Maleziji

KUALA LUMPUR, 23. — Danes so uradno sporočili, da bo prvi teden junija v Tokiu nov sestanek med predsedniki Indonezije in Filipinov ter ministrskim predsednikom Malezije, ki bo posvečen malezijskemu vprašanju. Datum sestanka bodo uradno javili istočasno v treh prestolnicah. Za nov sestanek je posredovala Tailandija.

NOVI SAD, 23. — Okrožni javni tožilec v Novem Sadu je obtožil danes inženirko Nadeždo Pejčić in nameščenca Živojina in Petra Marjanoviča, ki so bili neposredno oziroma posredno angažirani pri graditvi novosadske tovarne furfurola in plastičnih snovi, da so z nevestnim delom povzročili več sto milijonov dinarjev škode. Obtoženi so navezali poslovne stike s problematičnim milanskim inženirjem Giovannijem Rossijem, kateremu so za denar, darila in plačane večtedenske obiske v Italiji dali podatke o ponudbah inozemskih tovarn in mu na ta način zagotovili dobavo opreme za novo tovarno. Med poskusnim obratovanjem tovarne je bilo ugotovljeno, da inž. Rossi sploh ni dobavil dela dolžne opreme, oziroma da je poslal opremo, ki sploh ni bila potrebna.

Sedem dni v svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

začelo veliko ofenzivo v Dolini vrčev proti nevtralističnim silam, ki so začele razpadati. Skoraj polovica nevtralističnih čet je namreč ustanovila gibanje «resničnih nevtralistov» in se pridružila Patet Lau. General Kong Li pa se je s svojimi vojaki umaknil v gore. Bojijo se, da bi mogla ta ofenziva likvidirati vlado Suvane Fume, ki je bila ustanovljena v zvezi s sklepi ženevske konference l. 1962.

Ofenziva Patet Laa je druga faza najnovejše laoške krize, ki se je začela pred dobrim mesecem z desničarskim udarom generalov Kuprasita in Abaja. ZDA so ta udar sicer uradno in javno obsodile, vendar pa niso do kraja podprle Suvane Fume, da bi popolnoma likvidiral posledice tega udara. Uporniki so sicer formalno vrnili oblast Suvani Fumi, toda položaj desnice se je še bolj okrepil. Dejansko vodi vse posle desničarski «revolucionarni odbor», ki je bil ustanovljen, in Suvana Fuma je dejansko ujetnik tega odbora.

Ravnotežje, ki se je bilo ustvarilo v Laosu, je bilo s tem razbito. Patet Lao se je odločil za revanšo in je začel veliko ofenzivo v Dolini vrčev proti nevtralističnim silam ter jih potisnil v gorovje.

Ameriška vlada je ofenzivo Patet Laa ocenila kot «odkrito kršitev ženevskega sporazuma». Vendar pa je tudi stanje, ki se je ustvarilo po desničarskem udaru, pomenilo kršitev ženevskega sporazuma. Saj je desničarski general Fumi Nosavan takoj po združitvi desničarjev in nevtralistov poslal Patet Lau ultimat, naj se razpusti ali pa pridruži novi koaliciji. Načrt je bil torej jasen: najprej onemogočiti nevtraliste, zatem pa pod firmo enotnosti onemogočiti še levico. Ravnanje ameriške vlade kaže, da je bil za ameriške pozicije manj «nevaren» desničarski udar, kakor pa sedanja ofenziva Patet Laa. Prav zaradi tega je ameriški državni departma prejšnji teden, takoj ko se je začela ofenziva Patet Laa, pozval predstavnike Velike Britanije, SZ, Indije, Poljske in Kanade, naj bi vplivale, da bi se ustavila ofenziva. Hkrati je ameriška vlada poslala Veliki Britaniji, Franciji in Sovjetski zvezi poziv, naj bi posredovale v Pekingu, da bi zastavil svoj vpliv za konec bojev.

Predsednik laoške vlade Suvana Fuma je takoj od začetka predlagal, naj bi se v Vientianu sestali poslaniki štirinajstih držav, ki so se leta 1962 udeležili konference v Laosu. Tako posvetovanje predvideva sporazum o nevtralnosti Laosa.

Francoska vlada pa je predlagala, naj bi sklicali v Ženevi novo konferenco, na kateri bi obravnavali celotno vprašanje na področju bivše Indokitajske. Francija je mnenja, da je edina učinkovita rešitev nevtralizacija vseh držav bivše Indokitajske, to se pravi Severnega in Južnega Vietnama, Laosa in Kambodže.

V Londonu dajejo prednost predlogu Suvane Fume; v ZDA pa niso še dali jasnega odgovora. Sovjetska zveza je tudi sprejela francoski predlog in je že predlagala britanski vladi, naj bi sklicali konferenco sredi junija.

Voditelj levičarskih sil Sufanuvonga je poslal Suvani Fumi nove predloge za rešitev krize. Predvsem naj bi kaznovali voditelje desničarskega upora, vojakom Patet Laa pa naj bi omogočili povratek v glavno mesto Vientian. Medtem pa so se začele ZDA odkrito vmešavati. Njihova vojaška letala so namreč začela izvidniške polete nad silami Patet Laa v Dolini vrčev. Na drugi strani pa pripravljajo prihod ameriških vojakov v Tajlandijo, da jih namestijo na laoški meji, tako da bi mogli v primernem trenutku nastopiti na laoškem ozemlju.

Na seji Varnostnega sveta, ki je bila v četrtek, je kamboški predstavnik obrazložil obtožbe proti ZDA in Južnemu Vietnamu zarado napadov na kamboško ozemlje in je ponovil predlog princa Sihanuka, naj se kliče nova konferenca v Ženevi.

Ameriški predstavnik Stevenson, ki so ga nalašč poklicali iz Londona, kjer je bil na obisku, pa je ponovil vse že znane ameriške argumente in je dejal, da se ameriški vojaki ne bodo umaknili iz Južnega Vietnama, kamor, da so prišli, da «branijo neodvisnost tamkajšnjih dežel». Predlagal je, naj bi Južni Vietnam in Kambodža ustanovili skupno silo, ki bi stražila na meji in naj bi jo eventualno postavili pod nadzorstvo OZN. ZDA so pripravljene tudi prispevati za morebitno ustanovitev varnostnih sil OZN, ki bi jih poslali na mejo med obe državi. Stevenson je tudi predlagal umik «tujih čet» iz Laosa. ZDA namreč trdijo, da v Laosu sodelujejo severnovietnamski vojaki.

Dejstvo je, da postaja stanje vedno nevarnejše, ker kaže, da bodo ZDA sedaj zagovarjale dejansko stanje, ki se je ustvarilo po desničarskem udaru in ki pomeni adut v korist ZDA.

Vsekakor je edini izhod iz sedanjega stanja nova konferenca. Za njen uspeh pa je glavni pogoj prenehanje tujega vmešavanja v teh deželi in v jugovzhodni Aziji sploh, ki jo je zadela nesreča, da je prav na meji, kjer se srečujejo interesi obeh blokov.

Hruščov

Ves svetovni tisk se je široko razpisal o obisku Hruščova v Kairu ter o njegovih razgovorih z Naserjem in z iraškim predsednikom Arejom. Med razgovori sta se Hruščov in Naser dotaknila številnih vprašanj. Med temi so graditev socializma, notranji ustroj v obeh državah, arabska enotnost in vsa važnejša mednarodna vprašanja. Hruščov je poleg Asuana obiskal tudi Port Said in Aleksandrijo. V Port Saidu je v svojem govoru izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljena dobaviti ZAR najboljše moderno orožje. Že v Asuanu je Hruščov izrekel pripravljenost pomagati Egiptu tudi pri razvoju kmetijstva. Predsednika sta govorila tudi o gospodarskem sodelovanju med obema državama. Z egiptske strani izražajo upanje, da bo Sovjetska zveza sodelovala tudi pri graditvi nekaterih najvažnejših objektov težke industrije v okviru novega petletnega načrta.

Sovjetska zveza je v začetku leta 1958 dala ZAR posojilo 61 milijonov funtov šterlingov za zgraditev več industrijskih objektov. Zgradili so okoli sto podjetij. Dodatno posojilo 15 milijonov funtov šterlingov je Sovjetska zveza dala lansko leto. Za financiranje graditve asuanskega jezu pa so sklenili poseben gospodarski dogovor.

Še posebno zanimanje je v svetovni javnosti zbudila definicija, ki sta jo Hruščov in Naser dala o arabski enotnosti. Kakor je znano, je Hruščov v svojem govoru v Asuanu poskusil pojasniti, kako Sovjetska zveza gleda na probleme arabskega zbliževanja. Rekel je med drugim: «Želel bi, da geslo arabske enotnosti zamenjate z naslednjim: Arabski delavci kmetje in intelektualci, delovni ljudje, združite se proti izkoriščanju in izkoriščevalcem! V tem primeru boste opravičili enotnost, kakor so jo Sovjeti, vendar pod geslom združevanja delovnih ljudi in ne nacionalnosti!» Dodal je: «Arabski kmet in delavec sta mi bližja od arabskega ali ruskega fevdalca.»

Hruščov je tudi dejal, da pomoč, ki jo Sovjetska zveza daje arabskim državam, ni namenjena vsem Arabcem, marveč kmetom, delavcem, proletarcem. «To je Leninova filozofija,» je dejal Hruščov, «ki je zmagala v naši državi in ki bo nedvomno zmagala tudi v drugih, ko se bodo dvignili nekdaj kolonizirani narodi, ko se bo enotnost narodov ustvarjala na širši podlagi.»

Čeprav ni Hruščov izpeljal do kraja svoje misli, je nedvomno imel v mislih neko drugo plat problema arabske enotnosti. Predvsem to, da v arabskih državah obstajajo tudi nearabske narodnosti in druge etnične manjšine, kot so Kurdi v Iraku, Berberi v Severni Afriki, prebivalci južnega Sudana.

V zvezi s tem je Naser v svojem govoru v Port Saidu poudaril, da arabska enotnost nima nobene rasne primesi. Poudaril je, da se s tem razume enotnost delovnih množic in da se arabska enotnost lahko zgradi samo v svobodi in socializmu.

Glede širšega pomena premikov v arabskem svetu pa je Naser dejal, da je arabska revolucija delovnih množic ob strani velike zveze svetovnih revolucionarnih sil, ki se borijo proti imperializmu in zaostalosti. Borba arabskega sveta je del velikega gibanja narodne osvoboditve Azije, Afrike in Latinske Amerike in je ob strani sil socialističnega sveta, ki so ustvarile veliko delo na političnem, gospodarskem in znanstvenem sektorju.

Hruščov je govoril tudi skupini sindikalnih voditeljev v Aleksandriji. Poudarjal je potrebo enotnosti svetovnega sindikalnega gibanja v borbi proti imperializmu, za mir in za narodno neodvisnost vseh držav ter za dokončno likvidacijo kolonializma. Poudaril je tudi, da je za delavske množice edina mogoča pot graditev socializma. Tudi tu je omenil vprašanje arabske enotnosti in dejal: «Borba za arabsko enotnost na podlagi združevanja delovnih sil proti izkoriščevalcem ni v nasprotju s skupno borbo narodov vseh držav za boljšo prihodnost in za graditev socializma v vsaki državi ter na vsem svetu.» Dodal je, da Sovjetska zveza podpira stremljenje po arabski enotnosti, toda je ponovno poudaril, da mora ta enotnost imeti tako socialno vsebino, ki bo v korist delovnim množicam.

Iraški zunanji minister je v zvezi z razgovori, ki jih je Aref imel s Hruščovom, izjavil, da so ugotovili nesoglasja glede vprašanja arabske enotnosti in arabskega socializma.

Ciper

Po hudem incidentu v Famagusti na Cipru, ko so Turki ubili dva grška častnika, je v tem mestu sedaj mirno. Začeli so odstranjevati barikade. Na splošno je na otoku mirno, iziroma ni bilo v zadnjem času hujših spopadov. Vendar pa prirejajo oboroženi Turki od časa do časa napade. Med najhujšimi je bil napad, ki so ga izvedli prejšnji teden na patruljo finskih vojakov, ki delujejo v sklopu sil OZN. Pri tem so ubili enega finskega vojaka. Takoj zatem so se turški voditelji opravičili, češ da so mislili, da gre za oborožene Grke.

Medtem je ciprska vlada predložila parlamentu načrt zakona, ki določa rekrutacijo na Cipru. Ciprska ustava sicer določa, da se je treba o vsakem zakonu posvetovati tudi s predstavniki ciprskih Turkov, ki pa sedaj bojkotirajo delo vlade in parlamenta. Predsednik Makarios je izjavil, da se zaveda, da je zakon protiustaven, pripomnil pa je, da «rajši napravi uslugo svoji domovini, s tem da gre proti ustavi, kakor pa da bi ji povzročil škodo, s tem da bi po črki spoštoval neki tekst».

Zakon ne predvideva zvišanja števila članov varnostne službe, ki jih je sedaj deset tisoč. Njegov namen pa je doseči večje nadzorstvo vlade nad grškimi oboroženimi silami na otoku. Omogočiti hoče tudi individualno mobilizacijo, da bi s tem nadomestili prostovoljce, ki so se nedavno odzvali pozivu Makariosa. Nedvomno bo ta ukrep prispeval k vzpostavitvi reda in k normalizaciji.

Po vesteh iz Aten bo posredovalec OZN Tuomioja v začetku prihodnjega tedna spet obiskal Atene in Ankaro. Zatem bo odšel v New York, kjer bo razložil U Tantu načrt o samoodločbi Cipra kot edini možni ureditvi položaja na otoku. Atenski list «Vima» je napisal, da bo Tuomioja predlagal tak demokratičen režim za Ciper, v katerem bi imela večina oblast, manjšina pa pravico do nadzorstva. Pravice manjšine bi bile zagotovljene z mednarodnimi jamstvi.

Romunija-ZDA

V začetku prejšnjega tedna so se v Washingtonu začeli romunsko-ameriški razgovori, ki jim posvečajo v svetu posebno pozornost. Program razgovorov je precej obsežen. Predvsem gre za povečanje trgovinske izmenjave, ki je bila do sedaj precej skromna. Znašala je samo dva milijona dolarjev v obe smeri, čeprav znaša trgovina Romunije z zahodnimi državami 35 odstotkov celotne romunske zunanje trgovine. V tem pogledu je Romunija daleč pred vsemi ostalimi članicami sveta za gospodarsko pomoč.

V Washingtonu pa se pogovarjajo tudi o želji, da bi zboljšali medsebojne odnose nasploh». Pripravljajo konzularni sporazum, sporazumevajo se o tem, da bi dovolili diplomatom svobodno gibanje v obeh deželah. Dogovorjeno je bilo tudi, da se delegaciji lahko dotakneta razgovori vsakega mednarodnega političnega vprašanja. Ameriški politiki, posebno pa državni tajnik Rusk, so v zadnjem času večkrat poudarili potrebo po zboljšanju odnosov z vzhodnimi državami kot logični posledici zmanjšanja mednarodne napetosti in se nato vedno bolj približevali britanskemu stališču o tem vprašanju. Sedanji razgovori so prva resna poizkušnja novih elementov ameriške vzhodne politike.

Pogajanja so tudi važna, ker jih spremljajo razna politična prizadevanja, med katerimi so računi tistih političnih sil, ki jim je sporazumevanje s posameznimi socialističnimi državami bolj orodje «politične infiltracije». Romunija jim je s svojimi specifičnimi pregledi zdaj dobrodošla priložnost za «diverzantsko akcijo znotraj vzhodnega bloka».

- ZADNJE ŠPORTNE VESTI -

INTER-GENOA 2:0

GENOA, 23. — Današnja prvenstvena tekma A lige med Genoo in Interjem se je končala z zmago Milančanov z 2:0. Prvi polčas se je zaključil brez gola. V drugem delu igre je Corso v 12' dosegel prvi gol za goste, Mazzola pa je v 46' podvojil in postavil končni rezultat.

Za pokal evropskih narodov

BUDIMPEŠTA, 23. — V povratni četrtfinalni tekmi za pokal evropskih narodov je Madžarska premagala Francijo z 2:1 (1:1). Gole so dosegli: v 2' p.p. Combin (F.), v 25' Šipos (M.), v 11' d.p. Bene (M.).

Madžarska, ki je zmagala v prvi tekmi s 3:1, se je uvrstila v polfinale, kjer se bo spoprijela z zmagovalcem dvoboja SZ - Švedska.

Amaterski nogomet

SANREMO, 23. — V okviru mednarodnega nogometnega turnirja amaterskih reprezentanc je Italija premagala Holandsko 1:0 (1:0). Gol je dosegel v 44' p.p. Santonico.

ATLETIKA

LEIPZIG, 23. — Vzhodnonemška atletinja Karin Balzer je danes s časom 10"5 izenačila svetovni rekord v teku na 80 m ovire. Isti čas sta v preteklosti že zabeležili Nemka Birkemeyer in Avstralka Moore.

ŠTEL BOM DO TRI

ERICH KOERDING

Kako radodarna je usoda z udarci in klofutami! To sem občutil na svoji lastni koži v mestu Imenez, malem mehiškem naselju v pokrajini El Ebano. Tiste noči ne bom mogel nikoli pozabiti, pa čeprav bi dočakal Metuzalemovo starost. Tako trda mi je takrat predla.

Star sem bil dvaindvajset let, ključavničar po poklicu, in sem odšel na potovanje, da si ogledam svet. Toda v Mehiki je bila prav takrat revolucija proti Porfiriu Diazu, vladal je nemir in petrolejske družbe so se bodisi podpirale ali pa druga drugo uničevale. Prišel sem torej v to zmedo, dela nisem našel in pričela se je lakota.

Toda kljub temu nisem vrgel puške v koruzo. Iz dneva v dan sem se potikal med vrtalnimi stolpi za nafto in ponujal svoje roke. Zaman. Ko sem tako nekega dne vstopil v malo krčmo v Imenezu, sem bil od lakote popolnoma izčrpan in na koncu svojih moči.

Beznica je bila le slabotno razsvetljena. Bila je na pol prazna. Zasedel sem mizo v niši blizu okna. Dekle — ki je nisem videl — se je dvignilo izza pulta in se namenilo proti meni.

Bila je vitka, črnolasa in oči so se ji bliskale kot črni diamanti. Nosila je dolgo krilo, ki se je v pasu tesno prilegalo njenim oblikam ter je tako še bolj poudarjalo lepoto njenega telesa. Zibala se je v bokih in zadel me je vroč žarek iz njenih oči. Žal nisem bil razpoložen in njen pogled ni uspel zanetiti v meni plamen. Bil sem samo lačen, za vse drugo mi ni bilo nič mar.

«Buenos dias, Senor», me je pozdravila.

«Buenos dias, Senorita», sem ji odzdravil. Usedla se je k meni.

«Svetlolasi ste, senor», je pričela, «na severu ste doma.»

«Da, Anglež sem», sem ji lačen odvrnil.

«Oh, Anglež. Toda okoren. Mar nimate očesa zame? Nobenega komplimenta? Mar Angleži niso caballeros?... Juana mi je ime.»

Bil sem še zelo mlad in po naravi precej skromen. Tudi obup in lakota nista uspela iz mene narediti pustolovca.

«Lačen sem, Juana», sem zamrmral.

«Lačen?», je odvrnila z zaničljivim pogledom. «Taki ste vi, Angleži. Kaj še nikdar nisi slišal besede ljubezen? Daj no, Anglež, reci mi, da sem lepa!»

Ker ji nisem odgovoril, je zakričala.

«He, si mar gluh? Ali nem?»

«Nimam denarja», sem ji odgovoril, «in že od včeraj nisem ničesar pojedel.» Odmaknila se je za korak proč od mene.

Potem si berač. Senoru beraču nisem prav nič naklonjena. Tako finemu gospodu nisem všeč.» Njene oči so se bliskale v sovraštvu in preziru. Ko sem ji hotel odgovoriti, je zakričala:

«Molči, Anglež! Ni ti potrebno več govoriti. Dala ti bom večerjo in glej, da potem izgineš. Ničesar nočem več slišati o tebi. Niti hvala. Zame si gluhonem...»

Malo kasneje mi je prinesla poln krožnik mesa, kruha in veliko čašo domačega vina. Hotel sem se ji zahvaliti, toda pogledala me je tako divje in grozeče, da sem umolknil in se lotil jedi.

Ko sem krožnik in kozarec v nekaj minutah izpraznil, sem se pogreznil v tisto otopelo lagodnost, ki obide človeka po izdatnem obroku hrane.

Ropotajoči koraki dveh moških, ki sta vstopila v beznico, so me prebudili iz polsna. Nisem ju mogel videti, ker ju je zakrival del zidu, s katerim so bile med seboj ločene niše. Toda lahko sem vse slišal. Naročila sta vino, potem so prišli Juanini koraki, kozarci so zveneli. Zdelo se mi je, da je Juana slabe volje in nasršena. Potem se je oddaljila.

Ponovno sem se pogreznil v rahlo dremavico, v katero je šele čez čas prodrlo šepetanje, ki me je zdramilo. Nisem imel namena prisluškovati. Tajne zadeve me niso prav nič zanimale. Toda, ko sem se bojeval z odločitvijo, ali naj vstanem in grem, je šepet postal glasnejši in lahko sem razumel vsako besedo. In tisto, kar sem slišal, je odločilo, da sem ostal še dalje... in prisluškoval.

Tihi pogovor obeh tujcev je bil dovolj zanimiv. Kmalu sem spoznal, za kaj gre, in dojel sem nevarnost, v katero sem zabredel kot soudeleženec.

To, o čemer sta tujca govorila, ni bilo nič manj kakor atentat na najnovejše, šele pred dvema dnevoma odprte vrtine Vzhodnomehiške petrolejske družbe: Slišal sem ime znanega petrolejskega špekulanta in postalo mi je jasno: začel naj bi se neizprosen konkurenčni boj, ki ni izbiral sredstev in načinov.

Tako sem proti svoji volji zvedel za peklenski načrt in poslušal skrivnosti brez diha, nepremično na stolu. V meni je dozoreval sklep, da bom moral nesrečo za vsako ceno preprečiti.

Šepetanje poleg mene je zamrlo in surov glas je poklical Juano. Prišla je, zazvenel je denar in slišal sem, kako se je jezno smejala:

«Pustita to, senores! Preveč nevarna sem.» Stoli so podrsali po tleh. Vstala sta in nameravala oditi. Zakaj neki sem dvignil glavo? Zakaj nisem obležal za mizo? Morda me sploh videla ne bi, zakaj vendar nisem nadalje dremal? Kot nalašč je napravil eden od obeh korak proti moji niši — verjetno je hotel pogledati skozi okno — ko me je zagledal. Nekaj sekund je prepadeno molčal. Ne da bi se premaknil, je stal pred mojo mizo, in strmel vame. In prav njegov molk je grozil, da so me po hrbtu spreletavali mravljinci. Ni bil velik, okusno oblečen in glavo mu je pokrival rumenkast klobuk. Njegove panterju podobne oči so nepremično srpele vame.

«O», je končno zategnjeno spravil iz sebe. Poklical je še drugega. V naslednjem hipu sta oba stala pred menoj, prvi nizke rasti, drugi pa cel velikan in po zunanjosti popoln desperado.

V tem hipu sem za njunima hrbtoma zagledal Juano, kako je zaničljivo strmela vame in dejala:

«Berač.»

«Ves pogovor je slišal», je dejal manjši. «Kaj sedaj?»

«Hombre!» Velikan je zgrabil mojo ramo in me stresel. «Si prisluškoval? Vohljač si, kajne?» Glas mu je bil surov in hripav. Molčal sem. Nadaljeval sem začeto vlogo iz dremavice prebujenega človeka. Toda moji možgani so mrzlično delali. Kako se bom otresel nevarnosti, ki mi je grozila? Vedel sem, da se lahko konča s smrtjo. Šlo je za moje življenje.

Brezupno sem premišljeval, kako bi oba prepričal, da jima nisem nevaren. Kako bi ju lahko prepričal, da nisem prisluškoval, temveč samo spal. Medtem sem mežikal proti obema moškima, kakor da sem se pravkar zbudil in da ne vem, kje sem. Pri tem sem z očmi ujel Juano. Strmela je na moje ustnice.

«Senores», je dejala, «kaj pa vendar hočeta. Gluhonem je!»

Njene besede so delovale name kakor balzam. Tu je bila priložnost, skromna priložnost, da ostanem živ. Toda priložnost mi je dala Juana. Je sočustvovala z menoj? Ali pa je hotela preizkusiti moč mojih živcev? Mar se igra kakor mačka z mišjo, da bi jo potem požrla?

«Gluh je in nem, poleg tega pa še bebec», je ponovila Juana.

«Če je bebec, tem bolje», je spregovoril mali. Obrnil se je k meni. «Vse si slišal. Torej povej svoje mnenje;» Toda molčal sem in topo strmel vanj. Dojel sem. Vprašujoče sem gledal zdaj malega zdaj velikega. Iz žepa sem potegnil list papirja in nanj napisal: «Gluhonem. Napišita, kar želita vedeti.»

«Lažeš!» Oči velikana so se nevarno zaiskrile. «Govori, sto vragov!» Potegnil me je kvišku in mi brskal po žepih. Zahvalil sem se bogu, ker nisem imel dokumentov. Kdo pa je tu sploh vpraševal po dokumentih? Kvečjemu ukradli bi jih lahko.

«Tak, odgovori no!» se je znesel nad mano.

Zamahnil je, že sem se sklonil, ko mu je mali ustavil zamah. Nekaj sta pričela šepetati. Videl sem, kako sta se peklensko režala.

«Dobro pa poizkusiva!», je zakrulil velikan in potegnil iz toka revolver. «Sedaj pa dobro pazi!» je dejal in se obrnil k meni. Govoril je počasi in z močnim poudarkom na vsaki besedi.

«Stel bom do tri, si razumel?... Vprašal sem te, če si razumel?... No, kakor hočeš. Torej... štev bom do tri in toliko imaš časa, da premisliš, ali ni bolje, da spregovoriš in slišiš. Če se odločiš za prvo, se ti ne bo nič zgodilo, samo do jutri te bomo zaprli in te nato spustili. Toda če se boš še naprej lagal in se delal gluhonemega, pri bogu, si za nas mnogo bolj nevaren... pri tri bom streljal!»

Na surovih obrazih sem videl, da bodo grožnje uresničili, toda igral sem naprej.

Ali me bosta kljub temu «položila», če bom vztrajal v svoji vlogi? Tega nisem vedel. Tako ali tako — šlo je za moje življenje in aduti so bili 100 proti 1 v mojo korist.

«Ena — !», je dejal velikan mirno in pripravljal revolver.

Zbegano sem zmajal z glavo in dvignil ramena.

«Dve — !», je nadaljeval počasi, neusmiljeno počasi. «No, še vedno gluhonem?» Na ustih mu je igral zaničljiv nasmeh. «Premisli!»

«Strahopetci!», je dejala Juana, «saj vendar vidita, da ničesar ne razume!»

«Zdi se skoraj tako», je zamrmral mali. Nepremično je strmel v moje oči. «Falot je verjetno res gluhonem. Pustiva ga, naj gre svojo pot!»

Izraz v njegovih očeh mi je signaliziral, da nisem prezgodaj nehal igrati.

«Še ne», je dejal velikan. «Še enkrat bova poskusila. Torej, ko pridem do tri... bom streljal... če hočeš živeti, spregovori!»

Nenadoma me je obšla vroča želja, da bi ubogal njegovo povelje. Toda pogled v surova, brezbrižna obraza pa me je ponovno posvaril... nikdar ne bi spustila človeka, ki je vedel za njuno skrivnost, pri življenju.

«Resnično ne sliši ničesar», je ponovil mali prepričljivo. «Tako ne zna nihče igrati, ko mu gre za življenje! Tega ne more nihče!» Tudi velikana so obšli dvomi. Neodločno me je pogledal.

«Torej dobro, poberi se!»

Stopil je stran in za desetinko sekunde so se mi napele mišice, same od sebe so noge hotele naprej, ko sem zagledal grozeče oči svojega mučitelja. Spoznal sem nastavljeno past. Še danes ne vem, kako mi je uspelo obvladati se, nisem se premaknil.

«Sto hudičev», je zaklel mali, ko je videl, da sem ga spregledal. Spet sem gledal v pripravljeno cev revolverja.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Nova zgradba Radia Koper za katero je napravil idejni osnutek ing. arh. Oton Gaspari, in sodobna oprema v tej zgradbi pomenita osnovo za še intenzivnejše in kvalitetnejše delo Radia Koper. Za akustiko v vsakem studiu je poskrbel ing. Dušan Vendramin

TUDI V KOPRU NOVA PALAČA ZA RADIO

Razvojna pot RADIA KOPER

Od zelo skromnih začetkov leta 1949, ko je imela koprska oddajna postaja 30 plošč, do večnadstropne stavbe z najmodernejšimi studiji

Pogled v notranjost poslopja, v katerem so upravni in uredniški prostori

Radio Koper je bil ustanovljen maja leta 1949. Njen ustanovitelj je bila Vojaška uprava JLA na tedanjem področju cone B STO, svoj program pa je Radio Koper, skladno s težnjami prebivalstva, usmerjal v utrjevanje ljudske oblasti in socialističnega sistema. Tudi na področju cone B je namreč ljudska oblast nastala iz narodne osvobodilne borbe, v kateri je ljudstvo Primorske in Istre nadvse aktivno sodelovalo in nemalo žrtvovalo.

Do leta 1955 je imela radijska postaja Koper 3 programe: v slovenščini, italijanščini in hrvaščini, ker je njen delokrog zajemal tedaj tudi področje Bujščine, ki je prav tako spadalo pod cono B. Poleg govornih je imela postaja pri vseh omenjenih sporedih tudi ustrezne glasbene programe. Postaja je tedaj oddajala okrog 12 ur sporeda dnevno, od tega okrog 6 ur slovenskega, 5 ur italijanskega in 1 uro hrvaškega programa. Radio Koper je posredoval od maja 1949 do oktobra 1954 24.300 ur programa, od tega nad 12.000 ur slovenskega, nad 10.800 ur italijanskega, ostalo pa hrvaškega.

Postaja si je prizadevala prikazati resnico o zgodovini in razvoju tega področja tudi poslušalcem onstran meja. Pogoji, v katerih je takrat delal Radio Koper, pa so bili izredno slabi. Na razpolago je imel skoraj 300 let staro zgradbo, ki je doživela še prej več notranjih adaptacij in je bila za radijske potrebe zopet adaptirana le za silo. Skupaj je bilo 26 prostorov, od tega 16 upravnih in redakcijskih, 5 studijskih, ostali pa so bili pomožni prostori. V njih sploh ni bilo nobenih ogrevalnih ali klimatskih naprav, ki pa jih po drugi strani ni bilo mogoče postaviti zaradi šibke in zastarele strukture zgradbe. Pozimi je v številnih prostorih gospodovala vlaga, poleti pa je temperatura presegala vsako zmerno mejo. Dovolj je povedati, da je temperatura v napovedovalskih kabinah mnogokrat prekoračila 30 stopinj.

Tehnična oprema je bila sila skromna, mestoma pa naravnost primitivna. Leta 1949 in 1950 ni bilo na radiu nobene mešalne mize. Postaja je imela na razpolago le en magnetofon AEG starega tipa, na katerem so snemali celo slušne igre. Poleg tega sta bila na razpolago le dva dinamična mikrofona in nekaj navadnih domačih gramofonov. Junija 1949 je dobil Radio Koper 30 plošč iz Ljubljane, pozneje pa še kakih 50 navadnih plošč. To je predstavljalo več kot leto dni diskoteko koprskega radia. Za oddajnik je služila stara italijanska vojaška antena. Na začetku je Radio Koper oddajal preko komaj 700 W oddajnika, leta 1951 pa je dobil novi oddajnik z zmogljivostjo 6 kW. Leta 1955 je postal Radio Koper relejna postaja RTV Ljubljana. Tak je njegov status še danes. S programskega vidika je začel tudi Radio Koper tedaj zavestno prilagajati svoje oddaje — skladno s politiko Jugoslavije in matične postaje — razvoju, ki je čedalje bolj vsiljeval v odnosu do tujine politiko koeksistence, miru in napredka. Radio Koper je od tedaj nenehno naglašal in naglaša v svojih oddajah nujnost in koristnost take politike, pri čemer je dajal in daje — spričo bližine Italije — poudarka zlasti sporazumom, dogodkom in sploh manifestacijam, namenjenim utrjevanju stikov med dvema deželama. Radio Koper ima glede na tako politiko veliko poslušalcev tudi v Italiji.

Radio Koper je imel od ustanovitve leta 1949 do konca marca letos skupno 29.000 ur govornega in glasbenega programa v italijanščini in 22.800 ur govornega in glasbenega programa v slovenščini. Program v hrvaščini je odpadel konec leta 1954.

Danes posreduje Radio Koper dnevno povprečno 9 ur lastnega slovenskega in italijanskega programa, od tega blizu 6 ur italijanskega in 3 ure slovenskega. Tedensko ima Radio Koper 11 ur 10 minut govornega programa v italijanščini in 6 ur 5 minut govornega programa v slovenščini, ob tem pa 28 ur 50 minut glasbenega programa v italijanščini ter 18 ur 45 minut glasbenega programa v slovenščini.

Kot je razvidno, je težišče na italijanskem programu, ki je namenjen italijanski manjšini na Koprskem.

Osnovno informativno-politično vlogo pa opravljajo pri obeh programih Poročila in Radijski dnevnik. Program v italijanščini ima poročila 6-krat dnevno, slovenski program pa posreduje poročila trikrat dnevno.

Skozi te oddaje je Radio Koper vsa leta informiral in komentiral poslušalcem važnejše dogodke na vseh področjih, tako doma kot v tujini.

Važno mesto zaslužijo tudi glasbene oddaje, ki — kot kaže — vzbujajo, prav tako kot govorne, zanimanje tudi v Italiji. Iz Italije dobiva Radio Koper okrog 100.000 pisem letno. Leta 1959 je Radio Koper posredoval skupaj 2.100 ur, leta 1961 2.248, leta 1963 pa 2.202 uri glasbenega sporeda — resne, zabavne in narodne glasbe, naše in tuje. Pri tej je z več kot 40 odstotkov zastopana italijanska glasba.

V zadnjih petih letih si je Radio Koper prizadeval izboljšati in popestriti predvsem informativne oddaje.

Seveda si postaja, ki je ob sami meji, prizadeva zlasti v aktivnem spremljanju zunanje-političnih problemov in dogodkov. Ob tem se je Radio Koper trudil, obogatiti informativne oddaje tudi s posredovanjem večjega števila posnetkov.

Leta 1959 je Radio Koper posredoval 2.100 ur glasbenega programa, odo tega 377 ur resne glasbe, 1.544 ur lahke, 169 ur pa narodne glasbe. Leta 1961 je posredoval skupaj 2.248 ur glasbenega programa, od tega 392 ur resne, 1.715 ur lahke in 141 ur narodne glasbe. Leta 1963 pa je Radio Koper prenašal skupaj 2 tisoč 202 uri glasbenega sporeda, od tega 466 ur resne, 1.581 ur lahke in 155 ur narodne glasbe.

Medtem ko je bila udeležena domača glasba leta 1959 z 18 odst. pri reesni, 22 odst. pri lahki in 68 odst. pri narodni glasbi, se je obseg domače, resne in zabavne glasbe povečal leta 1961 na 22 odst. pri resni, 29 odst. pri lahki in 69 odst. pri narodni glasbi, lani pa na 30 odst. pri resni, 38 odst. pri lahki in 72 odst. pri narodni glasbi. Kot smo že dejali, je pri tujem glasbenem gradivu najmočneje zastopana Italija.

Na Radiu Koper je danes zaposlenih 86 oseb, od tega 24 novinarjev, ki so razvrščeni takole: 10 novinarjev je v uredništvu italijanskih aktualno političnih oddaj, 5 jih je v uredništvu italijanskih kulturno-literarnih oddaj, 9 pa v uredništvu slovenskega govornega programa.

(Nadaljevanje na 8. strani)

«Torkov večer» Slovenskega kluba (19. t. m.) je bil spremenjen v koncert, na katerem je nastopila mlada pevka Marija Bitenčeva. Pela je samospeve Škerjanca in Simonitija ter dve operni ariji. Zadovoljno občinstvo je pevko toplo pozdravilo. (Na sliki od desne na levo Marija Bitenčeva, prof. Nelo Piščanc, ki je pevko spremljal pri klavirju, ter predsednik kluba dr. Robert Hlavaty)

WALTER KAUFMANN

☆ M ☆ A ☆ J ☆

Mali deček, ki še ni imel pet let, je našteval barve razcvetelih rož v parku. «Rdeča in zelena in modra in vijolična...» je povedal mladi ženi, ki je sedela v orehovi senci. Nasmehnila se mu je. To ga je opogumilo. Vrnil se je in spet sedel k njej. Vztrajno jo je gledal.

«No, kaj pa gledaš?» ga je vprašala.

«Tebe, Käte,» je rekel deček. Skušal je podaljšati prijeten občutek privlačnosti, ki ga je vedno navdal, kadar ga je vzela s sabo na sprehod iz njegovega tihega, odličnega doma, kjer je zviseno kraljevala njegova mati.

Käte mu je položila roko okoli drobnih ramen. Naslonil je nanjo svojo skuštrano glavo. Poljubila ga je na mehke lase.

Ko se je ohladilo in je veter začel zibati listje, je vstala, ga prijela za roko in počasi odšla z njim po poti proti vratom parka. Dečku se je zdelo, kot da se Käte spominja nečesa lepega. Temne oči so ji bile zamišljene in ustnice razprte v smehljaju. Kako se je zredila v tako kratkem času, je pomislil. Tisto o malem fantku, ki raste notri v njej, mora biti res. Pa je bilo vseeno malo čudno in skrivnostno misliti o tem. Tako temno je notri in toliko časa! Spomnil se je, kako mu je mati rekla: «Käte bo dobila otroka.» Pozneje, ko je hotel vedeti, pa še: «Ne, pri tebi je bilo drugače. Ljubka štorklja te je odložila na našo okensko polico.»

«Käte,» je vprašal, «kako to, da je mene prinesla štorklja, tvoj fantek pa je ves čas prav notri v tebi?»

Käte je bila malo presenečena, vendar se mu je nasmehnila. «To je zato, ker je tvoj oče bogat, oče mojega otroka pa reven.»

«Ali je štorklja zelo draga?»

«Da,» je rekla Käte, «zelo.»

Zaslišal je za njima urne korake, še preden jih je zaslišala Käte. Neki moški je prihajal čez travnik za njima naravnost iz luči zahajajočega sonca. Imel je široka ramena in dolge noge. Čepico je imel raztrgano in njegov usnjeni jopič je imel prekratke rokave.

«Kaj hoče mož?» je vprašal deček.

«Kakšen mož?»

Käte se je obrnila in istočasno spustila njegovo roko. Bilo mu je, kot da ga je odrinila. Njen prizadeti obraz ga je vznemiril. Molče je obstal poleg nje.

«Käte,» je zaslišal moža, ko ju je dohitel, «hvala bogu, da sem te našel.»

«Kaj pa je?» je vprašala Käte. «Kaj?»

«Haina so zaprli in Erwina tudi. Policija je bila v najini sobi. Vzeli so vse, letake in knjige. Si ti spravila pisma, ki sem ti jih pisal?»

«Da,» je zaslišal Kätin šepet.

Videl je, da je možev obraz postal trd in da so se mu oči zožile. Zdaj se ga je bal.

«Potem morava oba odtod,» ji je rekel. «Zdaj. Takoj.»

«V mojem stanju...»

«To je konec, Käte. Čez mejo morava. Pelji otroka domov in pridi čez pol ure nazaj. Pohiti.»

«Tako hitro ne morem.»

«Poskusi!»

Deček je umaknil roko, ko jo je hotela prijeti. Jezno je gledal moža. «Ne maram te,» je rekel.

«Daj, dragec, hitro,» je rekla Käte.

Obotavljaje se je šel za njo. Ozrl se je. Mož v usnjenem jopiču je stal med gredami cvetic. Deček je stekel za Käte. «Že grem,» je zaklical.

«Greš nazaj k njemu?» jo je vprašal na cesti.

«Da, dragec.»

«Mene ne maraš več?»

«Seveda te maram. Saj veš, kako te imam rada.»

«Zakaj jokaš?»

«Saj ne jokam,» je rekla Käte in se nehote pogladila po obrazu s konci prstov. Lasnica ji je padla na tla. Deček jo je začel iskati. «Pusti,» mu je rekla in si popravila pramen las, ki ji je padel na bledo čelo. «Hitro!»

Za tretjim voglom sta že lahko videla dečkov lepi dom med drevjem in vilami. Mlada žena je oklevala. Potegnila je dečka k sebi in ga stisnila. Na licu je začutil solze. Ustnice so se mu začele tresti.

«Ali nikoli ne prideš nazaj, Käte?»

«Nekaj časa ne.»

«Rad bi videl malega fantka, ko bo prišel na svet.»

«Pokazala ti ga bom. Zdaj pa steci.»

«Pojdi z mano!» je zaprosil.

«Ne, steci domov. Prosim, dragec.»

Spustila ga je. Pogledal jo je. Nenadoma se mu je zazdela tuja. Bilo mu je, kot da ga je mrzla roka prijela za tilnik. Obrnil se je in stekel po drevoredu proti domu.

Bilo je maja 1933 v Nemčiji v mestu Ruhr.

Roman iz druge svetovne vojne

Dobrica Ćosić:

LOČITVE

Državna založba Slovenije je v prevodu Janeza Gradišnika izdala prvo knjigo romana «Ločitve» (Deobe), ki ga je napisal Dobrica Cosić. Nova knjiga iz sodobne srbske književnosti, ki obravnava dogodke iz zadnje vojne, bo spričo problemov, ki jih skuša rešiti, pretresljivosti in izredne pripovedne moči tako kot drugod vzbudila tudi pri slovenskih bralcih pozornost.

Dobrica Cosić (rojen leta 1921 v bližini Kruševca v Srbiji) je eden najbolj znanih in tudi upravičeno priznanih sodobnih srbskih pisateljev srednje generacije. Že v mladosti se je vključil v revolucionarno gibanje, zato ni čuda, da je svoj pisateljski poklic stavil v službo socialistične ideje. «Zame ni mogoče živeti v dobi jugoslovanske revolucije,» je izjavil pred več kot desetimi leti, «in se pri tem socialno humanistično demobilizirati.» Svojo angažiranost je izrazil v svoji prvi knjigi «Daleč je sonce», v kateri je z objektivno vernostjo prikazal partizansko življenje v Srbiji in katera mu je čez noč prinesla izreden sloves. Prav tako od svojih konceptov ni odstopil v svojem romanu «Korenine», s katerim je posegel v preteklost Srbije. In prav tak, samo še bolj dozorel, bolj poglobljen, je ostal tudi v romanu «Ločitev», ki ga sedaj dobivamo v slovenskem prevodu.

V romanu «Ločitve» je pisatelj ponovno posegel neposredno v svet druge svetovne vojne in osvobodilnega boja. Vendar pa je storil bistveno drugače kot v romanu «Daleč je sonce». V novem romanu mu ne gre za prikaz dogodkov med vojno, za objektivno sliko partizanstva ali za prikaz odločilnih spopadov, temveč za bistveno nekaj drugega. Gre mu predvsem za to, da bi odkril ozadje ločitve duhov v Srbiji, ozadje razkola med srbskim ljudstvom v zadnji vojni, kolikor je do tega prišlo z udejstvovanjem četništva. Pisatelj bi rad razkril in v umetniški podobi upodobil, kako se je moglo v času vojne in največjih strahot okupatorja razviti četništvo in zakaj se je moglo to tako izroditi in končati s popolnim moralnim in idejnim razsulom. Pri tem daje pisatelj v svojem romanu tudi odgovor na to vprašanje in pojasnjuje, da je do ločitve prišlo med drugim tudi zaradi predvojne absolutistične politike, ki je s hajdukijami tradicijami in proslavljenim srbskim junaštvom v bojih proti Turkom in v prvi svetovni vojni hotela vzgajati neke nadljudi. Vzrok je bila deloma tudi pravoslavna cerkev, deloma tudi srbsko malomeščanstvo in tradicija srbskega oficirskega stanu in seveda srbski malomeščanski pridobitni sloj, ki se je prestrašen od sovražne propagande zbal za svoje pozicije. Seveda nam pisatelj na ta zamotana vprašanja daje odgovor v literarnem delu samem, z romanom, ki predstavlja pretresljivo podobo usod ljudi, ki so si v odločilnih zgodovinskih trenutkih stali nasproti.

V vsebinskem pogledu obsega Cosićev roman poleg nekakšnega prologa dva dela. V prvem z naslovom «Apokalipsa» opisuje avtor pokol prebivalcev malega srbskega mesteca, ki so jih Nemci kot represalijo zaradi partizanskega napada strpali v cerkev in pobili. Bistvo romana pa je v drugem delu, ki nosi naslov «Razlogi» in v katerem pisatelj pripoveduje o organiziranju četništva, o prvih spopadih in prvi protipartizanski akciji, ki se konča s pokolom ujetih partizanskih borcev v samostanu. V tej pripovedi nastopa precej oseb, ki pa so vendar ostro karakterizirane in na katere je pisatelj disciplinirano omejil svojo pripoved. Predstavljajo pa nekatere tipične osebnosti srbske družbe. Med njimi je nakdanji politik in spletkar Bata Pavlović, aktivni major Kosta Cvetić, predstavnik meščanstva Rakič in menih Gavrilo. V ospredju pripovedi pa je podeželski veljak in bogataš Uroš Babović, ki se vda pritisku Bate Pavlovića in okolice, deloma pa iz oblastiželjnosti postane četniški vojvoda, da se proti njemu z orožjem dvigne lastni sin in se njun spopad konča s tragedijo.

Ta pretresljiva zgodba o problematiki srbskega naroda med zadnjo vojno je podana na originalen način, ki se nekoliko razlikuje od pisateljevega stila v drugih delih. Cosićeva pripoved ima mnoge elemente sodobnega romana: strnjenost, celò zbitost pripovedi, indirekten govor, prizadevanje avtorja poseči v podzavest bralca, samo nakazanost problemov in misli. Vse to otežkoča branje in zahteva še posebno mero zbranosti (k temu je dodati, da je pisatelj svojemu slogu podredil tudi pravopis), ustvarja pa zato bralcu še poseben dojem in nanj še močneje učinkuje. Tako izzveni celoten roman izredno življenjsko in umetniško prepričljivo, marsikje pretresljivo, čeprav nam prva knjiga romana še ne da popolnega odgovora na vprašanje, zakaj se je četništvo moglo razviti in tako klavrno propasti, ko nam sicer prikaže njega korenine.

Roman «Ločitve» nam torej v strnjeni podobi obravnava problematiko srbskega naroda med zadnjo vojno, problematiko, ki jo moramo poznati, saj so bili problemi podobni v marsičem tudi našim, slovenskim.

Sl. Ru.

Saragatovo «glavno vprašanje» in «šibka točka» levega centra

Nasprotujoča si stališča PSDI in PSI glede združitve delavskega gibanja

«Avanti!» očita Saragatu, da gleda na KD skozi shemo, ki «ne ustreza niti njeni družbeni stvarnosti niti njeni politični dinamiki» - 43 milijard za potrebe male in srednje industrije - Jutri se sestaneta v Ženevi Saragat in Kreisky

RIM, 23. — Pod predsedstvom predsednika vlade Mora je bil v palači Chigi ponoven sestanek, ki so se ga udeležili: podpredsednik vlade Nenni, ministri Piccioni, Reale, Giolitti, Tremelloni, Colombo, Pieraccini, Medici, Bosco, Mattarella in Bo ter guverner državne banke Carli; nadaljevali so proučevanje gospodarskih vprašanj, ki so ga bili začeli v četrtek.

Po seji je finančni minister Tremelloni izjavil novinarjem, da so proučili splošno stanje gospodarstva. Colombo je potrdil, da so zlasti proučili vprašanja, ki jih bodo obravnavali na torkovem sestanku s predstavniki sindikatov, na katerem bodo skušali doseči sporazum glede datuma od katerega bodo stopile v veljavo povišane družinske doklade. Giolitti pa je izjavil novinarjem, da so proučili vprašanja cen, plačilne bilance, mezdnih prejemkov in investicij, ker je na podlagi podatkov prvega četrtletja letos moč napraviti gospodarsko prognozo do konca leta. Na vprašanje, kako je moč oceniti stanje gospodarstva po tej proučitvi, je Giolitti dejal: «Ni da bi mogli spati spanje pravičnika.»

Pod predsedstvom ministra Medicija je bila na ministrstvu za industrijo in trgovino seja medministrskega odbora za dodeljevanje državnih prispevkov na posojila v korist malih in srednjih industrijskih obratov. Odbor je ugodil 340 prošnjam za državni prispevek v višini 47 milijard lir; 216 prošenj (33 milijard) se nanaša na jug, 124 prošenj (14 milijard) pa na srednjo in severno Italijo. Na podlagi teh prispevkov bodo mala in srednja podjetja investirala 100 milijard lir.

Zunanji minister Saragat odpotuje jutri v Ženevo, kjer bo sodeloval z italijansko delegacijo na mednarodni konferenci OZN za trgovino in razvoj. Ob tej priliki se bo sestal tudi z avstrijskim zunanjim ministrom Kreiskym, s katerim si bosta izmenjala misli o vprašanju južnih Tirolcev. S tem v zvezi je Kreisky izjavil dopisniku avstrijske tiskovne agencije APA, da si od tega razgovora z italijanskim zunanjim ministrom ni moč obetati takoj nekega konkretnega rezultata, vendar pa da utegne priti do zbližanja stališč. Na tem sestanku med obema zunanjima ministroma tudi ne bo šlo za pogajanja v pravem pomenu besede, ampak bodo le pojasnili nekatera stališča, zlasti kar zadeva nadaljnjo proučitev poročila komisija 19. Na glasove, ki krožijo v pristojnih italijanskih krogih, in na podlagi katerih ne bi bilo več nobenega razloga za pogajanja med Italijo in Avstrijo, po predložitvi poročila komisije 19, je Kreisky dejal, da mora spomniti na dve resoluciji, ki ju je generalna skupščina ZN soglasno odobrila, in ki obvezujeta Avstrijo in Italijo, da se pogajata o vprašanju Južne Tirolske.

Pod naslovom «Glavno vprašanje» objavlja Saragat v «Agenzia democratica» članek, v katerem pravi med drugim, da le KD in KPI ohranjata in utrjujeta svoje pozicije, ker KD more razpolagati z množično podporo cerkvene hierarhije in televizije, ki redno oddaja obrede te hierarhije, medtem ko KPI razpolaga z ogromnim propagandističnim aparatom. Po drugi strani pa obe socialistični stranki — tudi kljub temu, da prejmeta skupaj več kot šest milijonov glasov — razpolagata z neprimerno manjšimi sredstvi za razširjanje svojih idej. Spričo tega Saragat predvideva, da se bo Italija v kratkem znašla pred alternativo KD—KPI, če ne bo nastopilo «novo dejstvo». To novo dejstvo more biti le ustanovitev velike demokratične socialistične stranke, ki bo zmožna razbiti sedanji propagandistični monopol KD in KPI. Saragat vidi v nepovezanosti socialističnih sil šibko točko formule levega centra; samo strnjenost teh sil more biti kos «komunističnemu izsiljevanju» na tej strani in more vzpostaviti «zdravo ravnotežje» nasproti demokristjanskemu zavezniku.

Na ta članek Saragata pa že odgovarja jutrišnja številka glasila PSI «Avanti!» in pravi med drugim, da se socialisti ne morejo strinjati s tem posplošenim napadom Saragata na KD, ker izhaja s stališča zmernega laicizma; ali z drugimi besedami: «Voditelj PSDI ne napada KD zaradi njene zmernosti na socialnem področju, ki se pojavlja na mnogih, tudi vodilnih mestih; ne poudarja, kakor bi moral poudariti, da imamo v katoliškem svetu, tako na sindikalnem, kot na političnem področju, sile, ki so razpoložljive za resnično politiko demokratične obnove; sile, ki so ob raznih okoliščinah odigrale naprednejšo vlogo, od one, ki so jo imeli socialdemokrati. Zagrešimo napako politične perspektive, če gledamo na KD skozi shemo, ki ne ustreza niti njeni družbeni stvarnosti niti njeni politični dinamiki». «Avanti!» pa poudarja zlasti tisto točko Saragatovega argumentiranja, kjer pravi, da je razcep med PSDI in PSI šibka točka levega centra, ker da je tako teže vplivati na KD.

Ta argument je zelo resen, ker poraja dvom, da si Saragat skuša že vnaprej ustvariti polemičen argument nasproti PSI v primeru, da bi — ne po krivdi PSI — prišlo do zastoja pri uresničevanju dogovorjenega programa. «Saragat pravi, da je združitev obeh strank glavno vprašanje politike levega centra. To je odvrnilni manever. Program je tu: če on res veruje vanj, kot verujemo vanj mi, naj z dejanji dokaže, da ga hoče uresničiti. Enotnosti obeh strank si ni moč zamisliti kot orodje za uresničenje programa; po tej poti gremo ali k izkoriščanju socialistične združitve v strankarske namene, kar odklanjamo, ker je vprašanje politične združitve delavskega gibanja za nas preveč resno, ali pa se išče polemičen argument, da bi ga uporabili proti socialistom v primeru, da bi se pojavile resne težkoče pri uresničevanju programa.» «Avanti!» zaključuje: «Teza, da je levi center kanal, ki naj privede do socialistične združitve, ni nič boljša od obratne teze, da je socialistična združitev pogoj za uspeh levega centra.»

Ciper

ATENE, 23. — V Atene prihajajo novice, da turški vojaki gradijo letališča in utrdbe na otokih Imbro in Tenedo v Egejskem morju.

V grških vladnih krogih izjavljajo, da je na Cipru še vedno napeto, in prebivalstvo je razburjeno kljub temu, da je Makarios obsodil zapiranje talcev.

To Makariosovo gesto so predstavniki OZN v Nikoziji pohvalili, vendar pa ni pomirila duhov. To pa zaradi tega, ker živijo ciprski Grki v stalnem strahu zaradi nenehnih turških groženj z izkrcanjem. Grška vlada je, v prizadevanju, da bi prišlo do pomirjenja, predlagala razširitev oblasti mednarodne sile OZN na Cipru za vzdrževanje reda.

GEORGETOWN, 23. — Na vsem ozemlju britanske Gvijane so razglasili obsedno stanje, in guverner je zahteval okrepitev britanskih čet. Obsedno stanje so razglasili zaradi vedno večje napetosti in zaradi številnih spopadov.

OBISK TUJIH DRŽAVNIKOV V BEOGRADU

Vaclav David in K. Popović nadaljujeta razgovore

Razgovori s predsednikom samoupravne vlade Severne Rodezije Kaundo

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Češkoslovaški zunanji minister Vaclav David in državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović sta nadaljevala danes s svojimi sodelavci včeraj začete razgovore o aktualnih mednarodnih vprašanjih in sodelovanju med obema državama. Po razgovorih je češkoslovaškega zunanjega ministra sprejel predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić. Medtem pa je Koča Popović priredil kosilo v čast svojemu gostu. Med kosilom je Koča Popović nazdravil češkoslovaškemu zunanjemu ministru in med drugim poudaril, da so razgovori med obema delegacijama pripomogli k še boljšemu medsebojnemu razumevanju in uspešnejšemu sodelovanju. Popović je dejal, da bo obisk predsednika Češkoslovaške Novotnija v Jugoslaviji velik korak k nadaljnjemu razvoju medsebojnega sodelovanja.

Češkoslovaški zunanji minister se je zahvalil za toplo gostoljubnost in izrazil zadovoljstvo, da se bo lahko med svojim obiskom s svojimi sodelavci bolje seznanil z jugoslovanskimi narodi in njihovimi pridobitvami. David je opozoril na uspešni razvoj odnosov med Jugoslavijo in Češkoslovaško, posebno na gospodarskem področju in ugotovil, da so v sedanjih razgovorih s Kočo Popovićem in z njegovimi sodelavci ugotovili podobnost, oziroma enakost pogledov na glavna mednarodna vprašanja. David je prav tako izrazil mnenje, da bo obisk češkoslovaškega predsednika Novotnega v Jugoslaviji velikega pomena za jugoslovansko-češkoslovaške odnose, in upanje, da bo tudi Češkoslovaška lahko kmalu pozdravila maršala Tita.

Češkoslovaški zunanji minister je popoldne odpotoval z letalom s svojimi sodelavci v Dubrovnik. Po obisku Dubrovnika in nekaterih drugih mest Hrvaške se bo Vaclav David vrnil v Beograd, kjer bo nadaljeval in končal razgovore s Kočo Popovićem.

Predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić in predsednik samoupravne vlade Severne Rodezije dr. Kenneth Kaunda sta danes s svojimi sodelavci izmenjala informacije o gospodarskem in političnem razvoju Jugoslavije in Severne Rodezije, mnenje o mednarodnem položaju in proučila perspektive razvoja jugoslovansko-zambijskih odnosov. Popoldne je Kaunda obiskal tudi zvezni odbor SZDL Jugoslavije, kjer je z generalnim tajnikom Milentijem Popovićem izmenjal misli o delovanju in vlogi združene stranke nacionalne neodvisnosti Severne Rodezije in SZDLJ ter o nadaljnjem razvoju sodelovanja med obema organizacijama.

Popoldne je Kaunda sprejel predsednik republike maršal Tito.

B. B.

Ugrabitev

(Nadaljevanje s 1. strani)

francoskimi industrijci. V njegovi tovarni izdelujejo reakcijska letala «Mystere» in bombnike «Mirage IV», ki bodo prevažali francosko atomsko bombo. Poleg tega je Dassault znan politik. Leta 1951 je bil izvoljen za poslanca degolističnega gibanja RPF, leta 1957 pa za senatorja. Od leta 1958 je poslanec golistične stranke.

Njegova žena je tudi zelo znana. Običajno je vedno spremljala svojega moža ne samo na raznih sprejemih in svečanostih v Parizu, temveč tudi pri njegovih pogostih potovanjih po Franciji in v tujini. Med vojno so jo Nemci za več časa internirali.

Ugrabitelj gospe Dassault je prvi znani primer ugrabitve odrasle osebe v Franciji v modernem času. Od leta 1935 dalje je bilo pet ugrabitev otrok. Največ hrupa je vzbudila ugrabitev štiriletnega Peugeota 12. aprila 1960. Tedaj so starši plačali odkupnino 500.000 frankov in ugrabitelji so otroka vrnili. Ugrabitelje so aretirali skoraj leto pozneje in jih obsodili na dvajset let zapora.

Pred enim letom je bil ugrabljen mali Therry Desouche. Starši so plačali odkupnino 35.000 frankov, toda niso dobili otroka. Njegovo truplo so našli deset minut pozneje v nekem gozdu.

Leta 1935 so neznanci ugrabili otroka nekega zdravnika iz Marseilla in zahtevali odkupnino 50 tisoč frankov. Policija pa jih je aretirala in osvobodila otroka.

Leta 1949 so ugrabitelji ugrabili otroka lastnika neke pariške garaže in zahtevali odkupnino 30.000 frankov. Zaradi zasledovanja policije pa so se prestrašili in so otroka pustili na neki pariški železniški postaji. Februarja letos je neki vojak ugrabil v Marseillu otroka in zahteval odkupnino 50.000 frankov. Še preden pa je dobil odkupnino, je pustil otroka v nekem kinematografu.

Nocoj je neznanec telefoniral radijski postaji «Europe n. 1», da bo gospa Dassault izpuščena živa in zdrava, če bosta izpuščena bivša generala Salan in Jouhaud. Oba bi morali spustiti s padali do torka do 20. ure v bližini španskega mesta Guipuzcoa.

Obtožbe sovjetskega tiska proti ZDA zaradi Laosa

V Moskvi se poudarja nujnost nove konference o Laosu
Protest Sufanuvonga zaradi ameriških izvidniških poletov

MOSKVA, 23. — Agencija Tass je sporočila, da je sovjetska vlada mnenja, da bi mogli junija sklicati konferenco o Laosu. V Moskvi poudarjajo, dodaja agencija, da je sovjetski zunanji minister zaradi poziva Suvane Fume, naj bi nujno sklicali konferenco, in zaradi pobude francoskega zunanjega ministra, poslal 21. maja britanskemu poslaniku v Moskvi noto, v kateri sporoča, da je sovjetska vlada naklonjena konferenci o Laosu, ki naj bi bila junija. Konference bi se morale udeležiti države, ki so bile zastopane leta 1962 v Ženevi.

Glasilo sovjetske vojske «Rdeča zvezda» objavlja danes članek, v katerem izraža mnenje, da bo moč doseči spoštovanje nevtralnosti in neodvisnosti Laosa, samo če se bodo preprečile spletke vojaškega odbora v Vientianu in če se bodo strogo spoštovali ženevski sporazumi o Laosu. List ostro kritizira sedanjo politiko ZDA v zvezi z Laosom in pravi: «Zdi se, da je Washington zelo zaskrbljen zaradi nevarnosti za nevtralnost in neodvisnost Laosa, toda od Američanov se ne sliši niti ena beseda obsodbe proti tistim, ki so ustvarili to nevarnost in katerih dejanja so pripeljala do obnovitve sovražnosti v Laosu. Američani se niti najmanj ne zgražajo nad državnim udarom, ki so ga izvršili v Vientianu skrajno reakcionarni generali. Ves njihov srd je usmerjen proti patriotičnim silam Patet Laa, ki so za strogo spoštovanje ženevskih sporazumov. To je dokaz, da je bil državni udar izvršen s pomočjo Pentagona in ameriške vohunske službe.»

Zatem obtožuje list ZDA, da imajo napadalne namene proti Kambodži ter da ogrožajo in izsiljujejo Burmo, Indonezijo in Cejlon.

Voditelj Patet Laa Sufanuvong je poslal pismo Suvani Fumi, v katerem ga obtožuje, da je odobril načrte ameriških imperialistov in njihovih hlapcev. Dalje ga obtožuje, da je dovolil bombardiranje Doline vrčev in izvidniške polete nad področji, ki jih nadzoruje Patet Lao. Poziva ga, naj takoj sprejme vse potrebne ukrepe, da preneha nevarna dejavnost Američanov in njihovih hlapcev.

V Hanoju je severnovietnamska tiskovna agencija objavila pismo zunanjega ministra Suvani Fumi, s katerim protestira, ker so laoške čete obkolile 17. maja poslopje severnovietnamskega poslaništva v Vientianu, ki je sedaj popolnoma izolirano.

Ameriški državni tajnik Dean Rusk je danes v svojem govoru ponovil že znane obtožbe proti «komunistom in njihovemu napadu v jugovzhodni Aziji». Dodal je, da ZDA ne bodo zapustile tega področja, češ da «branijo neodvisnost in svobodo tamkajšnjega ljudstva».

Izrekel pa je upanje, da bo Varnostni svet rešil spor zaradi obmejnih incidentov med Južnim Vietnamom in Kambodžo. Končno je Rusk izjavil, da «povezuje vse komuniste pri svoji obtožbi o napadu» in je dodal: «Mislimo pa, da Sovjetska zveza morda bolje razume kakor Peking in Hanoj nevarnost, da te sovražnosti lahko povzročijo obširnejše in bolj uničevalne vojne».

Novi tajnik francoske komunistične stranke M. Waldeck Rochet

Raul Castro odločno zanikuje izkrcanja na Kubi

HAVANA, 23. — Minister za oborožene sile in podpredsednik kubanske vlade Raul Castro je sinoči govoril v Santiagu in izjavil, da so kubanske oborožene sile v pripravljenosti, da strejo morebitni napad imperialistov. Pripomnil je, da stanja pripravljenosti niso odredili zaradi napadov kontrarevolucionarnih beguncev, ker «zadostuje majhen odred za njih uničenje». Dodal je, da so Portoriko, Gvatemala, Salvador in druge države na karibskem področju uporabljajo kot oporišča za nove napade proti Kubi.

Zatem je minister odločno zanikal, da je prišlo do kakršnega koli izkrcanja kontrarevolucionarnih elementov, ali da je na otoku kakršna koli teroristična in sabotažna dejavnost. Pripomnil je, da gre za izmišljotine skupin kubanskih beguncev.

Castro je tudi dejal, da so za vsem tem «bolj zaskrbljujoči načrti», katerih namen je, prikazovati svetovnemu javnemu mnenju, da živi Kuba v ozračju državljanske vojne. «Zaradi tega je pripomnil, je boljša pretirana previdnost, da se prepreči presenečenja. Sicer pa so ti previdnostni ukrepi popolnoma upravičeni zaradi letalskih in pomorskih manevrov na jugozahodnem delu ZDA, zaradi protikubanske dejavnosti Organizacije ameriških držav, zaradi sovražnosti Betancourta in Leonija ter zaradi nedavnih dogodkov v Panami in Braziliji.

Na koncu je obsodil tiste, ki kritizirajo revolucionarne ukrepe in širijo lažne govorice. Sporočil je, da so uvedli preiskavo proti nekaterim funkcionarjem zaradi njihovih nesposobnosti in poneverb.

KAIRO, 23. — Hruščov in Naser sta se nocoj vrnila z vlakom v Kairo, jutri popoldne pa bosta imela še zadnji razgovor. V ponedeljek bo Hruščov odpotoval v Moskvo. Istega dne bodo v Kairu in Moskvi objavili uradno sporočilo o razgovorih.

Sedem dni v svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

začelo veliko ofenzivo v Dolini vrčev proti nevtralističnim silam, ki so začele razpadati. Skoraj polovica nevtralističnih čet je namreč ustanovila gibanje «resničnih nevtralistov» in se pridružila Patet Lau. General Kong Li pa se je s svojimi vojaki umaknil v gore. Bojijo se, da bi mogla ta ofenziva likvidirati vlado Suvane Fume, ki je bila ustanovljena v zvezi s sklepi ženevske konference l. 1962.

Ofenziva Patet Laa je druga faza najnovejše laoške krize, ki se je začela pred dobrim mesecem z desničarskim udarom generalov Kuprasita in Abaja. ZDA so ta udar sicer uradno in javno obsodile, vendar pa niso do kraja podprle Suvane Fume, da bi popolnoma likvidiral posledice tega udara. Uporniki so sicer formalno vrnili oblast Suvani Fumi, toda položaj desnice se je še bolj okrepil. Dejansko vodi vse posle desničarski «revolucionarni odbor», ki je bil ustanovljen, in Suvana Fuma je dejansko ujetnik tega odbora.

Ravnotežje, ki se je bilo ustvarilo v Laosu, je bilo s tem razbito. Patet Lao se je odločil za revanšo in je začel veliko ofenzivo v Dolini vrčev proti nevtralističnim silam ter jih potisnil v gorovje.

Ameriška vlada je ofenzivo Patet Laa ocenila kot «odkrito kršitev ženevskega sporazuma». Vendar pa je tudi stanje, ki se je ustvarilo po desničarskem udaru, pomenilo kršitev ženevskega sporazuma. Saj je desničarski general Fumi Nosavan takoj po združitvi desničarjev in nevtralistov poslal Patet Lau ultimat, naj se razpusti ali pa pridruži novi koaliciji. Načrt je bil torej jasen: najprej onemogočiti nevtraliste, zatem pa pod firmo enotnosti onemogočiti še levico. Ravnanje ameriške vlade kaže, da je bil za ameriške pozicije manj «nevaren» desničarski udar, kakor pa sedanja ofenziva Patet Laa. Prav zaradi tega je ameriški državni departma prejšnji teden, takoj ko se je začela ofenziva Patet Laa, pozval predstavnike Velike Britanije, SZ, Indije, Poljske in Kanade, naj bi vplivale, da bi se ustavila ofenziva. Hkrati je ameriška vlada poslala Veliki Britaniji, Franciji in Sovjetski zvezi poziv, naj bi posredovale v Pekingu, da bi zastavil svoj vpliv za konec bojev.

Predsednik laoške vlade Suvana Fuma je takoj od začetka predlagal, naj bi se v Vientianu sestali poslaniki štirinajstih držav, ki so se leta 1962 udeležili konference v Laosu. Tako posvetovanje predvideva sporazum o nevtralnosti Laosa.

Francoska vlada pa je predlagala, naj bi sklicali v Ženevi novo konferenco, na kateri bi obravnavali celotno vprašanje na področju bivše Indokitajske. Francija je mnenja, da je edina učinkovita rešitev nevtralizacija vseh držav bivše Indokitajske, to se pravi Severnega in Južnega Vietnama, Laosa in Kambodže.

V Londonu dajejo prednost predlogu Suvane Fume; v ZDA pa niso še dali jasnega odgovora. Sovjetska zveza je tudi sprejela francoski predlog in je že predlagala britanski vladi, naj bi sklicali konferenco sredi junija.

Voditelj levičarskih sil Sufanuvonga je poslal Suvani Fumi nove predloge za rešitev krize. Predvsem naj bi kaznovali voditelje desničarskega upora, vojakom Patet Laa pa naj bi omogočili povratek v glavno mesto Vientian. Medtem pa so se začele ZDA odkrito vmešavati. Njihova vojaška letala so namreč začela izvidniške polete nad silami Patet Laa v Dolini vrčev. Na drugi strani pa pripravljajo prihod ameriških vojakov v Tajlandijo, da jih namestijo na laoški meji, tako da bi mogli v primernem trenutku nastopiti na laoškem ozemlju.

Na seji Varnostnega sveta, ki je bila v četrtek, je kamboški predstavnik obrazložil obtožbe proti ZDA in Južnemu Vietnamu zarado napadov na kamboško ozemlje in je ponovil predlog princa Sihanuka, naj se skliče nova konferenca v Ženevi.

Ameriški predstavnik Stevenson, ki so ga nalašč poklicali iz Londona, kjer je bil na obisku, pa je ponovil vse že znane ameriške argumente in je dejal, da se ameriški vojaki ne bodo umaknili iz Južnega Vietnama, kamor, da so prišli, da «branijo neodvisnost tamkajšnjih dežel». Predlagal je, naj bi Južni Vietnam in Kambodža ustanovili skupno silo, ki bi stražila na meji in naj bi jo eventualno postavili pod nadzorstvo OZN. ZDA so pripravljene tudi prispevati za morebitno ustanovitev varnostnih sil OZN, ki bi jih poslali na mejo med obe državi. Stevenson je tudi predlagal umik «tujih čet» iz Laosa. ZDA namreč trdijo, da v Laosu sodelujejo severnovietnamski vojaki.

Dejstvo je, da postaja stanje vedno nevarnejše, ker kaže, da bodo ZDA sedaj zagovarjale dejansko stanje, ki se je ustvarilo po desničarskem udaru in ki pomeni adut v korist ZDA.

Vsekakor je edini izhod iz sedanjega stanja nova konferenca. Za njen uspeh pa je glavni pogoj prenehanje tujega vmešavanja v tej deželi in v jugovzhodni Aziji sploh, ki jo je zadela nesreča, da je prav na meji, kjer se srečujejo interesi obeh blokov.

Hruščov

Ves svetovni tisk se je široko razpisal o obisku Hruščova v Kairu ter o njegovih razgovorih z Naserjem in z iraškim predsednikom Arejom. Med razgovori sta se Hruščov in Naser dotaknila številnih vprašanj. Med temi so graditev socializma, notranji ustroj v obeh državah, arabska enotnost in vsa važnejša mednarodna vprašanja. Hruščov je poleg Asuana obiskal tudi Port Said in Aleksandrijo. V Port Saidu je v svojem govoru izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljena dobaviti ZAR najboljše moderno orožje. Že v Asuanu je Hruščov izrekel pripravljenost pomagati Egiptu tudi pri razvoju kmetijstva. Predsednika sta govorila tudi o gospodarskem sodelovanju med obema državama. Z egiptske strani izražajo upanje, da bo Sovjetska zveza sodelovala tudi pri graditvi nekaterih najvažnejših objektov težke industrije v okviru novega petletnega načrta.

Sovjetska zveza je v začetku leta 1958 dala ZAR posojilo 61 milijonov funtov šterlingov za graditev več industrijskih objektov. Zgradili so okoli sto podjetij. Dodatno posojilo 15 milijonov funtov šterlingov je Sovjetska zveza dala lansko leto. Za financiranje graditve asuanskega jezu pa so sklenili poseben gospodarski dogovor.

Še posebno zanimanje je v svetovni javnosti zbudila definicija, ki sta jo Hruščov in Naser dala o arabski enotnosti. Kakor je znano, je Hruščov v svojem govoru v Asuanu poskusil pojasniti, kako Sovjetska zveza gleda na probleme arabskega zbliževanja. Rekel je med drugim: «Želel bi, da geslo arabske enotnosti zamenjate z naslednjim: Arabski delavci kmetje in intelektualci, delovni ljudje, združite se proti izkoriščanju in izkoriščevalcem! V tem primeru boste opravičili enotnost, kakor so jo Sovjeti, vendar pod geslom združevanja delovnih ljudi in ne nacionalnosti!» Dodal je: «Arabski kmet in delavec sta mi bližja od arabskega ali ruskega fevdalca.»

Hruščov je tudi dejal, da pomoč, ki jo Sovjetska zveza daje arabskim državam, ni namenjena vsem Arabcem, marveč kmetom, delavcem, proletarcem. «To je Leninova filozofija,» je dejal Hruščov, «ki je zmagala v naši državi in ki bo nedvomno zmagala tudi v drugih, ko se bodo dvignili nekdaj kolonizirani narodi, ko se bo enotnost narodov ustvarjala na širši podlagi.»

Čeprav ni Hruščov izpeljal do kraja svoje misli, je nedvomno imel v mislih neko drugo plat problema arabske enotnosti. Predvsem to, da v arabskih državah obstajajo tudi nearabske narodnosti in druge etnične manjšine, kot so Kurdi v Iraku, Berberi v Severni Afriki, prebivalci južnega Sudana.

V zvezi s tem je Naser v svojem govoru v Port Saidu poudaril, da arabska enotnost nima nobene rasne primesi. Poudaril je, da se s tem razume enotnost delovnih množic in da se arabska enotnost lahko zgradi samo v svobodi in socializmu.

Glede širšega pomena premikov v arabskem svetu pa je Naser dejal, da je arabska revolucija delovnih množic ob strani velike zveze svetovnih revolucionarnih sil, ki se borijo proti imperializmu in zaostalosti. Borba arabskega sveta je del velikega gibanja narodne osvoboditve Azije, Afrike in Latinske Amerike in je ob strani sil socialističnega sveta, ki so ustvarile veliko delo na političnem, gospodarskem in znanstvenem sektorju.

Hruščov je govoril tudi skupini sindikalnih voditeljev v Aleksandriji. Poudarjal je potrebo enotnosti svetovnega sindikalnega gibanja v borbi proti imperializmu, za mir in za narodno neodvisnost vseh držav ter za dokončno likvidacijo kolonializma. Poudaril je tudi, da je za delavske množice edina mogoča pot graditev socializma. Tudi tu je omenil vprašanje arabske enotnosti in dejal: «Borba za arabsko enotnost na podlagi združevanja delovnih sil proti izkoriščevalcem ni v nasprotju s skupno borbo narodov vseh držav za boljšo prihodnost in za graditev socializma v vsaki državi ter na vsem svetu.» Dodal je, da Sovjetska zveza podpira stremljenje po arabski enotnosti, toda je ponovno poudaril, da mora ta enotnost imeti tako socialno vsebino, ki bo v korist delovnim množicam.

Iraški zunanji minister je v zvezi z razgovori, ki jih je Aref imel s Hruščovom, izjavil, da so ugotovili nesoglasja glede vprašanja arabske enotnosti in arabskega socializma.

Ciper

Po hudem incidentu v Famagusti na Cipru, ko so Turki ubili dva grška častnika, je v tem mestu sedaj mirno. Začeli so odstranjevati barikade. Na splošno je na otoku mirno, oziroma ni bilo v zadnjem času hujših spopadov. Vendar pa prirejajo oboroženi Turki od časa do časa napade. Med najhujšimi je bil napad, ki so ga izvedli prejšnji teden na patruljo finskih vojakov, ki delujejo v sklopu sil OZN. Pri tem so ubili enega finskega vojaka. Takoj zatem so se turški voditelji opravičili, češ da so mislili, da gre za oborožene Grke.

Medtem je ciprska vlada predložila parlamentu načrt zakona, ki določa rekrutacijo na Cipru. Ciprska ustava sicer določa, da se je treba o vsakem zakonu posvetovati tudi s predstavniki ciprskih Turkov, ki pa sedaj bojkotirajo delo vlade in parlamenta. Predsednik Makarios je izjavil, da se zaveda, da je zakon protiustaven, pripomnil pa je, da «rajši napravi uslugo svoji domovini, s tem da gre proti ustavi, kakor pa da bi ji povzročil škodo, s tem da bi po črki spoštoval neki tekst».

Zakon ne predvideva zvišanja števila članov varnostne službe, ki jih je sedaj deset tisoč. Njegov namen pa je doseči večje nadzorstvo vlade nad grškimi oboroženimi silami na otoku. Omogočiti hoče tudi individualno mobilizacijo, da bi s tem nadomestili prostovoljce, ki so se nedavno odzvali pozivu Makariosa. Nedvomno bo ta ukrep prispeval k vzpostavitvi reda in k normalizaciji.

Po vesteh iz Aten bo posredovalec OZN Tuomioja v začetku prihodnjega tedna spet obiskal Atene in Ankaro. Zatem bo odšel v New York, kjer bo razložil U Tantu načrt o samoodločbi Cipra kot edini možni ureditvi položaja na otoku. Atenski list «Vima» je napisal, da bo Tuomioja predlagal tak demokratičen režim za Ciper, v katerem bi imela večina oblast, manjšina pa pravico do nadzorstva. Pravice manjšine bi bile zagotovljene z mednarodnimi jamstvi.

Romunija-ZDA

V začetku prejšnjega tedna so se v Washingtonu začeli romunsko-ameriški razgovori, ki jim posvečajo v svetu posebno pozornost. Program razgovorov je precej obsežen. Predvsem gre za povečanje trgovinske izmenjave, ki je bila do sedaj precej skromna. Znašala je samo dva milijona dolarjev v obe smeri, čeprav znaša trgovina Romunije z zahodnimi državami 35 odstotkov celotne romunske zunanje trgovine. V tem pogledu je Romunija daleč pred vsemi ostalimi članicami sveta za gospodarsko pomoč.

V Washingtonu pa se pogovarjajo tudi o «želji, da bi zboljšali medsebojne odnose nasploh». Pripravljajo konzularni sporazum, sporazumevajo se o tem, da bi dovolili diplomatom svobodno gibanje v obeh deželah. Dogovorjeno je bilo tudi, da se delegaciji lahko dotakneta med razgovori vsakega mednarodnega političnega vprašanja. Ameriški politiki, posebno pa državni tajnik Rusk, so v zadnjem času večkrat poudarili potrebo po zboljšanju odnosov z vzhodnimi državami kot logični posledici zmanjšanja mednarodne napetosti in se tako vedno bolj približevali britanskemu stališču o tem vprašanju. Sedanji razgovori so prva resna poizkušnja novih elementov ameriške vzhodne politike.

Pogajanja so tudi važna, ker jih spremljajo razna politična prizadevanja, med katerimi so računi tistih političnih sil, ki jim je sporazumevanje s posameznimi socialističnimi državami bolj orodje «politične infiltracije». Romunija jim je s svojimi specifičnimi pogledi zdaj dobrodošla priložnost za «diverzantsko» akcijo znotraj vzhodnega bloka.

Santi odgovarja La Malfi in zavrača «Carlijevo linijo»

Napovedane nove stavke kovinarjev v Turinu - V torek stavka poštnih uslužbencev CGIL

TURIN, 23. — Danes je bil sestanek med pokrajinskimi tajništvi sindikatov kovinarjev vseh treh sindikalnih organizacij, ki so razpravljali o sindikalnem položaju te kategorije v turinski pokrajini, kar se tiče pogajanj o produkcijskih nagradah.

Uradno sporočilo pravi, da so nekatera podjetja jasno pokazala, da ne mislijo izpolnjevati pogodbenih določb, zaradi česar so sindikati sklenili začeti novo stavkovno gibanje. Prva 24-urna stavka bo v torek, 26. t.m. v nekaterih podjetjih. Druga stavka bo prve dni junija v 23 podjetjih, tretja pa bo v podjetjih izven Turina.

Tajništvo CGIL je danes potrdilo napovedano 24-urno stavko poštnih uslužbencev, ki bo v torek, 26. maja.

Pomočnik tajnika CGIL Santi je napisal članek, v katerem odgovarja na nedavne napade La Malfe v republikanskem listu «Voce Repubblicana». V začetku ugotavlja, da imajo zahteve sindikatov po gospodarskih izboljšavah med drugim za rezultat, da sprožijo v družbi gibanje, ki lahko povzroči potrebne spremembe v smislu napredovanja sedanjega sistema. Dalje ugotavlja, da do sedaj «edini odgovor, ki se daje sindikatom, odraža Carlijevo linijo», češ da bi izboljšave delavcem spravile sedanji sistem v krizo. Santi poudarja, da je naloga političnih sil spremeniti v odločitve pritisk sindikalne akcije. Če politične sile ne izpolnjujejo te naloge, je za delavce nevarnost, da bodo nosili breme za vse, medtem ko zmanjšanje pogodbene moči množic pomeni povečanje moči privilegiranih skupin. Zato je treba začeti z reformami, ki jih bo moral vodilni razred izvesti, s tem da napravi svojo izbiro, in sindikat bo vsekakor to upošteval.

Na obtožbe La Malfe, da so sindikati istočasno z nacionalizacijo električne industrije razvili močno sindikalno akcijo in postavljali zahteve, odgovarja Santi, da so sindikati morali tedaj pridobiti čas, ki so ga gubili v prejšnjih letih, v času centrističnih vlad. Glede obtožbe proti sindikatom, da so hoteli plavati proti toku na en sam mah, odgovarja Santi, da «dinamike socialnih sil ne morejo urejevati nobeni elektronski možgani». Ko se je položaj menjal v korist sindikatov, so ti skušali pridobiti zgubljeni čas.

Pri tem ugotavlja, da se je od leta 1953 do 1962 indeks dohodkov za delovno uro zvišal od 100 na 162, indeks realnih mezd se je zvišal od 100 na 128, indeks življenjskih stroškov pa od 100 na 131. Dalje je prišlo do pravega «pora kapitala» z davčnimi utajami, z izvozom kapitala, z odpustitvami in z neuravičenim zavračanjem zahtev delavcev, z alarmističnimi kampanjami itd. V takem položaju, dodaja Santi, ima politični razred dve izbiri: ali zopet razgibati proces privatne akumulacije in udariti po sindikatih ali pa povečati javno akumulacijo in udariti po privilegiranih slojih. Na koncu poudarja Santi, da je programiranje bistven moment v politični pobudi vlade, ki mora ob posvetovanju s socialnimi silami izbirati in zavedati se, da gre za jasne izbire v socialnem smislu. Dalje pravi, da morajo socialne sile postavljati svoje zahteve in vlada jih mora upoštevati ter jih sintetizirati. Delavci upravičeno pričakujejo od vlade sintezo v smislu napredka.

Sporazum v Aosti

AOSTA, 23. — Predstavniki PSI, KPI in Union Valdotaine so na nocojšnji seji objavili uradno sporočilo, ki pravi, da so po obširni debati ugotovili, «da je še vedno politična volja, ki je bila izražena ob sestavi sedanje deželne večine, in so se obvezali za uresničenje dogovorjenega skupnega programa».

Hkrati so sporočili, da je komunistični odbornik za turizem v občini Aosta Costante Zamboni odstopil in da je njegovo mesto prevzel socialistični svetovalec Bosso. Sporočilo poudarja, da je Zamboni odstopil, «ker je bilo potrebno preosnovati občinski odbor zaradi nove realnosti za politično-upravno življenje mesta Aosta».

Agrarna reforma v Peruju

LIMA, 23. — Perujski predsednik Belaunde Terry je razglasil zakon o agrarni reformi, na podlagi katere bodo razdelili sedem in pol milijona hektarov plodne zemlje približno trem milijonom perujskih kmetov. Zemljo, ki jo bodo razdelili kmetom, bodo vzeli posestnikom, katerim bodo izplačali vrednost zemlje v državnih obveznicah.

Ta zakon pa ne zajema plantaž sladkornega trsa, kajti na izkoriščanju teh plantaž sloni velik del perujske zunanje trgovine.

V prvih reagiranjih na zakon o agrarni reformi poudarjajo, da ima značaj revolucije, katere neposredni namen je, da bi ukinili stoletni fevdalni sistem.

Nekaterim kmetom bodo vrnili zemljo, ki je bila odvzeta njihovim prednikom, ko so si španski osvajalci podredili deželo in pod Pizarrovim vodstvom uničili veliko in bogato carstvo Inkov. Te zemlje pa ne bodo razdelili brezplačno, pač pa bo vlada odobrila kmetom posojilo z odplačilnim rokom 20 let, da bi jo lahko odplačali.

Nov sestanek v Maleziji

KUALA LUMPUR, 23. — Danes so uradno sporočili, da bo prvi teden junija v Tokiu nov sestanek med predsedniki Indonezije in Filipinov ter ministrskim predsednikom Malezije, ki bo posvečen malezijskemu vprašanju. Datum sestanka bodo uradno javili istočasno v treh prestolnicah. Za nov sestanek je posredovala Tailandija.

NOVI SAD, 23. — Okrožni javni tožilec v Novem Sadu je obtožil danes inženirko Nadeždo Pejčić in nameščenca Živojina in Petra Marjanoviča, ki so bili neposredno oziroma posredno angažirani pri graditvi novosadske tovarne furfurola in plastičnih snovi, da so z nevestnim delom povzročili več sto milijonov dinarjev škode. Obtoženi so navezali poslovne stike s problematičnim milanskim inženirjem Giovannijem Rossijem, kateremu so za denar, darila in plačane večtedenske obiske v Italiji dali podatke o ponudbah inozemskih tovarn in mu na ta način zagotovili dobavo opreme za novo tovarno. Med poskusnim obratovanjem tovarne je bilo ugotovljeno, da inž. Rossi sploh ni dobavil dela dolžne opreme, oziroma da je poslal opremo, ki sploh ni bila potrebna.

- ZADNJE ŠPORTNE VESTI -

INTER-GENOA 2:0

GENOA, 23. — Današnja prvenstvena tekma A lige med Genoo in Interjem se je končala z zmago Milančanov z 2:0. Prvi polčas se je zaključil brez gola. V drugem delu igre je Corso v 12' dosegel prvi gol za goste, Mazzola pa je v 46' podvojil in postavil končni rezultat.

Za pokal evropskih narodov

BUDIMPEŠTA, 23. — V povratni četrtfinalni tekmi za pokal evropskih narodov je Madžarska premagala Francijo z 2:1 (1:1). Gole so dosegli: v 2' p.p. Combin (F.), v 25' Sipos (M.), v 11' d.p. Bene (M.).

Madžarska, ki je zmagala v prvi tekmi s 3:1, se je uvrstila v polfinale, kjer se bo spoprijela z zmagovalcem dvoboja SZ - Švedska.

Amaterski nogomet

SANREMO, 23. — V okviru mednarodnega nogometnega turnirja amaterskih reprezentanc je Italija premagala Holandsko 1:0 (1:0). Gol je dosegel v 44' p.p. Santonico.

ATLETIKA

LEIPZIG, 23. — Vzhodnonemška atletinja Karin Balzer je danes s časom 10"5 izenačila svetovni rekord v teku na 80 m ovire. Isti čas sta v preteklosti že zabeležili Nemka Birkemeyer in Avstralka Moore.

ŠTEL BOM DO TRI

ERICH KOERDING

Kako radodarna je usoda z udarci in klofutami! To sem občutil na svoji lastni koži v mestu Imenez, malem mehiškem naselju v pokrajini El Ebano. Tiste noči ne bom mogel nikoli pozabiti, pa čeprav bi dočakal Metuzalemovo starost. Tako trda mi je takrat predla.

Star sem bil dvaindvajset let, ključavničar po poklicu, in sem odšel na potovanje, da si ogledam svet. Toda v Mehiki je bila prav takrat revolucija proti Porfiriu Diazu, vladal je nemir in petrolejske družbe so se bodisi podpirale ali pa druga drugo uničevale. Prišel sem torej v to zamedo, dela nisem našel in pričela se je lakota.

Toda kljub temu nisem vrgel puške v koruzo. Iz dneva v dan sem se potikal med vrtalnimi stolpi za nafto in ponujal svoje roke. Zaman. Ko sem tako nekega dne vstopil v malo krčmo v Imenezu, sem bil od lakote popolnoma izčrpan in na koncu svojih moči.

Beznica je bila le slabotno razsvetljena. Bila je na pol prazna. Zasedel sem mizo v niši blizu okna. Dekle — ki je nisem videl — se je dvignilo izza pulta in se namenilo proti meni.

Bila je vitka, črnolasa in oči so se ji bliskale kot črni diamanti. Nosila je dolgo krilo, ki se je v pasu tesno prilegalo njenim oblikam ter je tako še bolj poudarjalo lepoto njenega telesa. Zibala se je v bokih in zadel me je vroč žarek iz njenih oči. Žal nisem bil razpoložen in njen pogled ni uspel zanetiti v meni plamen. Bil sem samo lačen, za vse drugo mi ni bilo nič mar.

«Buenos dias, Senor», me je pozdravila.

«Buenos dias, Senorita», sem ji odzdravil. Usedla se je k meni.

«Svetlolasi ste, senor», je pričela, «na severu ste doma.»

«Da, Anglež sem», sem ji lačen odvrnil.

«Oh, Anglež. Toda okoren. Mar nimate očesa zame? Nobenega komplimenta? Mar Angleži niso caballeros?... Juana mi je ime.»

Bil sem še zelo mlad in po naravi precej skromen. Tudi obup in lakota nista uspela iz mene narediti pustolovca.

«Lačen sem, Juana», sem zamrmral.

«Lačen?», je odvrnila z zaničljivim pogledom. «Taki ste vi, Angleži. Kaj še nikdar nisi slišal besede ljubezen? Daj no, Anglež, reci mi, da sem lepa!»

Ker ji nisem odgovoril, je zakričala.

«He, si mar gluh? Ali nem?»

«Nimam denarja», sem ji odgovoril, «in že od včeraj nisem ničesar pojedel.» Odmaknila se je za korak proč od mene.

Potem si berač. Senoru beraču nisem prav nič naklonjena. Tako finemu gospodu nisem všeč.» Njene oči so se bliskale v sovraštvu in preziru. Ko sem ji hotel odgovoriti, je zakričala:

«Molči, Anglež! Ni ti potrebno več govoriti. Dala ti bom večerjo in glej, da potem izgineš. Ničesar nočem več slišati o tebi. Niti hvala. Zame si gluhonem...»

Malo kasneje mi je prinesla poln krožnik mesa, kruha in veliko čašo domačega vina. Hotel sem se ji zahvaliti, toda pogledala me je tako divje in grozeče, da sem umolknil in se lotil jedi.

Ko sem krožnik in kozarec v nekaj minutah izpraznil, sem se pogreznil v tisto otopelo lagodnost, ki obide človeka po izdatnem obroku hrane.

Ropotajoči koraki dveh moških, ki sta vstopila v beznico, so me prebudili iz polsna. Nisem ju mogel videti, ker ju je zakrival del zidu, s katerim so bile med seboj ločene niše. Toda lahko sem vse slišal. Naročila sta vino, potem so prišli Juanini koraki, kozarci so zveneli. Zdelo se mi je, da je Juana slabe volje in nasršena. Potem se je oddaljila.

Ponovno sem se pogreznil v rahlo dremavico, v katero je šele čez čas prodrlo šepetanje, ki me je zdramilo. Nisem imel namena prisluškovati. Tajne zadeve me niso prav nič zanimale. Toda, ko sem se bojeval z odločitvijo, ali naj vstanem in grem, je šepet postal glasnejši in lahko sem razumel vsako besedo. In tisto, kar sem slišal, je odločilo, da sem ostal še dalje... in prisluškoval.

Tihi pogovor obeh tujcev je bil dovolj zanimiv. Kmalu sem spoznal, za kaj gre, in dojel sem nevarnost, v katero sem zabredel kot soudeleženec.

To, o čemer sta tujca govorila, ni bilo nič manj kakor atentat na najnovejše, šele pred dvema dnevoma odprte vrtine Vzhodnomehiške petrolejske družbe: Slišal sem ime znanega petrolejskega špekulanta in postalo mi je jasno: začel naj bi se neizprosen konkurenčni boj, ki ni izbiral sredstev in načinov.

Tako sem proti svoji volji zvedel za peklenski načrt in poslušal skrivnosti brez diha, nepremično na stolu. V meni je dozoreval sklep, da bom moral nesrečo za vsako ceno preprečiti.

Šepetanje poleg mene je zamrlo in surov glas je poklical Juano. Prišla je, zazvenel je denar in slišal sem, kako se je jezno smejala:

«Pustita to, senores! Preveč nevarna sem.» Stoli so podrsali po tleh. Vstala sta in nameravala oditi. Zakaj neki sem dvignil glavo? Zakaj nisem obležal za mizo? Morda me sploh videla ne bi, zakaj vendar nisem nadalje dremal? Kot nalašč je napravil eden od obeh korak proti moji niši — verjetno je hotel pogledati skozi okno — ko me je zagledal. Nekaj sekund je prepadeno molčal. Ne da bi se premaknil, je stal pred mojo mizo, in strmel vame. In prav njegov molk je grozil, da so me po hrbtu spreletavali mravljinci. Ni bil velik, okusno oblečen in glavo mu je pokrival rumenkast klobuk. Njegove panterju podobne oči so nepremično srpele vame.

«O», je končno zategnjeno spravil iz sebe. Poklical je še drugega. V naslednjem hipu sta oba stala pred menoj, prvi nizke rasti, drugi pa cel velikan in po zunanjosti popoln desperado.

V tem hipu sem za njunima hrbtoma zagledal Juano, kako je zaničljivo strmela vame in dejala:

«Berač.»

«Ves pogovor je slišal», je dejal manjši. «Kaj sedaj?»

«Hombre!» Velikan je zgrabil mojo ramo in me stresel. «Si prisluškoval? Vohljač si, kajne?» Glas mu je bil surov in hripav. Molčal sem. Nadaljeval sem začeto vlogo iz dremavice prebujenega človeka. Toda moji možgani so mrzlično delali. Kako se bom otresel nevarnosti, ki mi je grozila? Vedel sem, da se lahko konča s smrtjo. Slo je za moje življenje.

Brezupno sem premišljeval, kako bi oba prepričal, da jima nisem nevaren. Kako bi ju lahko prepričal, da nisem prisluškoval, temveč samo spal. Medtem sem mežikal proti obema moškima, kakor da sem se pravkar zbudil in da ne vem, kje sem. Pri tem sem z očmi ujel Juano. Strmela je na moje ustnice.

«Senores», je dejala, «kaj pa vendar hočeta. Gluhonem je!»

Njene besede so delovale name kakor balzam. Tu je bila priložnost, skromna priložnost, da ostanem živ. Toda priložnost mi je dala Juana. Je sočustvovala z menoj? Ali pa je hotela preizkusiti moč mojih živcev? Mar se igra kakor mačka z mišjo, da bi jo potem požrla?

«Gluh je in nem, poleg tega pa še bebec», je ponovila Juana.

«Če je bebec, tem bolje», je spregovoril mali. Obrnil se je k meni. «Vse si slišal. Torej povej svoje mnenje:» Toda molčal sem in topo strmel vanj. Dojel sem. Vprašujoče sem gledal zdaj malega zdaj velikega. Iz žepa sem potegnil list papirja in nanj napisal: «Gluhonem. Napišita, kar želita vedeti.»

«Lažeš!» Oči velikana so se nevarno zaiskrile. «Govori, sto vragov!» Potegnil me je kvišku in mi brskal po žepih. Zahvalil sem se bogu, ker nisem imel dokumentov. Kdo pa je tu sploh vpraševal po dokumentih? Kvečjemu ukradli bi jih lahko.

«Tak, odgovori no!» se je znesel nad mano.

Zamahnil je, že sem se sklonil, ko mu je mali ustavil zamah. Nekaj sta pričela šepetati. Videl sem, kako sta se peklensko režala.

«Dobro pa poizkusiva!», je zakrulil velikan in potegnil iz toka revolver. «Sedaj pa dobro pazi!» je dejal in se obrnil k meni. Govoril je počasi in z močnim poudarkom na vsaki besedi.

«Štel bom do tri, si razumel?... Vprašal sem te, če si razumel?... No, kakor hočeš. Torej... štev bom do tri in toliko imaš časa, da premisliš, ali ni bolje, da spregovoriš in slišiš. Če se odločiš za prvo, se ti ne bo nič zgodilo, samo do jutri te bomo zaprli in te nato spustili. Toda če se boš še naprej lagal in se delal gluhonemega, pri bogu, si za nas mnogo bolj nevaren... pri tri bom streljal!»

Na surovih obrazih sem videl, da bodo grožnje uresničili, toda igral sem naprej.

Ali me bosta kljub temu «položila», če bom vztrajal v svoji vlogi? Tega nisem vedel. Tako ali tako — šlo je za moje življenje in aduti so bili 100 proti 1 v mojo korist.

«Ena — !», je dejal velikan mirno in pripravljal revolver.

Zbegano sem zmajal z glavo in dvignil ramena.

«Dve — !», je nadaljeval počasi, neusmiljeno počasi. «No, še vedno gluhonem?» Na ustih mu je igral zaničljiv nasmeh. «Premisli!»

«Strahopetci!», je dejala Juana, «saj vendar vidita, da ničesar ne razume!»

«Zdi se skoraj tako», je zamrmral mali. Nepremično je strmel v moje oči. «Falot je verjetno res gluhonem. Pustiva ga, naj gre svojo pot!»

Izraz v njegovih očeh mi je signaliziral, da nisem prezgodaj nehal igrati.

«Se ne», je dejal velikan. «Se enkrat bova poskusila. Torej, ko pridem do tri... bom streljal... če hočeš živeti, spregovori!»

Nenadoma me je obšla vroča želja, da bi ubogal njegovo povelje. Toda pogled v surova, brezbrižna obraza pa me je ponovno posvaril... nikdar ne bi spustila človeka, ki je vedel za njuno skrivnost, pri življenju.

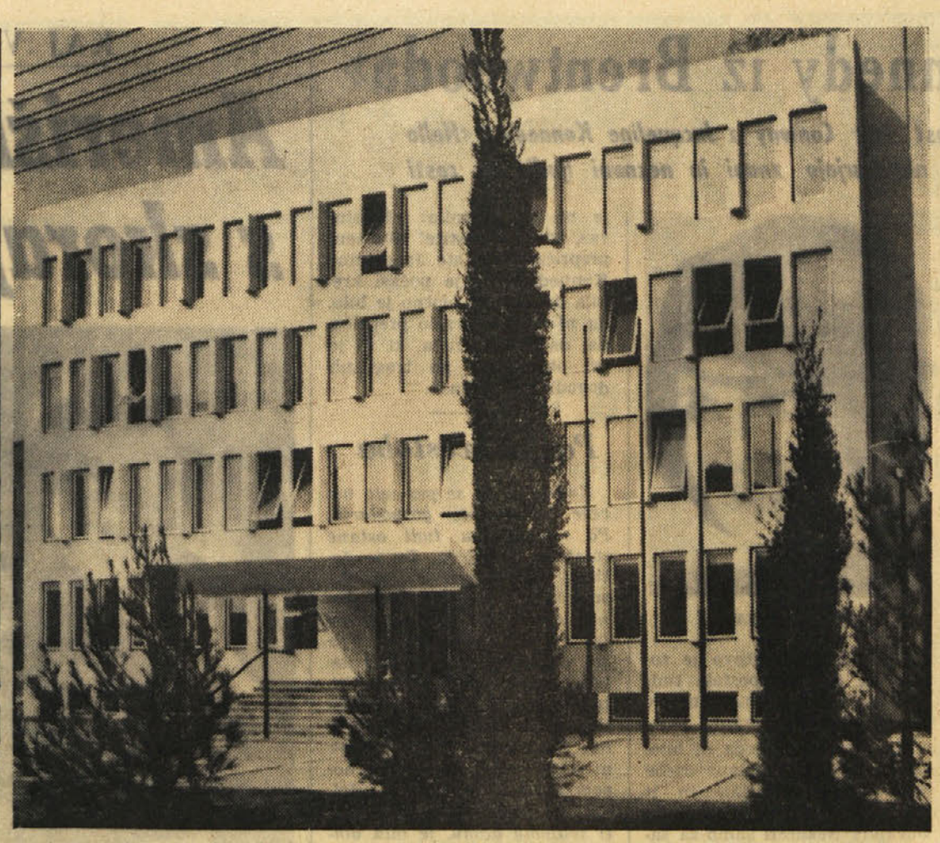
«Resnično ne sliši ničesar», je ponovil mali prepričljivo. «Tako ne zna nihče igrati, ko mu gre za življenje! Tega ne more nihče!» Tudi velikana so obšli dvomi. Neodločno me je pogledal.

«Torej dobro, poberi se!»

Stopil je stran in za desetinko sekunde so se mi napele mišice, same od sebe so noge hotele naprej, ko sem zagledal grozeče oči svojega mučitelja. Spoznal sem nastavljeno past. Še danes ne vem, kako mi je uspelo obvladati se, nisem se premaknil.

«Sto hudičev», je zaklel mali, ko je videl, da sem ga spregledal. Spet sem gledal v pripravljeno cev revolverja.

(Nadaljevanje na 5. strani)

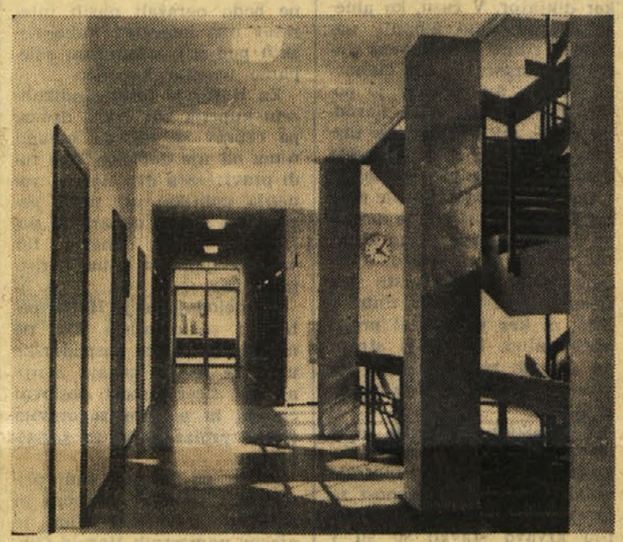

Nova zgradba Radia Koper za katero je napravil idejni osnutek ing. arh. Oton Gaspari, in sodobna oprema v tej zgradbi pomenita osnovo za še intenzivnejše in kvalitetnejše delo Radia Koper. Za akustiko v vsakem studiu je poskrbel ing. Dušan Vendramin

TUDI V KOPRU NOVA PALAČA ZA RADIO

Razvojna pot RADIA KOPER

Od zelo skromnih začetkov leta 1949, ko je imela koprska oddajna postaja 30 plošč, do večnadstropne stavbe z najmodernejšimi studiji

Pogled v notranjost poslopja, v katerem so upravni in uredniški prostori

Radio Koper je bil ustanovljen maja leta 1949. Njen ustanovitelj je bila Vojaška uprava JLA na tedanjem področju cone B STO, svoj program pa je Radio Koper, skladno s težnjami prebivalstva, usmerjal v utrjevanje ljudske oblasti in socialističnega sistema. Tudi na področju cone B je namreč ljudska oblast nastala iz narodne osvobodilne borbe, v kateri je ljudstvo Primorske in Istre nadvse aktivno sodelovalo in nemalo žrtvovalo.

Do leta 1955 je imela radijska postaja Koper 3 programe: v slovenščini, italijanščini in hrvaščini, ker je njen delokrog zajemal tedaj tudi področje Bujščine, ki je prav tako spadalo pod cono B. Poleg govornih je imela postaja pri vseh omenjenih sporedih tudi ustrezne glasbene programe. Postaja je tedaj oddajala okrog 12 ur sporeda dnevno, od tega okrog 6 ur slovenskega, 5 ur italijanskega in 1 uro hrvaškega programa. Radio Koper je posredoval od maja 1949 do oktobra 1954 24.300 ur programa, od tega nad 12.000 ur slovenskega, nad 10.800 ur italijanskega, ostalo pa hrvaškega.

Postaja si je prizadevala prikazati resnico o zgodovini in razvoju tega področja tudi poslušalcem onstran meja. Pogoji, v katerih je takrat delal Radio Koper, pa so bili izredno slabi. Na razpolago je imel skoraj 300 let staro zgradbo, ki je doživela še prej več notranjih adaptacij in je bila za radijske potrebe zopet adaptirana le za silo. Skupaj je bilo 26 prostorov, od tega 16 upravnih in redakcijskih, 5 studijskih, ostali pa so bili pomožni prostori. V njih sploh ni bilo nobenih ogrevalnih ali klimatskih naprav, ki pa jih po drugi strani ni bilo mogoče postaviti zaradi šibke in zastarele strukture zgradbe. Pozimi je v številnih prostorih gospodovala vlaga, poleti pa je temperatura presegala vsako zmerno mejo. Dovolj je povedati, da je temperatura v napovedovalskih kabinah mnogokrat prekoračila 30 stopinj.

Tehnična oprema je bila sila skromna, mestoma pa naravnost primitivna. Leta 1949 in 1950 ni bilo na radiu nobene mešalne mize. Postaja je imela na razpolago le en magnetofon AEG starega tipa, na katerem so snemali celo slušne igre. Poleg tega sta bila na razpolago le dva dinamična mikrofona in nekaj navadnih domačih gramofonov. Junija 1949 je dobil Radio Koper 30 plošč iz Ljubljane, pozneje pa še kakih 50 navadnih plošč. To je predstavljalo več kot leto dni diskoteko koprskega radia. Za oddajnik je služila stara italijanska vojaška antena. Na začetku je Radio Koper oddajal preko komaj 700 W oddajnika, leta 1951 pa je dobil novi oddajnik z zmogljivostjo 6 kW. Leta 1955 je postal Radio Koper relejna postaja RTV Ljubljana. Tak je njegov status še danes. S programskega vidika je začel tudi Radio Koper tedaj zavestno prilagajati svoje oddaje — skladno s politiko Jugoslavije in matične postaje — razvoju, ki je čedalje bolj vsiljeval v odnosu do tujine politiko koeksistence, miru in napredka. Radio Koper je od tedaj nenehno naglašal in naglaša v svojih oddajah nujnost in koristnost take politike, pri čemer je dajal in daje — spričo bližine Italije — poudarka zlasti sporazumom, dogodkom in sploh manifestacijam, namenjenim utrjevanju stikov med dvema deželama. Radio Koper ima glede na tako politiko veliko poslušalcev tudi v Italiji.

Radio Koper je imel od ustanovitve leta 1949 do konca marca letos skupno 29.000 ur govornega in glasbenega programa v italijanščini in 22.800 ur govornega in glasbenega programa v slovenščini. Program v hrvaščini je odpadel konec leta 1954.

Danes posreduje Radio Koper dnevno povprečno 9 ur lastnega slovenskega in italijanskega programa, od tega blizu 6 ur italijanskega in 3 ure slovenskega. Tedensko ima Radio Koper 11 ur 10 minut govornega programa v italijanščini in 6 ur 5 minut govornega programa v slovenščini, ob tem pa 28 ur 50 minut glasbenega programa v italijanščini ter 18 ur 45 minut glasbenega programa v slovenščini.

Kot je razvidno, je težišče na italijanskem programu, ki je namenjen italijanski manjšini na Koprskem.

Osnovno informativno-politično vlogo pa opravljajo pri obeh programih Poročila in Radijski dnevnik. Program v italijanščini ima poročila 6-krat dnevno, slovenski program pa posreduje poročila trikrat dnevno.

Skozi te oddaje je Radio Koper vsa leta informiral in komentiral poslušalcem važnejše dogodke na vseh področjih, tako doma kot v tujini.

Važno mesto zaslužijo tudi glasbene oddaje, ki — kot kaže — vzbujajo, prav tako kot govorne, zanimanje tudi v Italiji. Iz Italije dobiva Radio Koper okrog 100.000 pisem letno. Leta 1959 je Radio Koper posredoval skupaj 2.100 ur, leta 1961 2.248, leta 1963 pa 2.202 uri glasbenega sporeda — resne, zabavne in narodne glasbe, naše in tuje. Pri tej je z več kot 40 odstotkov zastopana italijanska glasba.

V zadnjih petih letih si je Radio Koper prizadeval izboljšati in popestriti predvsem informativne oddaje.

Seveda si postaja, ki je ob sami meji, prizadeva zlasti v aktivnem spremljanju zunanje-političnih problemov in dogodkov. Ob tem se je Radio Koper trudil, obogatiti informativne oddaje tudi s posredovanjem večjega števila posnetkov.

Leta 1959 je Radio Koper posredoval 2.100 ur glasbenega programa, odo tega 377 ur resne glasbe, 1.544 ur lahke, 169 ur pa narodne glasbe. Leta 1961 je posredoval skupaj 2.248 ur glasbenega programa, od tega 392 ur resne, 1.715 ur lahke in 141 ur narodne glasbe. Leta 1963 pa je Radio Koper prenašal skupaj 2 tisoč 202 uri glasbenega sporeda, od tega 466 ur resne, 1.581 ur lahke in 155 ur narodne glasbe.

Medtem ko je bila udeležena domača glasba leta 1959 z 18 odst. pri reesni, 22 odst. pri lahki in 68 odst. pri narodni glasbi, se je obseg domače, resne in zabavne glasbe povečal leta 1961 na 22 odst. pri resni, 29 odst. pri lahki in 69 odst. pri narodni glasbi, lani pa na 30 odst. pri resni, 38 odst. pri lahki in 72 odst. pri narodni glasbi. Kot smo že dejali, je pri tujem glasbenem gradivu najmočneje zastopana Italija.

Na Radiu Koper je danes zaposlenih 86 oseb, od tega 24 novinarjev, ki so razvrščeni takole: 10 novinarjev je v uredništvu italijanskih aktualno političnih oddaj, 5 jih je v uredništvu italijanskih kulturno-literarnih oddaj, 9 pa v uredništvu slovenskega govornega programa.

(Nadaljevanje na 8. strani)

«Torkov večer» Slovenskega kluba (19. t. m.) je bil spremenjen v koncert, na katerem je nastopila mlada pevka Marija Bitenčeva. Pela je samospeve Škerjanca in Simonitija ter dve operni ariji. Zadovoljno občinstvo je pevko toplo pozdravilo. (Na sliki od desne na levo Marija Bitenčeva, prof. Nelo Piščanc, ki je pevko spremljal pri klavirju, ter predsednik kluba dr. Robert Hlavaty)

WALTER KAUFMANN

☆ M ☆ A ☆ J ☆

Mali deček, ki še ni imel pet let, je našteval barve razcvetelih rož v parku. «Rdeča in zelena in modra in vijolična...» je povedal mladi ženi, ki je sedela v orehovi senci. Nasmehnila se mu je. To ga je opogumilo. Vrnil se je in spet sedel k njej. Vztrajno jo je gledal.

«No, kaj pa gledaš?» ga je vprašala.

«Tebe, Käte,» je rekel deček. Skušal je podaljšati prijeten občutek privlačnosti, ki ga je vedno navdal, kadar ga je vzela s sabo na sprehod iz njegovega tihega, odličnega doma, kjer je zvišeno kraljevala njegova mati.

Käte mu je položila roko okoli drobnih ramen. Naslonil je nanjo svojo skuštrano glavo. Poljubila ga je na mehke lase.

Ko se je ohladilo in je veter začel zibati listje, je vstala, ga prijela za roko in počasi odšla z njim po poti proti vratom parka. Dečku se je zdelo, kot da se Käte spominja nečesa lepega. Temne oči so ji bile zamišljene in ustnice razprte v smehljaju. Kako se je zredila v tako kratkem času, je pomislil. Tisto o malem fantku, ki raste notri v njej, mora biti res. Pa je bilo vseeno malo čudno in skrivnostno misliti o tem. Tako temno je notri in toliko časa! Spomnil se je, kako mu je mati rekla: «Käte bo dobila otroka.» Pozneje, ko je hotel vedeti, pa še: «Ne, pri tebi je bilo drugače. Ljubka štorklja te je odložila na našo okensko polico.»

«Käte,» je vprašal, «kako to, da je mene prinesla štorklja, tvoi fantek pa je ves čas prav notri v tebi?»

Käte je bila malo presenečena, vendar se mu je nasmehnila. «To je zato, ker je tvoj oče bogat, oče mojega otroka pa reven.»

«Ali je štorklja zelo draga?»

«Da,» je rekla Käte, «zelo.»

Zaslišal je za njima urne korake, še preden jih je zaslišala Käte. Neki moški je prihajal čez travnik za njima naravnost iz luči zahajajočega sonca. Imel je široka ramena in dolge noge. Čepico je imel raztrgano in njegov usnjeni jopič je imel prekratke rokave.

«Kaj hoče mož?» je vprašal deček.

«Kakšen mož?»

Käte se je obrnila in istočasno spustila njegovo roko. Bilo mu je, kot da ga je odrinila. Njen prizadeti obraz ga je vznemiril. Molče je obstal poleg nje.

«Käte,» je zaslišal moža, ko ju je dohitel, «hvala bogu, da sem te našel.»

«Kaj pa je?» je vprašala Käte. «Kaj?»

«Haina so zaprli in Erwina tudi. Policija je bila v najini sobi. Vzeli so vse, letake in knjige. Si ti spravila pisma, ki sem ti jih pisal?»

«Da,» je zaslišal Kätin šepet.

Videl je, da je možev obraz postal trd in da so se mu oči zožile. Zdaj se ga je bal.

«Potem morava oba odtod,» ji je rekel. «Zdaj. Takoj.»

«V mojem stanju...»

«To je konec, Käte. Čez mejo morava. Pelji otroka domov in pridi čez pol ure nazaj. Pohiti.»

«Tako hitro ne morem.»

«Poskusi!»

Deček je umaknil roko, ko jo je hotela prijeti. Jezno je gledal moža. «Ne maram te,» je rekel.

«Daj, dragec, hitro,» je rekla Käte.

Obotavljaje se je šel za njo. Ozrl se je. Mož v usnjenem jopiču je stal med gredami cvetic. Deček je stekel za Käte. «Že grem,» je zaklical.

«Greš nazaj k njemu?» jo je vprašal na cesti.

«Da, dragec.»

«Mene ne maraš več?»

«Seveda te maram. Saj veš, kako te imam rada.»

«Zakaj jokaš?»

«Saj ne jokam,» je rekla Käte in se nehote pogladila po obrazu s konci prstov. Lasnica ji je padla na tla. Deček jo je začel iskati. «Pusti,» mu je rekla in si popravila pramen las, ki ji je padel na bledo čelo. «Hitro!»

Za tretjim voglom sta že lahko videla dečkov lepi dom med drevjem in vilami. Mlada žena je oklevala. Potegnila je dečka k sebi in ga stisnila. Na licu je začutil solze. Ustnice so se mu začele tresti

«Ali nikoli ne prideš nazaj, Käte?»

«Nekaj časa ne.»

«Rad bi videl malega fantka, ko bo prišel na svet.»

«Pokazala ti ga bom. Zdaj pa steci.»

«Pojdi z mano!» je zaprosil.

«Ne, steci domov. Prosim, dragec.»

Spustila ga je. Pogledal jo je. Nenadoma se mu je zazdela tuja. Bilo mu je, kot da ga je mrzla roka prijela za tilnik. Obrnil se je in stekel po drevoredu proti domu.

Bilo je maja 1933 v Nemčiji v mestu Ruhr.

Roman iz druge svetovne vojne

Dobrica Ćosić:

LOČITVE

Državna založba Slovenije je v prevodu Janeza Gradišnika izdala prvo knjigo romana «Ločitve» (Deobe), ki ga je napisal Dobrica Cosić. Nova knjiga iz sodobne srbske književnosti, ki obravnava dogodke iz zadnje vojne, bo spričo problemov, ki jih skuša rešiti, pretresljivosti in izredne pripovedne moči tako kot drugod vzbudila tudi pri slovenskih bralcih pozornost.

Dobrica Ćosić (rojen leta 1921 v bližini Kruševca v Srbiji) je eden najbolj znanih in tudi upravičeno priznanih sodobnih srbskih pisateljev srednje generacije. Že v mladosti se je vključil v revolucionarno gibanje, zato ni čuda, da je svoj pisateljski poklic stavil v službo socialistične ideje. «Zame ni mogoče živeti v dobi jugoslovanske revolucije,» je izjavil pred več kot desetimi leti, «in se pri tem socialno humanistično demobilizirati.» Svojo angažiranost je izrazil v svoji prvi knjigi «Daleč je sonce», v kateri je z objektivno vernostjo prikazal partizansko življenje v Srbiji in katera mu je čez noč prinesla izreden sloves. Prav tako od svojih konceptov ni odstopil v svojem romanu «Korenine», s katerim je posegel v preteklost Srbije. In prav tak, samo še bolj dozorel, bolj poglobljen, je ostal tudi v romanu «Ločitev», ki ga sedaj dobivamo v slovenskem prevodu.

V romanu «Ločitve» je pisatelj ponovno posegel neposredno v svet druge svetovne vojne in osvobodilnega boja. Vendar pa je storil bistveno drugače kot v romanu «Daleč je sonce». V novem romanu mu ne gre za prikaz dogodkov med vojno, za objektivno sliko partizanstva ali za prikaz odločilnih spopadov, temveč za bistveno nekaj drugega. Gre mu predvsem za to, da bi odkril ozadje ločitve duhov v Srbiji, ozadje razkola med srbskim ljudstvom v zadnji vojni, kolikor je do tega prišlo z udejstvovanjem četništva. Pisatelj bi rad razkril in v umetniški podobi upodobil, kako se je moglo v času vojne in največjih strahot okupatorja razviti četništvo in zakaj se je moglo to tako izroditi in končati s popolnim moralnim in idejnim razsulom. Pri tem daje pisatelj v svojem romanu tudi odgovor na to vprašanje in pojasnjuje, da je do ločitve prišlo med drugim tudi zaradi predvojne absolutistične politike, ki je s hajduškimi tradicijami in proslavljenim srbskim junaštvom v bojih proti Turkom in v prvi svetovni vojni hotela vzgajati neke nadljudi. Vzrok je bila deloma tudi pravoslavna cerkev, deloma tudi srbsko malomeščanstvo in tradicija srbskega oficirskega stanu in seveda srbski malomeščanski pridobitni sloj, ki se je prestrašen od sovražne propagande zbal za svoje pozicije. Seveda nam pisatelj na ta zamotana vprašanja daje odgovor v literarnem delu samem, z romanom, ki predstavlja pretresljivo podobo usod ljudi, ki so si v odločilnih zgodovinskih trenutkih stali nasproti.

V vsebinskem pogledu obsega Ćosićev roman poleg nekakšnega prologa dva dela. V prvem z naslovom «Apokalipsa» opisuje avtor pokol prebivalcev malega srbskega mesteca, ki so jih Nemci kot represalijo zaradi partizanskega napada strpali v cerkev in pobili. Bistvo romana pa je v drugem delu, ki nosi naslov «Razlogi» in v katerem pisatelj pripoveduje o organiziranju četništva, o prvih spopadih in prvi protipartizanski akciji, ki se konča s pokolom ujetih partizanskih borcev v samostanu. V tej pripovedi nastopa precej oseb, ki pa so vendar ostro karakterizirane in na katere je pisatelj disciplinirano omejil svojo pripoved. Predstavljajo pa nekatere tipične osebnosti srbske družbe. Med njimi je nakdanji politik in spletkar Bata Pavlović, aktivni major Kosta Cvetić, predstavnik meščanstva Rakič in menih Gavrilo. V ospredju pripovedi pa je podeželski veljak in bogataš Uroš Babović, ki se vda pritisku Bate Pavlovića in okolice, deloma pa iz oblastiželjnosti postane četniški vojvoda, da se proti njemu z orožjem dvigne lastni sin in se njun spopad konča s tragedijo.

Ta pretresljiva zgodba o problematiki srbskega naroda med zadnjo vojno je podana na originalen način, ki se nekoliko razlikuje od pisateljevega stila v drugih delih. Ćosićeva pripoved ima mnoge elemente sodobnega romana: strnjenost, celò zbitost pripovedi, indirekten govor, prizadevanje avtorja poseči v podzavest bralca, samo nakazanost problemov in misli. Vse to otežkoča branje in zahteva še posebno mero zbranosti (k temu je dodati, da je pisatelj svojemu slogu podredil tudi pravopis), ustvarja pa zato bralcu še poseben dojem in nanj še močneje učinkuje. Tako izzveni celoten roman izredno življenjsko in umetniško prepričljivo, marsikje pretresljivo, čeprav nam prva knjiga romana še ne da popolnega odgovora na vprašanje, zakaj se je četništvo moglo razviti in tako klavrno propasti, ko nam sicer prikaže njega korenine.

Roman «Ločitve» nam torej v strnjeni podobi obravnava problematiko srbskega naroda med zadnjo vojno, problematiko, ki jo moramo poznati, saj so bili problemi podobni v marsičem tudi našim, slovenskim.

Sl. Ru.

«Gospa Kennedy iz Brentwooda»

Presenetljiva podobnost Pat Conway z Jacqueline Kennedy - «Hello Jackie!» jo še danes nagovarjajo znani in neznani ljudje na cesti

JACQUELINE KENNEDY

PAT CONWAY

Pat Conway živi v Brentwoodu, predmestju Los Angelesa v Kaliforniji. Dokler ni postal pokojni John Kennedy predsednik Združenih držav Amerike, je bila Pat skromna žena nižjega uradnika in mati štirih otrok. Ukvarjala se je največ z gospodinjstvom. Le tu pa tam je nastopila v manjši vlogi v kaki televizijski igri. A to so bili v resnici prav redki nastopi.

Vse se je zanjo spremenilo, ko je postal John Kennedy ameriški predsednik. Kar čez noč je Pat Conway zaslovela. In ne samo doma. Tudi drugod so jo opazili. In tudi njeni nastopi po televiziji so bili potem pogostejši. Vzrok? Njena nenavadna podobnost z nekdanjo «first lady», Jacqueline.

Ko je pokojni predsednik prišel v Belo hišo, so bili vsi časopisi polni slik iz njegovega življenja. Posebno pogosto pa se je pojavljala v listih in revijah podoba predsednikove žene Jacqueline. In takrat so ljudje opazili podobnost skromne Pat Conway z Jacqueline. Mnogi so jo celo nazivali kar «gospa Kennedy iz Brentwooda».

Ta podobnost je seveda precej menjala njeno življenje. Prej neznana in neznatna ženska, je postala kaj hitro popularna. Razumljivo je torej, da je tako postala tudi ena najbolj zaželenih igralk v televizijskem programu.

A nič nenavadnega ni bilo, da so jo čisto neznane osebe na ulici pozdravljale in ji vzklikale na glas: «Hello Jackie!» Nekateri samo za šalo, mnogi pa tudi v prepričanju, da je ona v resnici predsednikova žena. Marsikdo jo je celo ustavil na ulici in jo z vso spoštljivostjo zaprosil za avtogram. Še dandanes. Ne mine dan, da je ne bi kdo na cesti nagovoril in jo vprašal, če je ona v resnici Kennedyjeva vdova. A v trgovini se mlajše ženske obračajo do nje in jo prosijo, da bi jim pomagala pri izbiranju obleke. Starejši pa želijo vedeti njeno mnenje o političnem položaju doma in po svetu.

Le z veliko težavo se posreči Pat prepričati vse te osebe, da so se zmotile, da ona ni Jackie...

Pred kratkim na primer se ji je na ulici približala neka starejša dostojanstvena gospa in jo nagovorila: «Gospa Kennedy, ne morem vam povedati, kako močno vas cenim za vse, kar ste storili!» Pat pa se ji je prijazno zahvalila in dodala: «Seveda, vi veste, da jaz nisem Jacqueline Kennedy!» Stara gospa pa ji je na to odvrnila: «Prosim vas, da mi oprostite! Bila sem prepričana, da ste Jacqueline Kennedy!» In je počasi krenila dalje, toda očitno je bilo, da ni bila tako zelo prepričana, da Pat ni tista, ki so jo vsi občudovali po tragičnih dogodkih v Dallasu.

Pasja zvestoba

Znano je, da se pes zelo naveže na svojega gospodarja. Po navadi mu tudi ostane zvest do zadnjega. To je dokazal tudi Chinook, nemški ovčjak, ki se ni mogel sprijazniti s tem, da bi živel ločen od svojega gospodarja. Njegov gospodar, ki je živel v nekem kraju blizu Kansas Cityja v ameriški državi Nebraska, ga je prodal v Sacramento v Kaliforniji. Toda Chinook ni hotel ostati pri svojem novem gospodarju. Zato je ušel. Pot, po kateri je potoval proti svojemu domu, je bila dolga in naporna. A tudi živali neznana. Vendar pa je po dolgih mesecih le prišel na cilj. 2.250 km daleč je zvesta žival prehodila čez gore in reke, dokler ni prispela k svojemu pravemu gospodarju.

Rešitev iz prejšnje številke: NAPOLITANKE

KAJ VSE SE LAHKO ZGODI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

Ameriški sindikat šoferjev tovornjakov s skoraj eno milijardo dolarjev kapitala

Njegov vsemogočni voditelj Hoffa je dolga leta delal, kar se mu je zljubilo, a končno so mu le pristrigli peruti in ga obsodili zaradi podkupovanja

James R. Hoffa in njegov odvetnik M. Edward Bennett Williams

Mali, čokati mož je komaj stopil na ulico iz sodne palače v Chatanoogi v Tennesseeju, ko je jezno vzkliknil: «Če se v ZDA deli takšna pravica, se mi res smilijo ljudje, ki nimajo denarja za priziv.» Jimmy Hoffa, najbolj mogočen in oblasten voditelj ameriškega sindikalnega gibanja, je namreč pravkar doživel prvo nezgodo v svoji izredni karieri. Ameriška vlada je sedem let zaman skušala doseči, da bi ga obsodili zaradi njegovih nezakonitih dejanj. Mož je postal ena izmed glavnih tarč ministra za sodstvo Roberta Kennedyja. Petkrat je že bil na zatožni klopi in štirikrat je odšel s sodišča kot svoboden državljan. Toda tokrat ga je sodišče obsodilo pod obtožbo, da je podkupil porotnike na eni izmed prejšnjih razprav. Toda Hoffa je z izzivalnim tonom, ki mu je lasten, izjavil, da se bo pritožil, če bo treba, tudi na najvišje sodišče, da doseže razveljavljenje obsodbe.

V Ameriki ni dandanašnji bolj vznemirljivega človeka, kot je Hoffa, ki vodi sindikat šoferjev kamionov, kateri šteje 1 milijon 700 tisoč članov, kot diktator. V času, ko ameriško sindikalno gibanje nazaduje, edino v Hoffovem sindikatu narašča število članov. Za večino Američanov je postal Hoffa neke vrste narodna hiba, saj so številne razprave proti njemu pokazale njegovo nezakonito ravnanje.

Da bi si zagotovil svoje nadzorstvo nad šoferji, je postavil znane gangsterje na ključne položaje v sindikatu. Z delodajalci je sklenil vrsto sporazumov, ki so bili njim v prid, za kar je večkrat prejel podkupnino. Po drugi strani pa je tudi redno dosegal poviške za člane svojega sindikata.

V sindikalno življenje se je vživel pred vojno v Detroitu. Takrat so oblasti še smatrale vsako sindikalno dejavnost za prevratniško. Med neko tedanjo krvavo stavko so ga v enem samem dnevu 18-krat aretirali, a so ga vsakikrat izpustili, ker je bil zelo mlad in vsakikrat se je vrnil na čelo stavkovnih straž. Toda že tedaj ni bilo njegovo delovanje naperjeno le proti gospodarjem, marveč tudi proti drugim sindikatom, s katerimi je bil v konkurenci. V letih 1930-40 je večkrat priredil kazenske pohode, na katerih so proti nasprotnikom uporabljali verige koles. Ker je bilo pri tem mnogo ranjenih in potolčenih, so Hoffo petkrat zaprli.

Ko je začel lesti v sindikatih navzgor, si je pridobil sodelovanje nasilnežev. Da bi si zagotovil nadzorstvo in oblast v neki sindikalni organizaciji šoferjev v New Yorku, se je obrnil na starega bivšega zapornika Johnnyja Dioguardio, ki mu je dal na razpolago tolpo 40 gangsterjev. Še dandanes je nasilje glavni zakon Hoffovega sindikata. Pred kratkim so v New Yorku aretirali šest voditeljev njegovega sindikata, ker so terorizirali člane nekega drugega sindikata.

Pri tem je paradoks, da je Hoffa prejel prve nauke o organizaciji od neke trockistične skupine, ki se je polastila nekega sindikata šoferjev v Minneapolisu. Eden njegovih največjih uspehov pa je bil, ko se je polastil vodstva vsedržavne sindikalne organizacije šoferjev.

Do leta 1957 so deželni tajniki delovali vsak zase. Hoffa pa jim je vsilil strogo disciplino ter je prisilil delodajalce, da so se pogajali samo z njim. Na ta način je letos v januarju podpisal sporazum, s katerim je dosegel za 450.000 šoferjev kamionov precejšnje poviške za prihodnja štiri leta. Hkrati je pritegnil v svoj sindikat še druge stroke, to je uslužbencev prevoznih podjetij in veleblagovnic. Njegova ambicija je vladati petim milijonom delavcev v letu 1970.

S kapitalom skoraj ene milijarde dolarjev (nad 600 milijard lir), je sindikat postal veliko finančno podjetje, udeleženo v neštetih panogah gospodarske dejavnosti. Tako je na primer mnogo milijonov naloženih v hotele, igralnice, igrišča za golf ter celo v neko pokopališče. Hoffo tudi sodno preganjajo, ker je na nezakonit način dobil 20 milijonov kredita od pokojninske zavarovalne blagajne šoferjev.

Pri vsem tem pa je čudno, da mu po mnenju tistih, ki ga poznajo od blizu, ni mnogo mar za denar, čeprav je prejel od nekega prevoznega podjetja kar 1 milijon dolarjev, da je razbil neko stavko. Kljub 75.000 dolarjem plače na leto (nad 45 milijonov lir) in neomejenim izdatkom pa živi Hoffa v Detroitu skromno življenje starega sindikalista: ne pije, ne kadi in ne hodi v nočne lokale. Zdi se torej, da ga ne privlači sla po zaslužku, marveč želja po oblasti. (Nekoč je nekdo rekel, da je oblast «sladka» in da je tisti, ki jo je kdaj okusil, noče več dati mirno iz rok). Toda ta ambicija nima zanj političnega smisla in človek se spomni ob njej včasih na srednjeveške najemniške vojskovodje, ki so se brezciljno borili.

V politiki je vedno pripravljen podpirati republikance in demokrate brez razlike. Glavno je zanj, da ga priznavajo kot voditelja, ki se lahko meri z največjimi industrijci. Pri tem pravi: «Naš edini politični smoter je izvoliti ljudi, ki ne bodo ogražali naših interesov niti interesov industrijskih podjetij, s katerimi sklepamo ugodne kupčije.»

Za Hoffo je torej sindikalizem kupčija kot vsaka druga, pa čeprav se zdi, da osebno nima od nje dobička. Mož tudi pravi: «Sta dva načina vodenja politike: ali imeti govore, ali trošiti denar. Mi trošimo obilo denarja ter vzpostavljamo z njim koristne stike.»

Za delodajalce je Hoffa pohleven «sindikalist». On ne napada obstoječe gospodarske ureditve ter se pogaja z njimi kot sicer trmast poslovni človek, ki pa jim zagotavlja visoko proizvodnost in socialni mir.

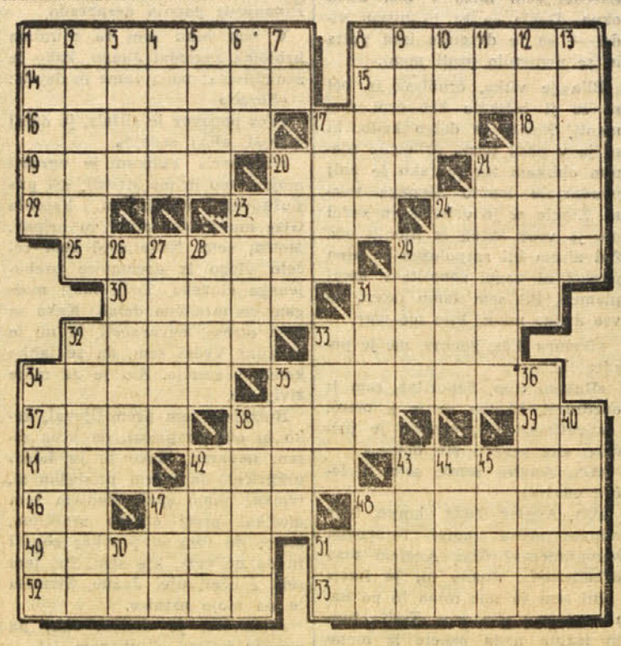
Hoffa pa je znal tudi pritegniti v sindikat sposobne in ugledne ljudi. Med njimi je njegov namestnik Harold Gibbons, izobraženec, ki je nekoč pripadal levemu krilu demokratov in se je pogumno zavzemal za pravice črncev. Če je Gibbons nekako «spoštljivo pročelje», za katerim se lahko skrivajo gangsterji, pa ima Hoffa zagovornike celo na harvardski univerzi. Po mnenju Jamesa A. Healyja, profesorja za industrijske odnose, bi Hoffa lahko postal eden največjih živečih sindikalnih voditeljev. Profesor sicer priznava, da ima Hoffa nekaj napak, toda kateri izmed najbolj plemenitih svetnikov ni grešil?

Nedvomno je Hoffa znatno izboljšal položaj šoferjev kamionov. Ti delavci, ki so zaslužili v preteklosti le 18 dolarjev na teden, prejemajo sedaj nad 3 dolarje na uro. Ko so stari 60 let, dobivajo 200 dolarjev (nad 120.000 lir) pokojnine na mesec. Nekateri šoferji zaslužijo celo več kot 16.000 dolarjev na leto.

Toda ali more vlada dopuščati, da doseže ta socialni napredek sindikat, katerega vodilne funkcije so zasedene po zločincih? Samo v zadnjih letih je bilo kakih sto sindikalnih funkcionarjev obsojenih zaradi podkupovanja. Vlada upa, da bo obsodba Hoffe sprožila v vrstah šoferjev tovornjakov upor proti njemu, tako da bodo izvolili nove sindikalne voditelje, pripravljene očistiti sindikat.

Toda borba Johnsonove državne uprave proti Hoffi bo dolga in ostra, saj razpolaga mož kar s 150 zasebnimi odvetniki. Po drugi strani pa je tudi dvomljivo, da bi bili člani sindikata, katerim je v zadnjih sedmih letih priskrbel toliko ugodnosti, pripravljeni zapustiti svojega šefa v bližnji prihodnosti.

B. K.

VODORAVNO: 1. zbor šestih pevcev ali glasbenikov, 8. listje, ki ga podkladamo živini, 14. koledar s podobami, 15. umetniško izdelan vhod v poslopje, 16. čednost, 17. ovčje ali kozje krzno, 18. okrajšava za «brez posebnosti», 19. hrib pri Beogradu, 20. merska enota, 21. poželenje, 22. avtomobilska oznaka Vaijeva, 23. zveza, sporazum, 24. pritisk, 25. vrtna cvetlica, 26. vladarska insignija, 30. cilj športnih strelcev, 31. elektrarna na Soči, 32. mesto na Kreti, 33. škodljiva padavina, 34. znameniti francoski pisatelj («Trije muškетirji»), 35. majhen klavir, 37. državna blagajna, 38. del skladbe, 39. kemični znak za berkelij, 41. moški potomec, 42. ime ameriškega filmskega igralca Douglasa, 43. žensko oblačilo, 46. okrajšava za «primer», 47. jutranja padavina, 48. zaničevanje, preziranje, 49. osmi del kroga, 51. letopis, 52. muza gledališča, 53. orientalsko moško ime.

NAVPIČNO: 1. rečno prevozno sredstvo, 2. glavno mesto Armenske SSR, 3. čepica, 4. najvišja gora v Karavankah, 5. tuje žensko ime, 6. tovarna bojlerjev, 7. kazalni zaimek, 8. napon vseh moči pred koncem tekme, 9. tisoč kilogramov, 10. junak Gotovčeve opere, 11. kratica za «ljudska tehnika», 12. sadna dresa, 13. novo srebro, 17. največje jugoslovansko pristanišče, 20. gmota, snov, 21. pripadnik velike skupine evropskih narodov, 23. ptičja krma, 24. italijansko pristanišče ob Jadranu, 26. kozaški poglavar, 27. ranocelnik, 28. otok v severnem Jadranu, 29. keltska rodovna skupnost, 31. stran, 32. prenašalka povelj, 33. tržaški slikar (Albert) 34. samovladar, trinog, 35. zgoščeni vodni hlapi, 36. forma, 38. steza za spuščanje letal, 40. muslimansko sveto pismo, 42. domača vprežna in jezdna žival, 43. halogeni kemični element, 44. velika evropska reka, 45. rezultat, 47. kratica italijanske radijske mreže, 48. predpona, ki označuje visoko starost, 50. kemični znak za talij, 51. avtomobilska oznaka Kranja.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. postrv, 7. svaljki, 13. armada, 14. kvart, 15. as 16. škrt, 17. ruleta, 19. krt, 20. mat, 21. pisava, 22. urar, 23. A(lfred), N(obel), 24. Brando, 25. kraja, 26. srenja, 27. Trajan, 28. kraste, 29. Dragan, 30. Trenta, 31. Arakan, —s, 33. ročka, 34. Truman, 35. Al, 36. Anka, 37. Trog r, 38. kri, 39. Pia, 40. Jasmin, 41. trik, 42. E(tbin) K(ristan), 43. bunka, 44. Eroica, 46. zamorka, 47. Cankar.

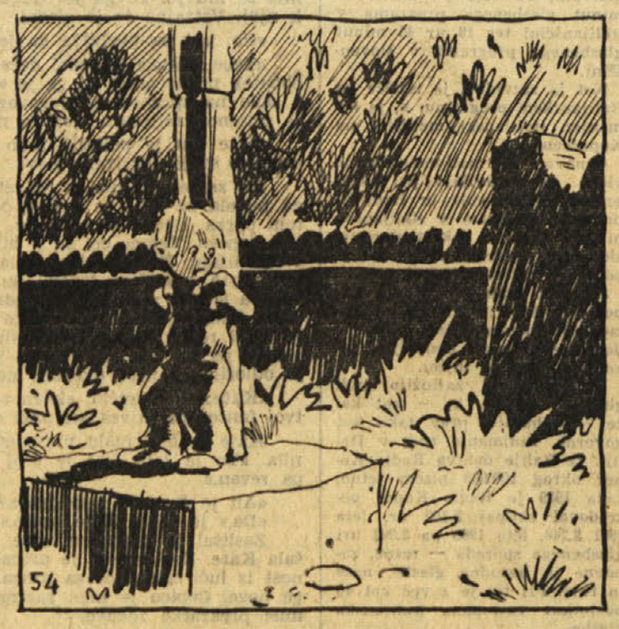
RIŠE Vlado Pirnat

Storžkove pustolovščine

PIŠE Josip Jesih

Preden je zaprl vrata za seboj, se je Tom še enkrat ozrl in porogljivo zaklical: «Lahko noč, hrabroslav mali. Upam, da ti pragozdna noč ne bo stresla srčka v hlače! In ne poskušaj misliti na pobeg! Jaguarju se gotovo sline cede po takile delikatesi kot si ti.» Storžka je zajela negotova tesnobnost pragozdne noči. Kot zbor strahov so se v džungli za ograjo oglasili čudni glasovi.

Mislil je, da bo od nebogljenosti kar umrl. Ta grozljiva tema polna zamolklega renčanja in zateglega zavijanja je neusmiljeno preizkušala njegov pogum. Debele potne srage so mu polzele po licih in po hrbtu, ko je privezan ob mučilni steber pomislil na varni domek in mamico v njem. — — V globoki, trdi noči je Storžka nenadoma zdramilo čudno škrebljanje. Bilo je, kot da bi nekdo praskal po leseni ogradi.

Storžku je strah stisnil grlo, tako da niti na pomoč ni mogel zavpiti. Praskanje je za trenutek utihnilo, potem pa se zopet oglasilo. V temi se je izza ograde zaslišalo renčeče hropenje. «Joj,» je preblisnilo Storžkove zbegane možgane, «požrl me bo!» Neka črna senca se je po mačje pognala preko ogradeter nečujno skočila na dvorišče. Oblil ga je mrzel pot...

kajti zazdelo se mu je, da se nekaj približuje. In res, za hrbtom se mu je plazeče bližala velika črna mačka, kralj južnoameriških pragozdov, jaguar. Ravno pripravil se je za naskok, ko je Storžek obupano zatulil: «Na pomoooč, na pomoooč!» Ubožček je bil tako glasan, da je zverina za hip ali dva presenečena obstala. Tako glasno ji pač še nihče ni voščil «dober tek».

iz naših krajev

TEDEN

Politično življenje preteklega tedna je bilo v glavnem posvečeno pripravam za prvo sejo deželnega sveta, ki bo v torek ob 10.30 v sejni dvorani tržaškega občinskega sveta. Sejo bo kot najstarejši izvoljeni svetovalec vodil socialist De Sandre, ki je bil izvoljen v Pordenonu, podpredsednika tega prvega zasedanja pa bosta najmlajša svetovalca slovenski komunist Jarc in liberalec Trauner. Medtem ko so tudi že določili, da bo del uradov nove deželne uprave nameščen v palači Modello, del pa v bivšem poslopju TELVE na Trgu Oberdan in ko te prostore z mrzlično naglico urejujejo, pa je še vedno povsem odprta zadeva z deželnim odborom. KD se je sicer izrekla za odbor levega centra in za čimprejšnja pogajanja z ostalimi strankami za tako rešitev, vendar pa še ni dokončno znano, kakšno je o tem vprašanju stališče PSI. Na vsak način pa se bodo socialisti odločili verjetno še v teku današnjega dne na sestanku predstavnikov pokrajinskih federacij s članom vsedržavnega vodstva Matteottijem, ki je prišel nalašč zato v Trst.

Medtem pa v vodstvih posameznih strank še vedno analizirajo volilne rezultate in povzemajo iz njih zaključke za svojo nadaljnjo politično dejavnost v okviru nove dežele. Tako analizo je na svoji seji v Gorici napravil tudi izvršni odbor SKGZ, ki je izrazil tudi svoje zadovoljstvo nad izvolitvijo treh slovenskih svetovalcev in obenem svoje nezadovoljstvo, ker ni bil slovenski svetovalec tudi na listi PSI. Izvršni odbor je na svoji seji razpravljal tudi o drugih aktualnih vprašanjih, ki zanimajo slovensko skupnost in naslovil na ministra za javna dela Pieracinija daljše argumentirano pismo v katerem zahteva, da minister prekliče svoj odlok o preklicu sklepa tržaškega občinskega sveta glede zemljišč pri Sp. Magdaleni pod Rovtami, ki je to zemljišče izključil iz načrta za gradnjo ljudskih stanovanj, ker bi izvedba tega načrta na tem področju gospodarsko uničila večje število kmetijskih gospodarstev, ki zalagajo Trst s povrtnino, pri čemer je treba poudariti, da so ti kmetovalci po veliki večini Slovenci. O tem vprašanju sta na skupni seji razpravljala tudi izvršna odbora Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, prav tako pa tudi sekcija KPI na Kolonkovcu.

Po stavki delavcev pristaniških družb v preteklem tednu, so včeraj stavkali tudi delavci vseh ladjedelnic IRI, ker se pogajanja za proizvodne nagrade in akordnih dodatkih nikamor ne premaknejo. Eno uro so stavkali tudi kovinarji zasebnih podjetij. Stavka je bila tudi v podjetju «Salto», medtem ko so sindikalne organizacije sprejele sklep o napovedi stavke tekstilnih delavcev in kamnosekov za torek.

Ostro stališče proti stavkam v pristaniški dejavnosti je na svojem sestanku v petek zavzel izvršni odbor tržaške trgovinske zbornice, ki se je postavil na stališče delodajalcev in skuša s tem prevreči na pleča delavcev odgovornost za težave, ki obstajajo v pristanišču. Odbor je razpravljal tudi o povišanju cene mleka pri proizvajalcu na 70 lir, o maloobmejnem prometu v zvezi s sejmom Alpe-Adria v Ljubljani ter o pripravah za letošnji mednarodni velesejem, za katerega se je kot zadnja prijavila uradno tudi Grčija, tako da bo letos na velesejmu sodelovalo poleg Italije še 10 tujih držav.

V tem tednu se je sestal tudi pokrajinski odbor za cene, ki je sprejel načelni sklep, da zviša maksimalne cene za govejo in telečje meso, vendar pa je ta sklep pogojen od ankete o cenah mesa v drugih deželnih središčih, kjer naj bi bile nižje kot v Trstu, čeprav obstajajo v bistvu enaki pogoji za formiranje cen tako v Vidmu in Gorici kot v Trstu.

V Miljah se je sestal odbor za obrambo miljskega gospodarstva, ki je razpravljal predvsem o vprašanju ladjedelnice Sv. Roka in postavil zahtevo, da IRI in ministrstvo za državne udeležbe poskrbita za zagotovitev drugačne industrijske dejavnosti Miljam, če bi že ne bilo drugega izhoda kot je ukinitev ladjedelnice Sv. Roka. O istem vprašanju je izčrpno razpravljal tudi pokrajinski odbor KPI.

Slovensko kulturno življenje je bilo v minulem tednu zelo bogato. Višek je doseglo s sinočnjim gostovanjem ljubljanske Drame v Avditoriju (o čemer poročamo posebej na tržaški strani), še prej pa je v Slovenskem klubu v okviru torkovih večerov nastopila altistka Marija Bitenčeva s solističnim koncertom, v nedeljo je bila v Križu revija naših pevskih zborov, v Avditoriju pa nastop šolskih otrok slovenskih osnovnih šol.

Po razgibanem predvolilnem obdobju za deželne volitve smo imeli v preteklem tednu nekako zatišje v javnem življenju tudi na Goriškem, le z nekaterimi izjemami.

Med take izjeme spadajo seje občinskega sveta v Tržiču in pa občinskega sveta v Gorici, ki se je sestal v četrtek zvečer. Ob tej priliki se je župan dr. Gallarotto poslovil od dveh svetovalcev, dr. Tripanija od KD in Bergomasa od KPI, ki sta bila izvoljena v deželni svet ter se s tem odpovedujeta svojemu mestu v občinskem svetu. Na seji so prečitali tudi poročilo k proračunu goriške občine za leto 1964. V tem poročilu so nekatere pozitivne izjave župana kar se tiče prijateljskih odnosov na meji in še večjega kulturno-gospodarskega sodelovanja. Premalo, ali celo nič, pa se ne omenja vloge, ki bi jo pri razvoju takih odnosov lahko imela naša narodna manjšina. Glede občinskih pobud v letošnjem letu so v proračunu nekatere zanimive postavke. Tako je predvideno, da bo letošnji Andrejev sejem, ki se je že lani okrepil in izpopolnil, zavzel še večji obseg. Ob tej priliki nameravajo organizirati še eno mednarodno pevsko tekmovanje, kakršno je tako uspešno pripravilo lani goriško društvo «Seghizzi», ter to prireditev še izpopolniti. Poleg tega je občinska uprava namenila kulturno umetniškim ustanovam dva milijona lir za podpore.

Poročilo omenja tudi ureditev posebne občinske dvorane, ki naj bi bila na razpolago za konference in manjše kulturne prireditve. O tem se že dolgo govori in levičarski svetovalci so že večkrat postavili tako zahtevo. Po vsej verjetnosti bodo v ta namen uredili dosedanjo dvorano občinskega sveta v Ul. Crispi, ker bo kmalu za seje dograjena nova dvorana ob županstvu.

V Sovodnjah so z uspehom zaključili v ponedeljek zvečer tridnevno slavje s plesom. Za zaključek je bilo tekmovanje v valčku in je prvo nagrado odnesel mlad zakonski par iz Sovodenj. Prireditev je pripravilo domače športno društvo.

V Sovodnjah so imeli pretekli četrtek zvečer tudi lepo uspelo produkcijo tamkajšnje Glasbene šole, ki je letos delovala prvo leto. Pred izredno velikim številom domačih poslušalcev so se mali gojenci prav dobro odrezali ter želi splošno priznanje. Solo je vodil prof. Silvan Križmančič iz Gorice.

Goriško javnost je pretresla vest o žalostni smrti matere in sina v Soči blizu Stražic. Motorni čoln, s katerim so se štiri osebe v nedeljo popoldne vozile po Soči, je zašel v tok, ki ga je potegnil do zapornice, kjer se je prevrnil. Dve osebi sta se rešili, utopila pa sta se 39-letna Cvetka Brecelj iz Ronk in njen 13-letni sin Martin.

IZLET «Primorskega dnevnika» v Dalmacijo

29. MAJA:
Ob 6 začetek vkrcavanja, 8 odhod, 16.30 prihod na Rab, 20 odhod.

30. MAJA:
Ob 8 prihod v Dubrovnik, 14 odhod na Korčulo, 22 odhod s Korčule.

31. MAJA:
Ob 8 prihod na Mali Lošinj, 11 odhod, 17 prihod v Trst.

Bodite točni pri odhodih ladje!

PO KRIVIČNEM ODLOKU MINISTRA ZA JAVNA DELA

Za zaščito vrtnarstva

V sredo ob 20. uri na Kolonkovcu sestanek vseh prizadetih lastnikov

Kakor smo že na kratko poročali, je bila v četrtek zvečer skupna seja izvršnih odborov Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov, ki sta razpravljala o vprašanju vrtnarstva pri Magdaleni po znanem in škodljivem dekretu ministra za javna dela, ki je zavrnil soglasni sklep občinskega sveta, da se področje pri Sp. Magdaleni pod Rovtami briše iz načrta za gradnjo ljudskih stanovanj. Odbora sta po izčrpnem poročilu tajnika Kmečke zveze Lucijana Vovka in pripombah tajnika Zveze malih posestnikov Maria Grbca sklenila, naj obe organizaciji nadaljujeta s svojo akcijo za ohranitev vrtnarstva in zaščito prizadetih vrtnarjev.

V ta namen bosta tajništvi nastopili pri oblasteh in na pristojnih mestih; v sredo ob 20. uri pa bo na Kolonkovcu v gostilni «Sorda» sestanek vseh prizadetih lastnikov in vrtnarjev iz Rocola-Melare, od Spodnje Magdalene in od Sp. Magdalene pod Rovtami.

Uradni list je že objavil sporočilo o omenjenem ministrskem dekretu. Zaradi tega je pričakovati, da bodo v prihodnjih tednih prizadeti lastniki z vseh treh omenjenih področij dobili od občine sporočilo, katera njihova zemljišča so vinkulirana za gradnjo ljudskih stanovanj.

Medtem je v teku akcija, da bi ministra za javna dela opozorili na poseben položaj pri Spodnji Magdaleni pod Rovtami in dosegli, da razveljavi svoj dekret.

Spričo tega je zelo važno, da se vsi udeležijo omenjenega sestanka v sredo zvečer, in ne samo vrtnarji od Spodnje Magdalene pod Rovtami. Za vse je namreč važno, da se vsaj nekoliko spoznajo z zakonskimi predpisi glede postopka za razlaščevanje zemljišč. Iz dosedanjih izkušenj dobro vemo, da razlaščeni lastniki lahko dosežejo boljšo odškodnino, če vedo, kako naj branijo svoje pravice. Razen tega pa je važno, da vsi prizadeti enotno nastopajo, ker bodo le tako bolj učinkovito branili svoje in skupne interese.

SPOROČILO ŽUPANSTVA

Na podlagi čl. 8 zakona od 18. aprila 1962 štev. 167 glede zemljišč za gradnjo ljudskih stanovanj tržaški župan sporoča, da je minister za javna dela z dekretom št. 1503 od 24. aprila 1964, ki je bil v izvlečku objavljen v Uradnem listu 12. maja 1964, št. 115, odobril načrte za gradnjo ljudskih stanovanj na področju Trsta, ki jih je odobril občinski svet 11., 15. in 18. marca 1963.

Načrti, ki zajemajo področja Rocol-Melara, Sp. Magdalena in Sp. Magdalena pod Rovtami (Piani di Sant'Anna) bodo objavljeni in na razpolago občinstvu na županstvu (soba 607) pri ravnateljstvu oddelka za javna dela v Ul. Teatro romano 15, IV. nadstropje, med uradnimi urami *(od 11. do 13. ure)*.

To pomeni, da se zadeva zdaj razvija za vsa tri področja, kakor določa zakon in kakor smo obširneje obrazložili v članku na tej strani preteklo nedeljo.

Obvestilo Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov

KZ in ZMP obveščata dvolastnike, člane obeh organizacij, da 10. junija zapade rok za vlaganje prošenj za sečnjo na parcelah, ki jih imajo v Jugoslaviji. Dvolastniki naj se javijo na sedežu organizacije v uradnih urah, in sicer od 8. do 14. ure vsak dan, v četrtkih pa od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. S seboj naj prinesejo parcelne številke.

Tudi v Mačkovljah se je ohranil lep narodni običaj

V nedeljo in v ponedeljek je bilo prav prijetno ter razvedrila za mlade in odrasle - Letošnji partnerji - Od lipe v vasi do topola

Letošnji partnerji iz Mačkolj

Kot v Boljuncu in Dolini tako praznuje tudi v Mačkoljah drugo nedeljo v maju praznik maja, ki je posvečen cvetju in mladosti. Ta praznik je kot posvod že tradicionalen ter ga organizira mladina.

Seveda so te majnice povsod nekoliko različne. V Boljuncu postavljajo vaški fantje mlaj «Na gorici» sredi vasi; dolinski fantje pripravijo ples pod mlajem prav tako na Trgu sredi vasi, mladina iz Mačkolj pa ima že staro navado, da pripravi za ta praznik ples pod topolom, ki je pri «pilu» takoj ob začetku vasi.

Onim, ki bi mislili, da gre za praznik, ki so si ga fantje iz Mačkolj zamislili šele v zadnjih časih, naj povemo, da gre za zelo star praznik, oziroma običaj, ki je star sto in sto let. V starih časih so imeli fantje v Mačkoljah ples pod lipo sredi vasi. Še danes se fantje držijo tega starega običaja in odkorakajo prav od te lipe v povorki proti pilu, kjer je pripravljeno plesišče.

Tako je bilo tudi preteklo nedeljo. Že popoldne je bilo v vaški gostilni zelo veselo in živahno. Domači fantje so povabili v vas godbo na pihala iz Brega, ki je imela na dvorišču gostilne koncert. Program koncerta je bil zelo pester, saj so godci zaigrali vrsto polk, koračnic, valčkov, narodnih pesmi in operne odlomke. Proti večeru so se pojavili v gostilni letošnji «partnerji» — to je pet mladih fantov, oblečenih v temne hlače in bele srajce, ki so imeli na prsih pripet rdeč nagelj. V rokah so imeli kozarce in pa steklenice domačega belega vina. Letošnji «partnerji» so bili: Milan Zoran in Slavoj Tul, Jordan Bandi in Ladi Slavec. Skupno s številnimi vaščani in godbo so «partnerji» odšli k lipi in od tam odkorakali v vaško osmico pri Parovelu, kjer so nekaj spili, nato pa nadaljevali pot skozi vas do «pila». Tam so se postavili okrog topola, ki je bil sredi plesišča. Takrat je godba zaigrala nekaj veselih poskočnic in partnerji so otvorili ples.

Kot v starih časih so tudi tokrat prve tri plese zaplesali vsi navzoči brezplačno. Za naslednje plese pa je bilo treba nekaj plačati. Ples je bil lep in slikovit, saj so se pari vrteli okrog topola, ki je bil okrašen z raznobarvnimi luckami. Za prijetno razpoloženje plesalcev in občinstva so poskrbeli «Veseli hribovci» iz Ljubljane. Ples je trajal vse do polnoči v nedeljo in v ponedeljek.

V bližini plesišča so bili kioski, kjer so prodajali razne pijače ter jedače in seveda že priljubljene «čevapčiče». Škoda, da ni bilo tudi tam domačega vina. Kdor si ga je namreč zaželel, je moral v precej oddaljeno domačo gostilno, ali osmico.

Seveda je bilo za organiziranje tega praznika dosti truda in dela. Predvsem so morali fantje pripraviti plesišče, in to ni bila malenkost, kakor tudi kioske za prodajo pijač in jedač. Kar tri večere pa so se fantje trudili s popravilom starega motorja, s katerim so v soboto šli «na lov» za topolom, ki so ga razigrani in veseli pripeljali v vas. Tudi vaške poti so bile za priložnost okrašene s topolovimi vejami.

Da je letošnji mačkoljanski praznik tako lepo uspel, gre seveda zasluga «partnerjem» in vsem onim, ki so se trudili, da bi bilo vse v redu in da bi se v vasi ohranil ta lep praznik.

MARIO MAGAJNA

Danes ob 10. uri blizu županstva razstava goveje živine iz repentaborske občine

Štel bom do tri

(Nadaljevanje s 3. strani)

«Trrrr — », je pričel zadnjo številko.

Nepremično sem stal. Skril sem se v skrajni sili v fatalizem. Takoj bo streljal in takoj bo končano, za vedno končano...

Velikan je obstal. Revolver je imel naravnan na moje prsi. Potem je zaklel in spravil pištolo na svoje mesto. Mali je pomahal. Takoj za tem so se vrata za njima zaprla. Ostal sem še vedno na mestu. Bilo je povsem tiho. Vedel sem, da prežita name pred vrati in za oknom ter prisluškujeta. Šele ko je minila debela minuta, sem slišal njune korake, ko so se oddaljevali.

Toda Juana je še vedno prisluškovala.

«Odšla sta», je nenadoma dejala, «pojdite, Senor!» Vstal sem in iskal pravšnih besed. Hotel sem se ji zahvaliti in nisem imel besed. Sok je bil preveč močan, napetost prevelika. Strmel sem v Juano in se bojeval s svojim otrplim jezikom. Juana me ni razumela.

«Tako», je dejala, «ste še vedno gluhonemi? Tu... morda vam bo to pomagalo in to... in to...» In pri vsakem «to» sta padli dve klofuti okoli mojih ušes.

Nisem se razburjal. Tudi strahu nisem več čutil. Posvaril bom Vzhodnomehiško petrolejsko družbo, toda prej moram zmagati v nekem drugem boju. Kdor je gledal smrti v oči, se ne boji ničesar več. Niti Juane ne. Objel sem jo... in dovolila je poljube.

«Hombre», je dejala kasneje, ko sem jo izpustil, «sicer je tudi to neke vrste odgovor. Bedak, zakaj takoj nisi tako govoril z menoj?»

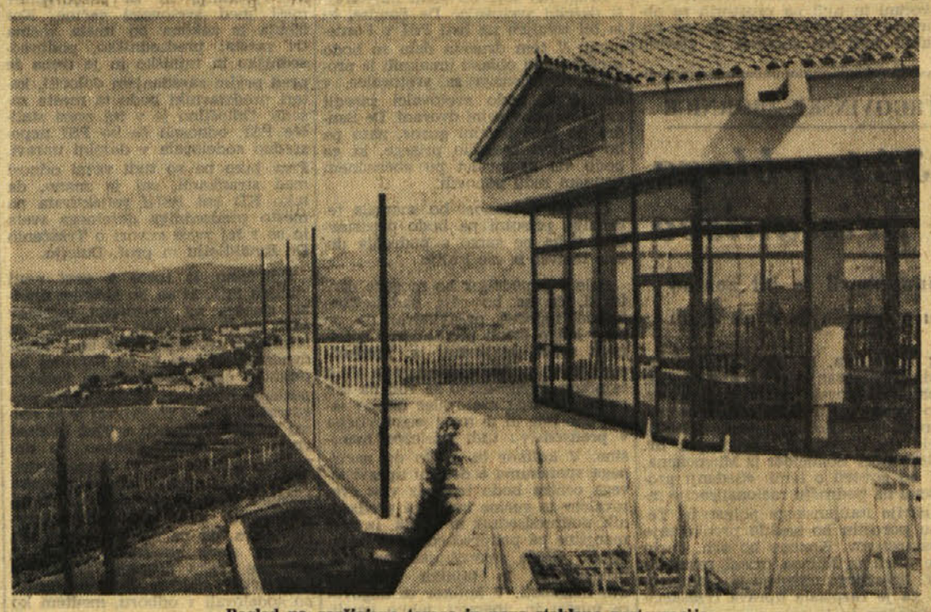
NA NAJLEPŠI RAZGLEDNI TOČKI OB ISTRSKI OBALI

Hotel in restavracija «Belvedere»

Včeraj je bila otvoritev nove restavracije in nočnega bara
Večja terasa - Urejena pot do morja - Pokriti parkirni boksi

Na najlepši točki nad obalo med Izolo in Portorožem, od koder je krasen razgled na morje, Izolo, istrsko in tržaško obalo, na Breg, Trst, Kras in Alpe, so lani zgradili hotel «Belvedere». Lahko rečemo, da ga ni domačega in tujega turista, ki se tod pelje, da se ne bi tu ustavil in občudoval lepoto narave in pokrajine, ki se razprostira kot na zemljevidu. Nič čudnega, če se je glas o hotelu in restavraciji na tem kraju tako naglo razširil po svetu. Tudi Tržačani in Goričani, ki znajo ceniti kar je dobrega, radi sem prihajajo, in ne samo v poletni sezoni. Spričo vedno večjega obiska in zanimanja je bilo popolnoma naravno, da je vodstvo hotela «Zora» iz Izole, pod katerega spada ta obrat, poskrbelo za njegovo razširitev in izpopolnitev.

Tako so v rekordnem času zgradili novo restavracijo in nov nočni bar ter razširili teraso, od koder je krasen razgled. Otvoritev je bila včeraj, gostov pa bo odslej vedno več. Z novimi deli se je kapaciteta v restavraciji povečala za 120 sedežev in za 200 na terasi. Hotelskih sob je 96, avto camp (med trtami) je zelo obsežen in je lepo urejen, pri restavraciji pa je velik prostor s pokritimi parkiranimi boksi. Prav tako je zdaj parkirni prostor ob obali, kamor je speljana nova pot. Vsa dela je napravilo podjetje Stavbenik iz Izole po načrtu univ. prof. arh. Mihevca. Hotel «Belvedere» nad Izolo lahko štejemo med najlepše gostinske obrate ob slovenski obali, in to ne samo zaradi krasne lege.

Pogled na razširjeno teraso in novo stekleno restavracijo

Hotel «Belvedere» se je v kratkem času uveljavil tudi zaradi svoje restavracije, odlične kuhinje in dobre postrežbe. Tu dobite razne specialitete, med katerimi moramo omeniti zlasti kraški pršut in goriško salamo; točijo pa dobra domača in druga vina.

Gostom ne bo dolg čas. Vsak večer igra orkester (ciganska glasba) z znanim violinistom Sanljem, nočni bar pa bo odprt skozi celo leto.

Kdor se tu enkrat oglasi, se prav gotovo še večkrat vrne.

KRIŽ

Zamisel Slovenske prosvetne zveze o reviji pevskih zborov je bila zelo posrečena. Sploh so skupne prireditve v naših razmerah uspešna kulturno - prosvetna dejavnost. To so mogli ugotoviti v nedeljo v našem Ljudskem domu, ko je nastopilo kar 9 pevskih zborov s področja naše narodne manjšine in kot gost moški zbor «Delamaris» iz Izole. Križanom so s tem nastopom zelo ustregli, saj ni samohvala če povemo, da nam je petje zelo pri srcu, kakor je bilo v Križu vedno. Je sicer res, da ni več nekdanjega prepevanja, a nagnjenje za petje ni izumrlo. Mari ni petje odraz dela? In Križani smo delavsko ljudstvo in spremljamo ritem dela s primerno «vižo». Zato smo se z veseljem udeležili nedeljskega pevskega nastopa, ki nam je nudil več kot smo pričakovali. Razumemo težave, trud, požrtvovalnost in druge nevšečnosti, ki nanje naletijo pevovodje in pevci. Spričo tega nas je tembolj razveselilo, ko smo se seznanili z novim pevskim zborom iz Ronk, 12 dobrih in lepih grl je izpričalo, kaj vse zmoreta in dosežeta v času dveh mesecev dobra volja pevovodje in pevcev. Odnesli so naše priznanje. Seveda so nas razen drugih že znanih in priznanih zborov razveselili tudi domači pevci iz naše «Vesne», ki skuša našo pevsko tradicijo ohraniti in učvrstiti, kar vsi vaščani dobre volje tako iskreno želimo.

Govori se, da bo zborovsko petje umrlo, češ da ni več zanimanja. Poplava popevkarstva, ki se je v zadnjih letih razpasla, je naše pravoverno petje podrinila v trenutno pozabo. A zatrla je ni. Nekdo je o tem pravilno in jasnovidno rekel: «Vse na svetu se stara, le narod vedno živi. Dokler bomo Slovenci živeli, bo z nami živela tudi naša pesem, ker je in ostane naša lastnina.»

Vedno bolj si želimo našega živega izražanja naših čustev kot nam ga morejo nuditi edino pevski zbori, pa naj se to nanaša na našo narodno, umetno ali partizansko pesem. Takšna pesem je in bo tudi v bodoče naša, ker nas veže in spaja, navdihuje in podžiga k našemu resnično kulturno - prosvetnemu delovanju.

Povsod imajo radi čevapčiče

Mladi in stari pari so se vrteli pod topolom

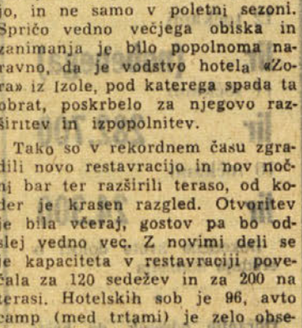
IZ RICMANJ

Žalostno slovo od drage Milene

Ves Breg in sosednje vasi je presunila žalostna vest, da je v cvetu svoje mladosti umrla v soboto zvečer v tržaški bolnišnici Milena Berdon roj. Rapotec. Mlada žena, ki bi prve dni julija imela 27 let, zapušča dve hčerkici in moža Borisa, ki je priznan mizarski mojster. Danes bi Milena in Boris praznovala v krogu svoje družine, sorodnikov in prijateljev obletnico svoje poroke, saj sta se na ta dan poročila pred šestimi leti in si uredila prijeten dom, ki ga je tako kruto prizadela neizprosna usoda.

V Ricmanjih, kjer so Mileno vsi imeli radi zaradi njenega značaja, vljudnosti, marljivosti in vedrosti, v Gročani, kjer se je rodila in dorasla v čedno dekle, in v okoliških vaseh, kjer so jo dobro poznali in cenili, skoraj ne morejo verjeti, da je ni več med živimi. Dva tedna pred smrtjo je čutila hude bolečine in so jo nemudoma odpeljali v tržaško bolnišnico, toda vsa zdravniška pomoč ni pomagala. Ni bilo več nobenega upanja, da bi ji rešili življenje: leukemija, za katero ni še leka.

V ponedeljek popoldne so dragega pokojnico pripeljali z mrtvaškim vozom na «Barde», kjer se odcepi iz ceste Katinara-Boršt, cesta v Ricmanje. Od tod so nesli krsto ricmanjski možje in fantje, pokojno Mileno pa je na njeni zadnji poti poleg moža, svojcev in sorodnikov spremilo veliko, zares veliko število otrok, deklet, fantov, žena in mož. In toliko vencev, šopov cvetja, solznih oči in občutenega, globokega sočustvovanja s hudo prizadeto družino, ki je pričalo, kako so pokojno Mileno imeli vsi radi in kako jih je presunila njena smrt. Z vsemi je bila prijazna, skrbela je za dom in družino, več let pa je razen tega bila ena izmed najboljših raznašalk našega lista, ki ga je vsak dan prinesla skoraj v vsako ricmanjsko hišo. Bila je marljiva kot čebela in za vsakega je imela prijazno besedo.

Po cerkvenem obredu je žalni sprevod krenil na pokopališče, kjer so domači pevci zapeli v slovo od mlade žene nekaj žalostink, preden so jo položili k večnemu počitku. Ohranili jo bomo v lepem spominu. Naj ji bo lahka zemljica. Hudo prizadetemu možu, hčerkama Vlasti in Kseniji ter svojcem naše sočustvovanje in globoko sožalje.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23, najnižja 15.2, ob 19. uri 20.2; vlage 57 odst., zračni tlak 1018.2 stanov., veter 2 km zahodnik, nebo 9 desetin pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 19.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 24. maja
Cvetka
Sonce vzide ob 4.25 in zatone ob 19.09. Dolži a dneva 15.14. Luna vzide ob 17.43 in zatone ob 3.43
Jutri, PONEDELJEK, 25. maja
Naško

PREKRASEN VEČER S SLOVENSKIMI GLEDALIŠKIMI UMETNIKI V AVDITORIJU

Ljubljanska Drama je potrdila svojo vrhunsko umetniško raven

Z izredno uprizoritvijo Behanove komedije «Talec» gostje navdušili tržaško slovensko in italijansko občinstvo, ki je do kraja napolnilo dvorano - Prisrčen sprejem na konzulatu SFRJ

Člani Slovenskega narodnega gledališča ob prihodu v Trst

Za našo slovensko skupnost, za naše gledališko občinstvo in za italijanske ljubitelje gledališke umetnosti, ki so do kraja napolnili dvorano Avditorija, je bilo sinočnje gostovanje ljubljanske Drame umetniško doživetje, ki je na vse prisotne naredilo mogočen vtis in ki bo vsem ostalo v trajnem spominu. Slovenski gledališki umetniki iz Ljubljane so z uprizoritvijo Behanove komedije «Talec» pred tržaškim gledališkim občinstvom v polni meri potrdili ugled, ki ga uživa ne samo v mejah jugoslovanske države, temveč tudi v vsem kulturnem svetu slovenska gledališka umetnost in še posebno ugled, ki ga uživa osrednje slovensko gledališče, ki v novih pogojih svobodnega umetniškega ustvarjanja in z novim zanosom nadaljuje bogato slovensko gledališko tradicijo.

A ne samo to: ljubljanska Drama je s svojim gostovanjem in z novim ozračjem, ki je spremljalo njen prihod v naše mesto, položila — in v tem bi si želeli čimprej novih potrdil — temelj za nove, bolj sproščene, bolj neposredne in predvsem mnogo bolj iskrene odnose na kulturnem področju, ki naj dajo nov prispevek k vedno boljšemu medsebojnemu sožitju in ki naj vedno bolj prispevajo k medsebojnemu spoznavanju, spoštovanju in cenjenju kulturnih, narodnih in človečanskih vrednot.

K sami uprizoritvi se bomo še povrnili v prihodnjih dneh, vendar pa moramo že tudi v tem, v naglici napisanem poročilu, še posebej poudariti izredno homogenost celotnega ansambla, njegovo dovršeno vigranost in njegovo suvereno odrsko kulturo, ki je dobila svoj odraz tudi v sproščeni, svobodno zasnovani režiji Mileta Koruna, ki je nastopajočim omogočila, da so sicer v tenkočutni medsebojni stilni ubranosti, vendarle lahko do kraja razvili in uveljavili svoj lastni umetniški značaj. In v tem okviru so posebno nosilci glavnih vlog: Stane Sever kot Pat, Duša Počkajeva kot Meg Dillon, Mila Kačičeva kot gospodična Gilchrist, Majda Potokarjeva kot Teresa, Danilo Benedičič kot Leslie in Aleksander Valič kot Monsieur ustvarili like trajne umetniške vrednosti, ki se gledalcu morajo že s svojo umetniško močjo samo trajno vtisniti v spomin.

Poleg igre same pa so k prodornemu uspehu uprizoritve enakovredno doprinesle tudi vse ostale komponente, kot so to bili skrbno pripravljeni in izvedeni songi, lep, polno zvočen in iskren prevod Cirila Kosmača ter krasna govorna kultura vseh nastopajočih.

Po vsakem dejanju, posebno pa po zaključni sceni, so bili vsi člani ansambla deležni navdušenega in iskreno toplega priznanja ter hvaležnosti za doživetje, ki je v prvi vrsti lahko v ponos ansamblu in slovenski gledališki umetnosti, ki pa je obenem tudi naš ponos, da smo sestavni del naroda, ki se lahko pred komerkoli ponaša s takimi umetniškimi dosežki.

Pred predstavo sta jugoslovanski generalni konzul v Trstu Rudi Janhuba in njegova soproga priredila v prostorih generalnega konzulata SFRJ prisrčen sprejem na čast ljubljanskih gledaliških umetnikov. Sprejema so se udeležile številne tržaške kulturne osebnosti obeh narodnosti, predstavniki tržaške pokrajine in občine, poslanci in deželni svetovalci ter predstavniki vsega tržaškega tiska in radia. Med gosti iz Ljubljane pa smo poleg upravnika SNG Smiljana Samca in direktorja Drame Bojana Štiha, opazili tudi podpredsednika izvršnega sveta SRS Bena Zupančiča, člana izvršnega sveta SRS Ludvika Gabrovška, pomočnika republiškega sekretarja za kulturo in prosveto Ratka Poliča ter svetnika pri izvršnem svetu SRS za manjšinska vprašanja Borisa Trampuža.

Gostje so se delj časa zadržali v medsebojnem prijateljskem razgovoru, ki je nudil priložnost za številna medsebojna spoznanja med gledališkimi in kulturnimi delavci Trsta in Ljubljane.

Ob 20-letnici nacističnega zločina

V četrtek na Proseku spominska svečanost

Letos poteka 20 let, odkar so nacisti 29. maja 1944 na Proseku obesili 10 nedolžnih talcev v znak maščevanja za množični odhod mladeničev iz vrst delavske formacije TODT v partizane.

To krvavo 20-letnico nacističnega zločina bo krajevna organizacija ANPI počastila s spominsko svečanostjo ob spomeniku pri proseški postaji, ki bo v četrtek 28. t. m. ob 11. uri dopoldne. Na programu bodo priložnostni govori in polaganje vencev.

Vabimo vse antifašiste in vse demokratično prebivalstvo, da se polnoštevilno udeleži te svečanosti, s katero bomo še enkrat izpričali svojo hvaležnost našim žrtvam in zvestobo idealom, za katere so umrli.

Borba proti poliomielitisu

Danes zaključek drugega ciklusa cepljenja otrok

Občinski oddelek za zdravstvo in higieno sporoča, da se bo danes 24. t.m. nepreklicno zaključil drugi ciklus cepljenja otrok proti otroški paralizi s Sabinovim cepivom.

Oddelek obvešča vse prizadete starše, ki še niso pripeljali svojih otrok v njim določenih dnevih na drugo cepljenje, da bo center za cepljenje zdravstvenega in higienskega oddelka v Ul. Duca d'Aosta št. 1 odprt tudi danes, 24. t.m. od 10. do 12. ure.

● **V ponedeljek, 25. t. m. ob 17.** uri bo na sedežu Zveze italijanskih žena UDI v Ul. S. Lazzaro št. 16 javna razprava o «tezah za pripravo vsedržavnega in pokrajinskega kongresa UDI. Diskusijo bo otvorila in vodila prof. Angela Pagnin iz Benetk.

SKLEP POKRAJINSKEGA ODBORA ZA CENE

Ponovno povišane cene mesa v prodaji na drobno

Na osnovi novega cenika maksimalnih cen govejega in telečjega mesa, so se cene sedaj povišale od 3,8 odstotka do 7 odstotkov

Niti mesec dni ni minilo odkar je bila uradno povišana cena govejega mesa v prodaji na drobno. Včeraj pa je pokrajinski odbor za cene na zahtevo mesarjev določil novo povišanje cene mesa in je v ta namen sestavil nov cenik maksimalnih cen govejega in telečjega mesa v prodaji na drobno, ki stopi takoj v veljavo (v oklepaju dosedanje cene):

Meso goveda prve vrste

Ekonomična govedina za juho 540 lir (520); prednji del s 25 odst. kosti 940 (900); prednji del brez kosti 1240 (1180); zadnji del s 25 odst. kosti 1140 (1100); zadnji del brez kosti 1540 (1460); zadnji zrezki 1820 (1740); pljučna pečenka (ombolo) 2360 (2240).

Meso goveda druge vrste:

Ekonomična govedina za juho 500 lir kg (480); prednji del s 25 odst. kosti 820 (780); prednji del brez kosti 1120 (1060); zadnji del s 25 odst. kosti 1000 (960); zadnji del brez kosti 1400 (1340); zadnji del-zrezki 1640 (1560); pljučna pečenka (ombolo) 2140 (2040).

Telečje meso:

Za golaž 920 lir kg (860); prsi in hrbet 1020 (960); rebra 1720 (1650); pleče brez kosti 1820 (1730); stegno brez kosti 2240 (2150); stegno zrezki 2520 (2430).

Na splošno se je sedaj meso v prodaji na drobno povišalo od 3,8 do 7 odstotkov; skoraj enako povišanje pa je goveje meso zabeležilo 28 aprila letos. To pomeni, da se je goveje meso v prodaji na drobno v manj kot enem mesecu povišalo povprečno za več kot 10 odst., se pravi od 7 do 14 odstotkov na posamezne vrste.

Za izletnike v Dalmacijo

Opozarjamo udeležence izleta «Primorskega dnevnika» v Dalmacijo, da je odhod iz Trsta v petek, 29. t. m. Vkrcanje na ladjo «Jugoslavijo», ki bo privezana pri Pomorski postaji, se prične ob 6. uri zjutraj. Opozarjamo na potrebno pravočasnost, kajti ladja se drži točnega voznega reda.

Udeleženci naj od srede dalje dvignejo na «Primorskem dnevniku» (Ul. Montecchi 6/II) liste kabine.

Prosvetno društvo Barkovlje

organizira

«TRST 64» drugo revijo slovenske popevke

Igra orkester «MIRAMAR»

13. in 14. junija v AVDITORIJU

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 24. t. m. ob 20. uri v Črnomlju

Shakespeare - Javoršek

Iz take smo snovi kot sanje

V ponedeljek, 25. t. m. ob 20. uri v Novem mestu

V torek, 26. t. m. ob 20. uri v Divači

ARSEN DIKLIČ:

Na zeleni reki čoln

Slovensko gledališče v Trstu

Gostovanje Drame Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane

Danes 24. t. m. ob 17. uri v AVDITORIJU

komedija

BRENDAN BEHAN

TALEC

Osebe: Bobo - Lenka Ferenčakova; Colette - Irena - Prosenova; Princesa Grace - Tone Homar; Rio Rita - Janez Hočevar; Meg Dillon - Duša Počkajeva; Pat, upravitelj stanovanjske hiše - Stane Sever; Ruski mornar - Stane Česnik; Monsieur, lastnik hiše - Aleksander Valič; Gospod Mulleady - Janez Rohaček; Gospodična Gilchrist, socialna delavka - Mila Kačičeva; Teresa, smečko dekle - Majda Potokarjeva: Oficir IRA - Tone Slodnjak; Leslie, britanski vojak - Danilo Benedičič; Feargus, prostovoljec - Dušan Skedl.

Prevedel: CIRIL DEBEVEC

Pesmi prevedel: MIRO BOŠTJANČIČ

Glasba: SRDJAN BARIĆ in DARIJ BOŽIČ — Koreograf: KSENIJA HRIBARJEVA — Lektor: MAJDA KRIŽAJEVA — Scenograf: ing. arch. UROŠ VAGAJA — Kostumograf: ANJA DOLENČEVA

Režiser: MILE KORUN

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

Vhod v Avditorij iz Ul. Torbandena

ENALOTTO

Natečaj št. 21

ZMAGOVITI STOLPEC

Bari	90	2
Cagliari	7	1
Firenze	1	1
Genova	76	2
Milan	59	X
Neapelj	2	1
Palermo	2	1
Rim	70	2
Turin	82	2
Benetke	39	X
Neapelj II	29	1
Rim II	53	X

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z

12 točkami lir (nobenega)

11 točkami lir 282.700

10 točkami lir 24.300

Dokončne kvote določi osrednja komisija

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

V TOREK PRVA SEJA DEŽELNEGA SVETA

Izvolitev predsedstva deželnega sveta odvisna od načelnega sporazuma in PSI

PSI bo šele na današnjem sestanku v Trstu v prisotnosti člana osrednjega vodstva Matteottija sprejela svoje stališče do odbora levega centra

Okvirno je že določen program prvega zasedanja deželnega sveta, ki bo v torek ob 10.30 v sejni dvorani tržaške občine. V začetku bo prisotne pozdravil tržaški župan in v tem delu zasedanja bodo predstavniki oblasti na čelu dvorane, medtem ko bodo deželni svetovalci v dvorani in tudi na prostorih za občinstvo. Na prvo zasedanje so povabili vseh pet županov iz glavnih mest volilnih okrajev, predsednike vseh treh pokrajin, prefekte in druge predstavnike oblasti. Prisoten bo tudi vladni generalni komisar dr. Mazza, ki je bil z dekretom predsednika republike imenovan za deželnega vladnega komisarja.

Drugi del seje bo vodil najstarejši deželni svetovalec De Sandre, ki je bil izvoljen na listi PSI v Pordenonu. V tem drugem delu se bodo predstavniki oblasti umaknili iz prostora, določenega za svetovalce, v ozadje in bodo svetovalci zasedli svoja mesta v sejni dvorani. De Sandre bo imel uvodni govor, nato pa bo prečital besedilo prisege, ki ga bodo vsi svetovalci po abecednem vrstnem redu ponovili.

Celotno svečanost bo snemala televizija, prisotni pa bodo predstavniki tiska ne samo s področja dežele temveč iz vse Italije.

Šele v ponedeljek bo mogoče ugotoviti, če se bo seja nadaljevala. Zakon namreč predvideva, da se nato lahko izvoli predsedstvo deželnega sveta, ki sestoji iz: predsednika, dveh podpredsednikov in dveh tajnikov. Predsedstvo se voli na tak način, da vsak svetovalec napiše samo eno ime in je torej zagotovljena v predsedstvu tudi udeležba manjšine. V kolikor bi prišlo do načelnega sporazuma o deželni upravi levega centra bodo torej iz vrst svetovalcev te večine izvoljeni predsednik, podpredsednik in tajnik. Iz vrst manjšine pa podpredsednik in še en tajnik. Glede «manjšinskega» podpredsednika in tajnika obstajata dve možnosti. V kolikor se dogovore misini in liberalci, lahko izvolijo tajnika, v kolikor pa ne, pa bo izvoljen za podpredsednika komunist in tudi tajnik bo komunist.

Seveda pa so odvisne te volitve od načelnega sporazuma štirih strank, ki ima lahko sicer okvirni značaj in ni potrebno, da je do podrobnosti izdelan, odnosno se lahko kasneje dogovore o predsedniku in članih deželnega odbora ter o programu dežele. Vendar pa gre tudi pri izvolitvi predsedstva dežele za načelno vprašanje in za razporeditev mest med svetovalci večine. Kot izhaja iz zakona bo imela večina tri mesta: predsedniško, podpredsedniško in tajniško in je treba že pred prvim zasedanjem določiti, kateri predstavniki bodo ta mesta zasedli. Odločilno je v tej zvezi stališče PSI, odnosno če bo PSI neposredno sodelovala v deželni upravi. Prav tako pa so tudi važni odnosi med strankami, saj je znano, da tako KD kot PSDI reflektirata na mesto predsednika deželnega sveta in se v tej zvezi govori o Tržačanih De Rinaldiniju in prof. Dulciju.

Odločilno je torej v prvi vrsti stališče PSI, ki ga bo stranka uradno zavzela na zasedanju tajnikov vseh štirih federacij, poslancev in izvoljenih svetovalcev, ki bo v Trstu danes ob 11. uri in na katerem bo prisoten član vsedržavnega vodstva poslanec Matteotti. Preliminarni razgovori so bili že včeraj, saj je že včeraj prispel Matteotti v Trst in imel vrsto razgovorov. Kakšno bo dokončno stališče PSI je težko predvideti, saj je znano, da je stranka načelno sicer za sodelovanje in za ustanovitev deželnega odbora levega centra, da pa obstajajo različna mnenja glede konkretne oblike in podpore. Tako nekatere federacije zagovarjajo stališče, da bi neposredno sodelovali v odboru, medtem ko je zlasti videmska federacija mnenja, da bi odbor podpirali «od zunaj» in to od primera do primera. Istočasno bodo razpravljali tudi o ustanovitvi deželnega odbora PSI in deželnega tajništva.

PO URADNIH PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

V aprilu 548.234 ton blaga skozi tržaško pristanišče

Tudi promet v razdobju januar-april je bil znatno višji kot v enakem razdobju v prejšnjih dveh letih

Po uradnih podatkih tržaške trgovinske zbornice je dosegel pomorski promet tržaškega pristanišča v letošnjem aprilu 548.234 ton, medtem ko je znašal v istem mesecu 1963. leta 424.696 ton in 1962. leta 432.823 ton.

Železniški promet je dosegel 144 tisoč 163 ton, medtem ko je znašal v aprilu lanskega leta 188.139 ton in 1962. leta 192.146 ton.

Promet s tovornimi avtomobili je aprila dosegel 123.733 ton, medtem ko je aprila lanskega leta znašal 116.204 ton in aprila 1962. leta 118.549 ton. Podatki o prometu s tovornjaki se nanašajo izključno na promet pristanišča in ugotavljajo obseg tega prometa na carinskih prehodih v staro in novo prosto pristanišče.

Podatki o aprilu so torej ugodni, saj se je pomorski promet občutno zvišal, pa čeprav gre pri tem prvenstveno za večje pošiljke masovnega blaga, kar tudi izhaja iz dinamike prihodov in odhodov. Letos so namreč v aprilu pripeljali po morju 435.287 ton in torej občutno več kot lani, ko so pripeljali 307.229 ton. Istočasno pa se obseg odpeljanega blaga ni bistveno izpremenil in je znašal v letošnjem aprilu 112.947 ton, medtem ko je v istem mesecu lanskega leta znašal 117.467 ton.

V razdobju januar-april je dosegel pomorski promet tržaškega pristanišča po že omenjenih uradnih podatkih tržaške trgovinske zbornice 1,972.798 ton, medtem ko je znašal v istem lanskem razdobju 1,686.840 ton in v razdobju januar-april 1962. leta pa 1,721.742 ton. Pristaniški promet je torej v letošnjih prvih štirih mesecih občutno narastel.

Železniški promet je dosegel v letošnjih prvih štirih mesecih 803 tisoč 549 ton, medtem ko je znašal v istem lanskem razdobju 753 tisoč 584 ton in 1962. leta 844.840 ton.

Promet s tovornjaki je znašal v razdobju januar-april 535.687 ton, lani 533.815 ton in 1962. leta 493 tisoč 710 ton.

29. junija v okviru velesejma

Program mednarodnega zasedanja o pohištvu

Tržaški velesejem je objavil dokončni program VII. mednarodnega zasedanja o pohištvu, ki bo 29. junija v okviru prireditev 16. mednarodnega tržaškega velesejma. Zasedanju bo predsedoval lombardski parlamentarec Mario Dosi, prvo poročilo pa bo podal arh. Antonio Corradi iz Milana, ki bo govoril o temi: «Načrtovanje in konkurenčnost: tehnično-trgovski razvoj za prodorno akcijo na tržiščih s pohištvom». Drugo poročilo bo podal v Italiji zelo znani nemški strokovnjak dr. Aleksander Schneider iz Muenchena, ki bo govoril o temi: «Sedanji problemi na področju racionalizacije industrije italijanskega pohištva». Temu poročilu bo sledilo predavanje diapozitivov. Končno bo arh. Carlo De Carli iz Milana orisal rezultate IV. državnega natečaja za pohištvo, ki ga je razpisala uprava tržaškega velesejma in ki se nanaša na fotelj in majhno knjižno polico v funkciji fotelja. Prijave za ta natečaj so presegle vsa pričakovanja, saj jih je skupno prišlo 220 od katerih 84 iz Lombardije, 28 iz Furlanije — Julijske krajine, 24 iz Veneta, 16 iz Toskane in prav toliko iz Lazia, 9 iz Piemonta, po 8 iz Emilije-Romagne in Sicilije, 7 iz Puglie, 6 iz Campanie ter manjše število iz drugih dežel.

Žirijo pod predsedstvom poslanca Desija sestavljajo priznani strokovnjaki: prof. Barocchi, direktor državnega inštituta za umetnost v Trstu, arh. Baico, profesor za opremljevalno arhitekturo na tržaški univerzi, arh. De Carli iz Milana, milanska arhitekta Rosselli in Zanuso ter tajnik Guerrini.

Najdeni predmeti

Na poveljstvu mestnih stražnikov hranijo naslednje najdene predmete: ženski dežnik, ciklomotor, dve ženski kolesi, 4 moška kolesa, 3 denarnice, 2 dragocena obeska, žensko naglavno ruto, najlonski dežni plašč, moški klobuk, torbo in nekaj šopov ključev. Kdor lahko dokaže, da je njihov lastnik, naj se zglasi na poveljstvu mestnih stražnikov v Mazzinijevi ulici.

Zadel ga je električni tok

25-letnega električarja Maria Sulčiča iz Križa 182 je včeraj zjutraj pri gradnji tovarne Vetrobel zadel močan električni tok, ki se je sprožil zaradi kratkega stika, ko je Sulčič nastavljal nekatere električne naprave. Tok je bil tako močan, da je Sulčiču povzročil opekline tretje stopnje po desni roki in zapestju, po obrazu ter mu poškodoval oči. Ponesrečenca so z zasebnim avtom odpeljali v bolnišnico. Sprejeli so ga na dermatološki oddelek, kjer se bo moral zdraviti en teden.

Zaradi ljubosumnosti zabodel tekmeca

Včeraj zvečer so na prvi kirurški oddelek bolnišnice sprejeli 49-letnega Ubalda Zeglerja iz Kolonje 482 zaradi zaboda v dimlje. Zegler, ki se bo moral zdraviti 10 dni, je povedal, da ga je malo prej v Ul. Udine z nožem zabodel neznanec. Agenti letečega oddelka, ki so bili takoj obveščeni o tem, so se podvizali v Ul. Udine in uro kasneje dobili napadalca 49-letnega Antonia Stringoneja iz Ul. Vidali 2 z vzdevkom «Cigan». Stringone je Zeglerja napadel zaradi ljubosumnosti, ker je Zegler kazal posebno zanimanje za neko poročeno žensko, kateri se je dobrikal tudi Stringone Sam. Agenti letečega oddelka so Stringoneja odpeljali na kvesturo na zaslišanje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

23. maja 1964 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 88-letna Maria Luigia Ius vd. Gasparini, 64-letni Valerio Giaconi, 70-letna Elena Katomeris vd. Pacor, 78-letna Paola Krusic por. Vecchi, 71-letni Nazario Giacomini, 78-letna Mira Mengotti por. Prato, 72-letna Wanda Filiputti por. Gaggi, 74-letni Giovanni Prelc, 65-letna Mercede Sbisà, 63-letni Paolo Susa, 42-letna Luciana Fabbro por. Hresciak, 64-letna Ana Kranjc por. Fermeglia, 78-letna Guglielmina de Badynski vd. Comici, 75-letna Letizia Polli por. Damiani.

OKLICI: sicladiščnik Teodolindo Rossi-Baldin in gospodinja Maria Zanella, elektrotehnik Arturo Petruzzi in gospodinja Luigia Soldati, hotelski vratar Flavio Sabadin in baristka Bruna Mazza, delavec Arcangelo Lobianco in gospodinja Carmela Quarto, uradnik Benito Cataudella in gospodinja Maria Boccasini, podbrigadir javne varnosti Luigi Errico in gospodinja Dusolina Libera, elektrotehnik Angelo Magarelli in uradnica Laura Vatta, brivec Antonio Zacchigna in prodajalka Alida Piceni, instalater Furio Grimaldi in likalka Dorina Mosina, barist Livio Tirel in baristka Maria Luisa Zaintl, reprezentant Giuseppe Di Giuseppe in učiteljica Luigina Stella, mehanik Giuseppe Bartoli in šivilja Maria Bacchia, ribič Giuseppe Benedetti in šivilja Valnea Prenois, kapitan Giorgio Lissiani in prodajalka Silva Cusma, gostilničar Livio Radin in gospodinja Maria Glugovaz, tiskar Aleksej Civardi in šivilja Graziella Gustin, poligraf Galdino Pigatti in uradnica Luciana Tagliapietra, uradnik Gianfranco Tomaselli in uradnica Annamaria Mattei, pleskar Mario Ferluga in gospodinja Liliana Husu, varilec Attilio Custerlina in delavka Teresa Colagrande, kapitan Giovanni Vascotto in uradnica Adriana Busdon, sprevodnik Ugo Tremul in uradnica Anna Maria Majcen, študent Renzo Bonetta in uradnica Maria Anna Catalani, trgovec Giovanni Manfreda in šivilja Albina Berdan, kuhar Giordano Schiozzi in frizerka Rosanna Cheber, fin. podčastnik Ettore Petri in učiteljica Franca Santin, reprezentant Michele Del Core in uradnica Valnea Viezzi, upokojenec Giuseppe Artini in gospodinja Giovanna Srebovt, mornar Matteo Delise in gospodinja Ilva Zadnich, barist Ernesto Klemše in knjigovezka Anna Maria Bajac, šofer Bruno Milič in prodajalka Nella D'Andrea, uradnik Sergio Schiavon in prodajalka Norina Fonda, reprezentant Giovanni Dorci in gospodinja Marialuisa Zangrando, delavec Giuseppe Favretto in uradnica Marina Sinigoi, uradnik Ferruccio Bertogna in šivilja Giuseppa Adragna, sprevodnik Giovanni Weibel in bolničarka Liliana Vrabitz, uradnik Paolo La Barbera in gospodinja Luciana Ruzzi, uradnik Attilio Zorzenon in gospodinja Nidia Norbedo, jetniški paznik Giuseppe Perfetti in učiteljica Gemma Della Valle, prodajalec Dino Polcan in delavka Aurora Stefančič fin. stražnik Pasquale Ascione in gospodinja Antonietta Priore, karabinjer Tindaro Cardinale in šivilja Pina Druzeich, elektromehanik Federico Bandelli in gospodinja Natalia Cok, reprezentant Mario Braico in knjigovezka Edda Bensi, analist Livio Srebernik in prodajalka Maria Giuressi, instalater Mario Marini in gospodinja Angela Segolin, električar Alfeo Felluga in gospodinja Maria Debernardi, mehanik Giorgio Bozzato in krznarka Lucia Pellizer, klepar Fabio Fabiani in šivilja Jolanda Zupin, analist Raimondo Covra in delavka Maria Jurincich, tiskar Giancarlo Davide in gospodinja Silva Feresin, pleskar Gualtiero Furlan in vzgojiteljica Laura Rocco, delavec Amando Alberti in gospodinja Rina Bon, uradnik Sergio Loseri in uradnica Annamaria Radivo, študent Fabio Lovisato in prodajalka Maria Rosa Iavarone, električar Mario Gherlani in gospodinja Ester Sancin, kuhar Diego Marassi in čistilka Livia Loi, uradnik Giancarlo Hauser in delavka Irene Ravalico, uradnik Bruno Crepaz in učiteljica Flavia Diena.

AMERIČANKE, Švicarke, Grkinje na letovanju v Italiji bi se v naglici poročile. Pisati dopisnico na naslov: «Eureka» — Casella Postale 5013 — Roma.

AMERICANE, SVIZZERE, GRECHE villeggianti in Italia, sposerebbero rapidamente. Scrivere su cartolina postale a «Eureka», casella 5013 — Roma.

Včeraj-danes

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (25. — 31.)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 10; D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (25. — 31.)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

LOTERIJA

BARI	90	30	35	87	89
CAGLIARI	7	80	3	16	41
FIRENCE	1	78	80	29	74
GENOVA	76	63	57	54	18
MILAN	59	5	26	72	80
NEAPELJ	2	29	81	14	16
PALERMO	2	51	25	59	23
RIM	70	53	62	33	73
TURIN	82	54	38	70	74
BENETKE	39	57	26	22	37

Za vašo poroko...

«FOTOGRAFIA» EGON

TRST — Ulica Oriani št. 2 (Barriera) — Telefon 93-295

Gledališča

VERDI

V ponedeljek ob 21. uri zaključni koncert spomladanske simfonične sezone pod vodstvom dirigenta Claudia Abbado in s sodelovanjem pianista Tita Apree. Na programu so skladbe: Bacha (nova za Trst), Mozarta (koncert za klavir in orkester), Bettinellija (nova za Trst) in Prokofjeva (nova za Trst). Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

Kino

Nazionale 15.00 18.30 22.00 «La grande guerra» Alberto Sordi, Vittorio Gassman, Silvana Mangano.
Arcobaleno 14.30 «L'intrigo» Rossano Brazzi, Shirley Jones. Technicolor.
Excelsior 14.30 «Le astuzie della vedova» Metrocolor. Shirley Jones, Gig Young.
Fenice 15.00 «I 3 soldati» Stewart Granger, David Niven, Walter Pidgeon
Grattacielo 15.00 «Confetti al pepe» Monica Vitti, Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini.
Supercinema 14.30 «Il treno del sabato» Eleonora Rossi Drago, Georgia Moll, Francesco Mole. Prepovedano mladini.
Alabarda 15.00 «Furore sulla città» William Holden. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 15.00 «Giorni caldi al paradiso Snow» Technicolor. — Bella Cortez, Tiberio Murgia. Prepovedano mladini.
Aurora 15.00 «Maigret e i gangsters».
Cristallo 15.00 «Lo sport preferito dall'uomo» Technicolor. Rock Hudson.
Capitol 15.00 «Fammi posto tesoro» Technicolor. Doris Day. Prepovedano mladini.
Garibaldi 15.00 «Caffè Europa» Technicolor. Elvis Presley.
Impero 15.00 «Il mio amore con Samantha».
Moderno 14.00 «Il re del sole» Technicolor. Yuli Brynner.
Astra 15.00 «Per soldi o per amore».
Astoria 14.00 «Il delitto della signora Arlesson» Technicolor.
Vittorio Veneto 15.00 «Sotto l'albero jum-jum» Technicolor. Jack Lemon. Prepovedano mladini.
Abbazia 14.30 «Irma la dolce» Jack Lemon, Shirley Mac Laine. Prepovedano mladini.
Ideale 14.00 «Il grande Safari» Technicolor. Robert Mitchum, Elsa Martinelli.
Marconi 14.00 «Alta infedeltà» Ugo Tognazzi, Monica Vitti. Prepovedano mladini.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Slavko Skamperle» priredi v sredo 27. t.m. ob 20.30 v društvenih prostorih predavanje o velikem filmskem umetniku Charlesu Chaplinu s spremljevanjem skioptičnih slik. Po predavanju bosta prikazana še dva kratkometražna filma.

Prosvetno društvo «S. Skamperle» priredi od 23. do 30. junija **teden ljudske umetnosti.**

Kdor želi sodelovati s svojimi deli dobi tiskana navodila v društvenih prostorih.

Mali oglasi

POKRIVANJE PODOV in podi iz plastike, guma, linoleum od 450 lir dalje kv. meter. Preproge in plastične preproge za hodnike vseh vrst po zelo ugodnih cenah. Zagotovljena namestitev izkušenih delavcev A.R.P.

ITALPLAST. Trst, Trg Ospedale 6, telefon 95-919.

HISO PRODAM v Tubljah št. 23 pri avtobusni postaji. Primerna za vsak promet ali obrt in tudi za stanovanje — 2 km od železniške postaje Herpelje-Kozina-Koper. Ogled hiše vsak dan.

ISCE se hišna pomočnica za uradniško družino z dvema otrokoma v okolici Trsta. Pojasnila pri družini Zerjal, Trst, Strada Guardiella 46.

ISCEMO tapetniške vajence, stare največ do 17 let. Javiti se pri Perizzi, Drevored D'Annunzio 27.

DELAVNICO za gumbe, fibije, vezenje na stroj, baržunaste izdelke, nogavice itd. — prodam zaradi bolezni. Trst, via Foschiatti 6.

NAGRADA najditelju psice rjavočrstega kožuha. Rifugio «ASTAD» — tel. 221292.

Danes si v Prebenegu obljubita večno zvestobo Ana Rapotec iz Prebenega št. 18 in Rikardo Milič s Proseka.

Sorodniki, prijatelji in znanci jima čestitajo ter želijo srečno zakonsko življenje.

OSMICO JE ODPRL
Mirko Guštin
(po domače pri Ovčarjevih)
Repen, 54 — teran in belo vino

Darovi in prispevki

Ob praznovanju 90-letnice Antona Mlača daruje družina Lenardon 2000 lir za Dijaško Matico. Ugo Margon daruje 2000 lir za Dijaško Matico.

Ob 9. obletnici smrti drage mame Amalije Jelerčič daruje hčerka Marija 500 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Milene darujejo Albin Turko 2000 lir, Kuret Silvester 1000 in družina Fabris 1000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Milene Berdon daruje Olga Demark 1500 lir za Dijaško Matico.

URARNA — ZLATARNA

LAURENTI

Trst, Largo S. Santorio, 4
Tel. 723240

Bogata izbira najboljših švicarskih znamk ur in zlatnine za BIRME, POROKE in KRSTE

Poseben popust!

ZAHVALA

Ob smrti naše nepozabne

MILENE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršen koli način sočustvovali z nami ob tako hudi izgubi

Posebna zahvala sosedom za tolažbo in pomoč, č. g. žup. dr. Kosmaču, mladim ženam v belem, mladim nosačem, pevcem za žalostinke, nositeljem in darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so v tako velikem številu spremili drago Mileno na njeno zadnjo pot.

Ricmanje, 24.5.1964.

Družini:
Berdon — Rapotec
in sorodstvo

«MARVIN»
lastnik A. TREVISAN
v UL. CARDUCCI štev. 27
VELIKA IZBIRA ur, zlatnine in srebrnine
vse primerno za darila
za BIRME, POROKE in KRSTE
● RESNA TRGOVINA Z ZMERNIMI CENAMI

GARAŽA ZA PRANJE AVTOMOBILOV
TRST, Ulica S. Francesco 58 — Tel. 37347
LORENZI

Poleg pranja avtomobilov dobite vse nadomestne dele za avtomobile in lambrete

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373
POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI
v vse kraje, tudi v inozemstvo

KINO «ROSANDRA» BOLJUNEC
predvaja danes 24. t. m. ob 18. uri barvni film:
LA SIGNORINA MILIARDO
(GOSPODIČNA MILIJARDA)
IGRAJO: Freddi Quinn, Vittoria Prada, Enrico Viariso, Betty Curtis in Grethe Weiser

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes 24. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:
ALESSANDRO IL GRANDE
(ALEKSANDER VELIKI)
Čudovit film, poln zmag, ljubezni in slave — Igrajo: Richard Burton, Claire Bloom in Fredric March

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 24. t. m. ob 16. uri Metro barvni film:
La grande attrazione
(VELIKA PRIVLAČNOST)
Igrajo: N. Kwan, P. Boone in M. Zeetterling

Kino na Opčinah
predvaja danes 24. t. m. ob 15. uri film:
BUDDA

V ponedeljek 25. t. m. ob 18. uri ponovitev filma BUDDA

POTUJOČE MESTO...!
...tako je označil tisk resnični veliki
MEDNARODNI CIRKUS
LIANE, NANDA in RINALDA
ORFEI
ki bo v TRSTU NA MONTEBELLU
od 30. maja do 11. junija 1964
EDEN NAJVEČJIH EVROPSKIH CIRKUSOV, JE «NAJLEPŠI CIRKUS NA SVETU!»
VELIK ZOOLOŠKI VRT
(KONJI VSEH PASEM ● SIBIRSKE KAMELE ● DROMEDARJI ● KRALJEVSKI TIGRI ● LEVI RAZNIH PASEM ● SLONI ● BELI POLARNI MEDVEDI ● RJAVI MEDVEDI ● ČRNI TIBETANSKI MEDVEDI ● LEOPARDI ● GATTOPARDI ● ZEBRE ● LAME ● HIJENE ● AMERIŠKE PUME ● OPICE, PAPIGE, GENETE, MANGUSTE itd. itd.)

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Za stare in nove grehe obsojen na dve leti zapora

Po prebegu čez mejo je kradel predvsem pri okoliških kmetovalcih

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Franzot, tožilec Pascoli, zapisnikar De Paoli) se je zagovarjal 25-letni Angelo Mihalič iz Gradišča pri Materiji, ki je bil obtožen, da je zagrešil več tatvin.

O Mihaličevem primeru smo poročali že svoj čas. Gre za mladeniča, ki je nekaj časa opravljal v domačem kraju poklic mehanika, a se je pozneje naveličal poštenega dela in zbežal čez mejo. Že pomladi lanskega leta je prišel v Trst, kjer pa se ni prijavil oblastem. Potikal se je tu pa tam, spal če je bilo treba tudi na prostem, toda precej časa je prebil pri Milanu Pertotu na Lonjerski cesti. Vdinjal se je kot delavec pri kmečkih delih tudi v Gročani in bližnji okolici. Prav ob priliki tega svojega prvega bivanja v Trstu je zagrešil večjo tatvino v škodo Milana Pertota, kateremu je ukradel okoli 135.000 lir. Do obravnave v zvezi s tem prekrškom je prišlo v marcu letos, ko so ga sodniki spoznali za krivega ter ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 10 mesecev zapora.

Med tem časom se je Mihalič vrnil v domači kraj. Jugoslovanske oblasti so ga seveda priprle zaradi nezakonitega prehoda državne meje. Zaradi tega prekrška ga je koprski sodnik obsodil na 24 dni zapora.

Mihaliču pa nemirna žilica ni dala miru. V aprilu letos je spet prešel na nezakonit način državno mejo. Ponoči med 14. in 15. aprilom se je splazil skozi okno v skedenj Josipa Kapuna z Gročane ter od tu prišel v trgovino, kjer je ukradel 10 zavojčkov cigaret in 12.000 lir.

Dva dni pozneje so ga karabinjerji aretirali v neki gostilni v Bazovici. Že naslednjega dne so ga izročili karabinjerjem v Dolini, ki so ga iskali zaradi omenjene tatvine.

Na zaslišanju je mladenič priznal med drugim, da je v novembru lani ukradel kolo, ki ga je bil lastnik Albin Kapun iz Vrhpolja pri Sežani pustil na javnem prostoru na Gročani.

Na zadnji razpravi so sodniki spoznali mladeniča za krivega ter so ga obsodili na večjo zaporno kazen. Predvsem so menili, da je tatvina kolesa nadaljevanje tatinskih dejanj za katere je bil Mihalič že obsojen na 10 mesecev zapora. Spričo tega so mu zvišali kazen na 1 leto zapora. Za tatvino cigaret in 12.000 lir pa so mu prisodili še eno leto zapora. Poleg tega bo moral Mihalič plačati še 55.000 lir globe.

Divji ples tovornega motocikla

Zaradi nenadnega zaviranja tovornega motocikla TS 30470, ki ga je vozil 34-letni Bruno Valenti iz Ul. Lavatoio 11/2, je včeraj zjutraj v Miramarskem drevoredu nastal cel direndaj. Valenti je privozil z vozilom natovorjenim z malto do stavbe štev. 153, ter je nenadoma zavrl. Tedaj se je tovor premaknil in vozilo se je vzdignilo na zadnja kolesa ter v takem položaju drvelo naprej za približno 50 metrov. Malta se je pri tem raztresla na ulico in pomazala tri avtomobile. Nato je vozilo za zadnjih kolesih zavozilo na rob pločnika ter se zaletelo v parkiran avto fiat «600», ki ga je tam pustil Bruno Zoppolato iz Ul. Denza 2, nadaljevalo blazno vožnjo še kakih 20 metrov, preskočilo pločnik in se končno zaletelo v podboj vrat bara Franza, kjer je polomilo mizico in štiri stole. Škoda na avtomobilih, tovornemu motociklu in vratih bara je precejšnja; pri vsem tem pa se Valenti ni niti poškodoval.

Da bi se izognil vespi se je zaletel v zid

Včeraj zvečer so na prvi kirurški oddelek bolnišnice, kamor so ga prepeljali z avtom RK, sprejeli 40-letnega kmeta Franca Stoklja iz Ul. Antico 14. Stokelj, ki se bo moral zdraviti od 10 do 15 dni, se je malo prej ponesrečil pri prometni nesreči, ki se je dogodila v Ul. Campanelle v bližini gostilne «Kronez». Stokelj je vozil proti središču motorno trokolo TS 1258. Ko pa je privozil do omenjene gostilne, je moral ostro zaviti na desno, da se je izognil vespi, ki mu je privozila nasproti. Pri tem je z motorjem trčil v zid ob cesti in se končno prevrnil.

OSMICA
Danes se toči pristno domače črno in belo vino v Borštu pri Ljubiju Petarosu

Izleti
Prosvetno društvo Andrej Čok z Opčin priredi v nedeljo 7. junija enodnevni izlet na Slavnik in v Skocjan z ogledom znamenite Skocjanske jame. Vpisovanje pri Draščkovih.
Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi v nedeljo dne 7. junija enodnevni izlet po Istri z ogledom Pulja. Vpisovanje vsak večer na sedežu društva na Proseku.
Prosvetno društvo v Skednju priredi 29. junija letos izlet na Bled. Vpisovanje vsak dan, razen v sobotah in nedeljah, od 20.30 do 21.30 v društvenih prostorih, Skedenjska ulica 124-I. Zaključek vpisovanja z oddajo zadnjega mesta.

V ZLATARNI
SPLENDENTE
Lastnik ŠKERLJ
Trst, Ul F. Filzi 5 — Tel. 23-379
dobite najlepša darila za birmo, krst, poroko in za vsako priliko: ure najboljših švicarskih znamk in zlate okraske
OBIŠČITE NAS!

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.
Hvala!

URARNA IN ZLATARNA
KARLO MIKOLJ
TRST, Trg sv. Jakoba 3
Tel. 95-881 — Ure najboljših znamk, velika izbira zlatih okraskov za vse prilike

Goriško-beneški dnevnik

PROTESTNO GIBANJE NEPOSREDNIH ODDELOVALCEV

Za odkup mleka še vedno niso uveljavili primerne cene

V soboto bo posvetovanje kmečkih predstavnikov s pristojnimi oblastmi
Pri pobudah za kmetijstvo naj bodo prisotni tudi obdelovalci zemlje

Pokrajinsko vodstvo Kmečke zveze v Gorici je imelo skupaj z zadružnim gibanjem v petek 22. t. m. posvetovanje, na katerem so proučili gospodarsko-socialni položaj kmetov tudi v zvezi z bodočo kmetijsko zakonodajo, o kateri prav sedaj razpravljajo v senatu. Pri tem so ugotovili, da direktni obdelovalci, spolovinarji in koloni ne prejemajo primerne cene za svoje pridelke v primerjavi z njihovo ceno na tržišču.

Zato so sklicali za soboto 30 t.m. ob 10.30 v prostorih Kmečke zveze v Gorici, Ul. XXIV maggio 1/I sestanek prizadetih kmetov. Skupaj bodo potem odšli do pristojnih oblasti in na demokratičen način sprejeli potrebne korake za pravično rešitev obstoječih problemov na kmetijskem področju.

Goriški prefekt je že 29. januarja letos v posebnem pismu Kmečki zvezi sporočil, da se mleko ne sme kupovati pod 70 lir za liter pri proizvajalcu. Dejansko pa ga plačujejo po 55 lir in se zdi, da hočejo to ceno še znižati, medtem ko je cena mleku v potrošnji po 100 do 110 lir za liter.

Prišla je tudi vest, da bodo povišali prispevke za kmečko bolniško blagajno od dosedanjih 18 lir za delovni dan in hektar na 23.40 lir.

Poleg teh povečanih dajatev so še drugi problemi, o katerih bi morali prizadeti kmetje skupaj razpravljati. Tako n. pr., pri krminsko - gradiščanskem izboljševalnem konzorciju plačujemo prispevke, o vodi pa še vedno ni niti sledu; potem se govori o konzorciju za izbrana briška vina ter o konzorciju za razvoj in izboljšanje kmetijstva ter o raznih drugih pobudah, za katere se dela in ukrepa brez sodelovanja tistih, ki so pri tem najbolj prizadeti.

Podražitev kruha in pekovske plače

V zvezi z odlokom goriške prefekture, po katerem se bo na zahtevo pekov podražil kruh v naši pokrajini z jutrišnjim dnem za pet lir pri kg, je Delavska zbornica iz Gorice poslal goriškemu prefektu in zvezi trgovcev pismo, v katerem jih opozarja da od lanskega novembra pa do 1. maja letos, ko se je povišala draginjska doklada za druge sektorje za 6 točk, pekovski uslužbenci niso bili deležni teh poviškov, ker zanje ne velja premična lestvica. Zato predlagajo prefekturi naj ne dovoli podražitve kruha dokler peki ne bodo priznali poviška draginjske doklade svojim uslužbencem.

Urnik trgovin za četrtek 28. t.m.

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici sporoča, da bo na praznik v četrtek 28. t. m. veljal za trgovine na Goriškem naslednji urnik:

Mesnice bodo odprte od 6.30 do 11. ure. Pekarne in mlekarne od 6.30 do 12. ure. Trgovine s sadjem in zelenjavo od 8. do 12. Cvetličarne od 8. do 13. Vse druge trgovine bodo ves dan zaprte.

Na predvečer v sredo 27. t. m. lahko ostanejo trgovine odprte zvečer do 20. ure. Ta urnik velja za vso pokrajino.

Po stopnicah je padla

Včeraj dopoldne okrog 11. ure so poklicali avto Zelenega križa na Korzo Verdi v Gorici, kjer je padla po stopnicah 51-letna Lucia Braidotti iz Kaprive. Odpeljali so jo v civilno bolnišnico, kjer so ji ugotovili več poškodb na obrazu in pretres možganov ter so jo pridržali za 20 dni na zdravljenju.

NA DANAŠNJO PREDSTAVO

TALCA

v izvedbi ljubljanske Drame bo peljal iz Gorice na predstavo v Avditoriju v Trstu

AVTOBUS

s Travnika ob 15. uri in skozi Podgoro, Štandrež in Sovodnje. Voznina in vstopnina 850 lir

SINDIKALNI VESTI

V torek 24-urna stavka v tekstilni industriji

Uspela stavka v Gradiški - Izid volitev za notranjo komisijo pri RIBI

Delavska zbornica sporoča, da so tri sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL proglasile za torek 26. t. m. vsedržavno stavko v bombažni industriji, ki bo trajala 24 ur. Ta stavka se tiče tudi delavk in delavcev v tovarnah v Podgori, Ronkah in Sovodnjah.

V četrtek je bila 24-urna stavka za obnovo državne pogodbe v pletilni industriji. Udeležba v podjetju Mucchiut v Gradiški je bila pri stavki popolna.

Pretekli četrtek so na zvezi industrijcev v Gorici obravnavali tudi zahtevo podjetja Zumin iz Gradiške za odpust 20 delavcev. Podjetje je ob tej priliki navedlo, da bo odpustilo samo 7 delavcev. Sindikati so si pridržali pravico, da bodo odgovorili po posvetu s prizadetimi delavci.

V petek so bile volitve nove notranje komisije pri podjetju RIBI v Gorici, pri katerih so bili doseženi naslednji rezultati:

Volilnih upravičencev: 113, (lani (12); volilo 97; veljavnih glasov 93 (83). Od tega je bilo oddanih 44 glasov za CGIL, 49 za CISL. Vsaka od navedenih organizacij bo imela torej tudi v bodoče v notranji komisiji po enega zastopnika. Za uradnike ni bila predložena nobena lista.

POROTNO SODIŠČE V GORICI

Luigi Massari obsojen na 18 mesecev in brat Narciso na 21 mesecev zapora

Plačati bosta morala tudi 214.000 lir globe - Odvetnik je vložil priziv
Jutri razprava proti Vittoriu Zonnu zaradi umora na pevmskem mostu

Včeraj popoldne se je pred porotnim sodiščem v Gorici zaključila z obsodbo sodna razprava proti bratoma Massari zaradi ropa na škodo Ivana Švaglja iz Zagreba. Luigi Massari je bil obsojen na 18 mesecev zapora in 100.000 lir globe, Narciso Massari, ki je ukradel tudi budilko gostilničarki pri pevmskem mostu, pa je dobil 21 mesecev in 10 dni zapora ter 114.000 lir globe. Odvetnik obeh bratov, Rainbaldo Zuccalli, je takoj vložil proti razsodbi priziv. Obenem je zaprosil naj bi oba brata pogojno izpustili iz zapora.

Včerajšnja razprava se je začela z govorom državnega tožilca dr. Marsija iz Trsta, ki je govoril nad eno uro. Med drugim je navedel neskladnosti v izpovedih obeh obtožencev, zlasti kadar so ju zaslišali ločeno ter poudaril skladnost v prijavi napadenega Švaglja. Vendar je bil mnenja naj obsodba upošteva obseg prestopka in se omeji na zmerno kazen. Predlagal je za Luigija Massarija 3 leta in 3 mesece zapora in 250.000 lir globe, za brata Narcisa pa 3 leta in 8 mesecev zapora in 240.000 lir globe.

Branilec odv. Zuccalli je v svojem zagovoru zanikal, da bi bile v izpovedih obeh obtožencev kake bistvene razlike, pač pa je skušal prikazati take razlike v izjavah Švaglja, ki je bil tisti večer, ko sta ga brata peljala z vespo domov, pijan in je zato tudi poklonil obema 6.000 lir. Šele drugi dan opoldne je povedal o zadevi svojemu gostitelju, ker bi rad svoj denar zopet dobil nazaj. Kar se kraje budilke tiče je zagovornik poudaril, da gre za budilko brez vrednosti. Svoj zagovor je zaključil z zahtevo naj sodni zbor sodi pravično oba obtoženca, ki sta zaradi nesmiselne obtožbe že 8 mesecev v zaporu, kar pomeni bedo in pomanjkanje tudi za njuno družino.

Sodni dvor se je umaknil na posvetovanje ob 13.12, čez dobre tričetrt ure pa je sodišče izreklo razsodbo.

Jutri ob 10. uri se bo začela porotna razprava proti Vittoriu Zonnu, ki je obtožen, da je ubil kaplarja Alda Castaldija s tem, da ga je v pretepu vrgel preko ograje na pevmskem mostu v Sočo, kjer je utonil. To se je zgodilo že 1. novembra l. 1960 in prvi del razprave proti obtožencu je bil že lani meseca februarja.

Pustolovsko Gino so presenetili na Travniku

V petek okrog polnoči je neka izvidnica goriške policije opazila na Travniku v Gorici niti ne 16-letno Gino Macchitello iz Gorice, Ul. Lunghisonzo 117, ki je bila zadnje dni predmet goriške kronike in splošnega zanimanja zaradi simulacije samomora v Soči. Policija je pustolovsko dekle takoj prijela in jo izročila njeni materi s priporočilom, naj drugič bolje pazijo nanjo in z opozorilom njej sami, da drugič ne bo šlo vse tako gladko.

S tem se je zaključila njena pustolovščina, plod bujne fantazije, ki jo je slabo čtivo še razplamtelo.

Zapuščen avto z lovskimi naboji

Prejšnjo noč je policijska izvidnica opazila v Ul. Manzoni v Gorici avto, ki je bil tam že dlje časa zapuščen ter se ni nihče pobrigal zanj. Ko so pogledali malo natančneje vanj, so našli notri okrog 200 lovskih nabojev. Avto in naboje so odpeljali v policijsko garažo in sedaj pričakujejo, da se bo oglasil lastnik. Avto nosi evidenčno tablico iz Genove s št. 200585.

Dve nezgodi pri kmečkem delu

Včeraj okrog 15.30 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 40-letnega Franca Komica iz Steverjana, Sčedno 28, ki se je ponesrečil na polju pri delu. Zdravniki so mu ugotovili rano na desni nogi. Nudili so mu prvo pomoč s prognozo okrevanja v 4 dneh.

Ob 16.15 pa so sprejeli na zdravljenje 58-letno Orsolo Toff iz Romansa, ki si je pri padcu s kmečkega voza doma zlomila levo roko v komolcu. Pridržali so jo za 20 dni na zdravljenju.

Kino

v Gorici

VERDI. 15.30: «La calda vita», C. Spaak in F. Capucci. Italijanski barvni film. Mladini pod 18 letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 22.
CORSO. 15.00: «La compagnia dei codardi» G. Ford in J. Blondel. Ameriški film cinemascope.
VITTORIA. 15.30: «Le armi della vendetta» G. Barray in V. Lagrange. Italijansko-francoski kinema. skopski film. Zadnja predstava ob 21.30
CENTRALE. 15.15: «L'ammiraglio ed uno strano pesce». D. Knott in C. Cook. Technicolor, ameriški film.

v Tržiču

PRINCIPE. «I malamondo (follie d'Europa)». Barvni dokumentarni film.
NAZIONALE. «Sangue caldo», Robert Mitchum.
EXCELSIOR. «I due mafiosi», Franco Franchi in Ciccio Ingrassia. Barvni film.
AZZURRO. «Far West», Troy Donahue in Susanne Pleshtte. Barvni film

v Ronkah

RIO. «Il cardinale». Raf Vallone.
EXCELSIOR. «L'ultima volta che vidi Parigi». E. Taylor in Van Johnson.

v Novi Gorici

NOVA GORICA. 24. maja špansko-italijanski film: «Krvavi kapitan». 25. do 27. maja slovenski barvni film: «Srečno, Kekec». 28. maja avstrijsko-nemški film: «Pesem o pisanem balonu».
SEMPETER. 24. maja nemški barvni film: «Polnočna revija». 25. in 26. maja avstrijsko-nemški film: «Pesem o pisanem balonu». 27. in 28. maja špansko-italijanski film: «Krvavi kapitan».
SOLKAN. 24. maja špansko-argentinski film: «Črna kronika». 29. maja jugoslovanski film: «Srečno, Kekec».

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI-BASSI, v Raštelu št. 26, tel. 33-49.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes 24. maja bo v Gorici odprta cvetličarna JOŽEF GORJAN na Travniku, tel. 54-42.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 25.4 stopinje ob 14.50 in najnižjo 10 stopinj ob 3.30-Povprečna dnevna vlaga je dosegla 45 odstotkov.

Izleti

S SPD NA ŠTAJERSKO

V nedeljo 28. junija priredi Slovensko planinsko društvo iz Gorice enodnevni družinski avtobusni izlet na Štajersko, preko Ljubljane in Kamnika do Logarske doline. Vpisovanje in podrobnejša pojasnila pri A. Košuti, v Ul. Mameli 8, do vključno 5. junija. Za vožnjo in skupni potni list plačajo člani po 2600 in nečlani po 2900 lir.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

Radio Televizija

NEDELJA, 24. MAJA 1964

Radio Trst A

8.00 Koledar; 8.30 Poslušali boste...; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slov. narodne; 10.00 Maša; nato Orkestri; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Slov. nabožna pesem; 12.30 Glasba po željah;; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj...; 13.30 Glasba po željah; nato Sedem dni v svetu; 14.45 Karakteristični ansambli; 15.10 Jam session; 15.30 Radijska novela; nato Orkestri; 16.30 Popoldanski koncert; 18.05 Kavarniški koncert; 18.30 Kino, včeraj in danes; 19.00 Sonate a tre; 19.15 Nedeljski vestnik; 19.30 Sestanek v Londonu; 20.00 Šport; 20.30 Iz slov. folklore; 21.00 Vabilo na ples; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Čajkovski: Simfonija št. 3; nato Moderni ritmi.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja; 12.15 Danes na športnih igriščih; 14.00 El Campanon.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 8.35 Domače viže; 9.00 Reportaža; 9.15 Zabavni zvoki; 9.35 Zborovsko petje; 10.00, Prenos RL; 10.15 Zbor «Bodra smjana» iz Sofije; 11.00 Orkestralna glasba; 11.30 Reportaža; 11.50 in 12.50 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 13.30 Sosedni kraji in ljudje; 14.00 Glasba po željah; 15.15 Ruske narodne; 15.30 Plošče; 16.00 Prenos RL; 19.00 Športna nedelja; 19.10 Glasbena medigra; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.10 Na programu Giuranna; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.35 Roditeljski krožek; 13.30 Vzporedni glasovi; 14.30 in 16.15 V nedeljo skupaj; 15.15 Operna glasba; 17.00 Prenos nogometne tekme; 17.45 Ital. pesmi in plesi; 18.00 Simf. koncert; 18.50 Plesna glasba; 19.15 Športna nedelja; 20.30 Giro d'Italia; 20.40 E. Formentin: «Dominique»; 21.15 Lov na naslov; 22.15 Komorna glasba.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 9.00 Oddaja za ženske; 9.35 Nedeljski motivi; 10.00 Glasbeni leteči krožnik; 11.20 Giro d'Italia; 11.35 Pevci; 12.00 Športna prognoza; 13.40 Nedeljski express; 14.30 Teden aktualnosti; 16.15 Clacson; 17.00 Glasba in šport; 18.35 Vaši izbranci; 19.50 Giro d'Italia; 20.35 Veliki valčki; 21.00 Športna nedelja; 21.35 Angleška lahka glasba.

III. program

16.30 Bachove kantate; 19.00 Grazianijeva sonata štev. 1; 19.15 Severnoameriška kultura; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Ravell in Milhaud; 21.20 Hartmann: «Simplicius Simplicissimus».

Slovenija

8.00 Mladinska igra; 8.35 Slovenske narodne; 9.05 Naši poslušalci čestitajo; 10.00 Se pomnite, tovariši...; 10.30 Iz češke in domače simf. literature; 11.30 Nedeljska reportaža; 11.50 Hammond orgle; 12.05 Naši poslušalci čestitajo; 13.30 Za našo vas; 13.50 Koncert; 14.10 Glasbeni mozaik; 15.05 «Danes popoldne»; 16.00 Humoreska tedna; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Izberite popevko; 21.00 Krst Puccinijeve «Turandote»; 22.10 Plesna glasba; 23.05 Gržinić: Simfonična fantazija — Tajčević: Balkanski plesi, Sivic: Potepuška pesem, Odak: Sonata op. 42.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja; 11.40 Nabožna oddaja; 15.45 Giro d'Italia; 18.00 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Registriran športni dogodek; 20.10 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Viktor Hugo: «Bedniki» — 8. nadaljevanje; 22.00 Slovstvo in umetnost; 22.45 Športna nedelja in dnevnik.

DRUGI KANAL

18.00 Nino Taranto v «Michele Settespiriti»; 19.05 «Gli antichi imperi del sole»; 19.35 Rotocalchi in poltrona; 21.00 Dnevnik; 21.15 Športne vesti; 22.05 Cafe chantant; 23.05 Giro d'Italia.

Ponedeljek, 25. maja 1964

8.30 Šola; 15.15 Giro d'Italia; 19.00 Dnevnik; 20.00 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV tednik; 22.00 Lahka glasba; 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Film «Ossessione del pasato»; 22.35 Športne vesti.

Jug. televizija

9.30 Kmetijska oddaja; 10.00 Disneyev svet; 11.00 Otroci pojo 1964; 18.05 Munro-Saki: «Vznemirjevalna kura»; 18.35 «Zgodba o starem tramvaju», film; 20.00 TV dnevnik; 20.45 Novak: «Slepo zrno», TV drama; 21.45 Poročila.

Ponedeljek, 25. maja 1964

16.30 Prenos ob dnevu mladosti; 17.30 Tečaj angleškega jezika; 18.00 TV v šoli; 18.30 Poročila; 18.35 Lutkovni in risani filmi; 19.00 TV obzornik; 19.30 Tedenski športni pregled;; 20.00 TV dnevnik; 20.45 Koncert mladih umetnikov; 21.00 Igrani film; 22.15 Poročila.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

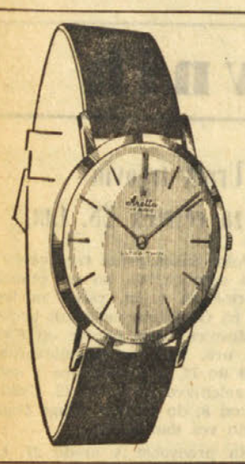
Od 17. do 23. maja se je v goriški občini rodilo 27 otrok, umrlo je 12 oseb, porok je bilo 13 in oklicev 9.

Rojstva: Paola Napea, Daniela Grion, Paolo Cecnet, Patrizia Baliaben, Marco Salateo, Maurizio Buratto, Paola Verdimonti, Renata Vidani, Eva De Calò, Florenza Zagaglia, Flavio Krajnik, Alessandro Lenardi, Anna Gianesini, Vidamaria Rustia, Michela Ottaviano, Silvia Zavadlav, Guglielmo Pacella, Barbara Camera, Fabiana Furlan, Maurizio Buso, Severino Gergolet, Boris Frandolić, Mariano Deveitti, Lorella Sussi, Renata Cum, Roberto Protto Alessandro Chiarion.

Smrti: gospodinja 82-letna Gioseffa Fornasarig vd. Gratton, upokojenec 68-letni Giuseppe Geotti, 85-letna Paolina Trevisan por. Cumpeta, trgovka 39-letna Floriana Brecelj vd. Michelin, dijak 13-letni Martino Michelin, dninar 64-letni Domenico Gerin, 77-letna Amalia Reat, upokojenec 82-letni Giuseppe Peric, 3 in pol leta star Alessandro Veneziano, uradnik 38-letni Ettore Fabi, gospodinja 81-letna Carolina Longarol i vd. Tomasi, gospodinja 72-letna Elisabetta Mucci vd. Zacconi.

Poroke: bančni uradnik Luigi Cosulich in poštna uradnica Fernanda Delneri, prof. Franco Furlan in uradnica Maria Petruzziello, fotograf Bruno Altran in trgovska pomočnica Valeria Goruppi, zidar Aldo Zilli in gospodinja Nives Paruta, oficir ital. vojske Armando D'Isanto in uradnica Annamaria Spazzali, oficir ital. vojske Eritreo Nucci in profesorica Marcella Salvaneschi, tiskar Luciano Bregantini in uradnica Maria Melada, geometer Pietro Cuttini in gospodinja Adriana Tomadin, mehanik Claudio Batristutti in gospodinja Antonia Bruni, uradnik Benito Zollia in bolničarka Mercede Gerometta, lovski čuvaj Isidoro Antonelli in gospodinja Angela Bullon, notar dr. Marino Tremonti in farmacistka dr. Adalgisa Mulinari, uradnik Nevio Seculin in gospodinja Annamaria Leghissa.

Oklici: mesar Attilio Kavs in delavka Annamaria Brescia, trgovski pomočnik Eugenio Turus in trgovska pomočnica Nada Smania, urar Deodato Suligoi in trgovska pomočnica Irma Lipicar, karabinjer Gaetano Bruni in gospodinja Assunta Viti, bančni uradnik Ferruccio Bertogna in šivilja Giuseppa Adragna, delavec Giovanni Lutman in šivilja Maria Tommasi, karabinjer Renato Vendrame in gospodinja Vittorina Morettin, kapetan ital. vojske Angelo Carabellese in gospodinja Caterina De Dominicis, uradnik Roberto Livotti in gospodinja Giovanna Nenci.

ARETTA

med elegantnimi in preciznimi urami je najcenejša znamka

ARETTA

ULTRA THIN

šport šport šport

PROTI SIMMENTHALU IZ MONZE

Triestina danes z Orlandom v napadu

Ferrara namesto Vitalija v obrambi?

Verjetno bo Triestina zaigrala danes z... vso paro. Na vidiku je namreč nagrada — sicer v primerjavi z igralci Interja — zelo revna, ker so Tržačani že dosegli matematično rešitev. Baje bo vsak igralec dobil 50 tisočakov, vendar ne iz klubske blagajne, ki je precej pasivna, temveč iz žepa predsednika grofa Guarnerija. — Današnja tekma proti Simmenthalu iz Monze, ki je že obsojen na izpad v C ligo, Triestini ne bi smela delati preglavic. Pa čeprav se bodo gostje hoteli oddolžiti zli usodi, ki jih je spremljala med letošnjim prvenstvom, z lepo igro in če bo šlo tudi z uspehom.

Vse kaže torej, da bo danes popoldne na občinskem stadionu pri Sv. Soboti precej... vroče. Trener Tržačanov trenutno nima dosti dvomov o sestavi enajstorice. Ispira bo pustil pri študiju, njegovo mesto pa bo poveril preizkušenemu Orlandu. Edini dvom obstaja v obrambi. Ni izključeno, da bo Vitalija zamenjal z mladim Ferrarom.

Triestina bo zato nastopila kakor sledi:

Miniussi, Frigeri, Ferrara (Vitali), Pez, Varglien, Sadar, Mantovani, Palcini, Orlando, Porro in Novelli (Rancati).

Simmenthal pa bo verjetno stopil na igrišče kakor sledi:

Rigamonti, Bacis, Melonari (Gianesello), Bernini (Melonari), Ghioni, Prato, Sacchella, Campagnoli, Vivarelli (Lolodice), Bersellini, Vigni.

NOGOMET

LENINGRAD, 23. — Med mitingom za slušatelje sovjetskih vojaških šol je L. Viktorov izboljšal s časom 10'43"2 sovjetski rekord na 800 m prosto. Prejšnji najboljši čas je z 10'45"8 pripadal Mihajlovu.

PLAVANJE

BANGKOK, 23. — V prijateljski tekmi je tajlandska olimpijska reprezentanca premagala južnovietnamsko 4:1.

DANES V 6 GOSTILNAH V TRŽIČU IN RONKAH

Balincarsko tekmovanje za prvo trofejo Laškega piva

Predstavniki Laškega piva v Trstu so prišli do hvale vredne zamisli: izvesti tekmovanje v balincanju, ki naj bi postalo redno, za trofejo Laškega piva. Prvo tovrstno tekmovanje bo danes v goriški pokrajini. Dvoboji bodo v raznih gostilnah, finalne tekme pa v tržiških gostilnah in v dveh v Ronkah.

V Tržiču bodo tekmo na igriščih gostiln *Trentin* (Villa Raspa), *Bar Angelo* (Via Aquileia), *Al Ponte* (Via Buonarotti), *Alla Stella* (Via Roma), v Ronkah *Al Progresso* (Via Trieste) in *Alla Pesa* (Via Aeroporto).

Tekmovanje za prvo trofejo Laškega piva bo pod okriljem CONI in Unione bocciofila Italiana. Nagrajene bodo 4 najboljše ekipe. Zmagovalni bodo izročili trofejo Laškega piva, igralcem najboljšega moštva pa bodo podarili 8 zlatih kolajn. Prireditelji bodo nadalje štirim najboljšim ekipam povrnili vse potne stroške.

Slovesni zaključek te prve izvedbe balincarskega turnirja, ki bo gotovo privabil na igrišča najbolj vigrane ekipe goriške pokrajine, bo nocoj okoli 22. ure v gostilni Trentin — Villa Raspa.

NOGOMET DANES

ALIGA

(16. povratno kolo)

ATALANTA-TORINO
Rwncher
BOLOGNA-MESSINA
De Marchi
FIORENTINA-MODENA
Francescon
JUVENTUS-CATANIA
Orlando
LANEROSSI V.-SPAL
D'Agostini
LAZIO-SAMPDORIA
Genel
MANTOVA-ROMA
Angonese
MILAN-BARI
Righetti

BLIGA

(15. povratno kolo)

ALESSANDRIA-PALERMO
Ferrari
CATANZARO-PADOVA
Carminati
LECCO-COSENZA
Di Tonno
NAPOLI-PRO PATRIA
Varazzani
PARMA-PRATO
Bernardis
POTENZA-FOGGIA
Samani
TRIESTINA-SIMMENTHAL M.
De Robbio
UDINESE-BRESCIA
Roversi
VARESE-VERONA HELLAS
Monti
VENEZIA-CAGLIARI
Politano

GIRO D'ITALIA

Mugnaini v Pedaveni

PEDAVENA, 23. — Italijan Magnaini je zmagal v osmi etapi dirke po Italiji Lavarone — Pedavena z gorskima prelazoma Rolle in Croce D'aune. Zmagovalec je prevozil 183 km dolgo progo v 5 urah 51'18". Za njim so se uvrstili Zilioli z zaostankom 48", Motta 50", De Rosso 55", Anquetil 1.05". Ostali so še bolj zaostali. Francoz Anquetil je obranil rožo majico.

Radio Koper

(Nadaljevanje s 3. strani)

S priključitvijo Radia Koper k RTV Ljubljani leta 1955 so se pogoji in učinkovitost dela na Radiu Koper močno izboljšali. Med matično in relejno postajo je vseskozi najtesnejše sodelovanje na področju programske, tehnične in drugih služb.

S pripojitvijo k RTV Ljubljani leta 1955 so se izboljšali tudi tehnični pogoji ,vendar ne radikalno, kot je sedaj z novo zgradbo. Zamenjali so nekaj stare opreme z novo, nekaj dopolnili, vendar je položaj, kar zadeva tehnično opremo, ostal v bistvu isti kot pred leti, saj v stari zgradbi ni bilo nobenih pogojev za temeljito prenovitev opreme in naprav.

Nova zgradba in sodobna oprema v njej pomenita osnovo za še intenzivnejše in kvalitetnejše delo Radia Koper.

Površina nove zgradbe znaša skupaj 2.241 kv. m, od tega 1.502 kv. m za upravne prostore in redakcije, 739 kv. m pa za študijske prostore. Prostorov je skupaj 65, od tega 43 upravnih in redakcijskih (s steklenimi stenami) ter za tehnično službo, v 10 prostorih pa so studii (ojačevalnice, snemalnice in odmevnica). Ostali so pomožni prostori. Pri studijskem delu zgradbe je tudi diskoteka, ki bo lahko sprejela do 14.000 plošč in 12.000 trakov.

Radio Koper ima v novi zgradbi 4 studie, od katerih služita studio A in B za oddajo, ter merita 84, oziroma 70 kub. m. Studio C (250 kub. m) je pretežno za snemanje slušnih iger, studio D (420 kub. m in 60 sedežev) za nastop večjih ansamblov, studio E (70 kub. m), pa je tako imenovani gluhi prostor za snemanje posebnih ambientov. Tu so še 4 režije z ojačevalnicami in snemalnimi mizami, opremljenimi z magnetofoni, gramofoni in kontrolnimi zvočniki. Posebnost je tudi OB telefonska centrala, ki služi ločeno od drugih za vse studijske prostore in prenose. Vsak studio je akustično izvrstno obdelan z oblogami iz aluminija, kar je prvi primer v Jugoslaviji. Za akustiko je poskrbel ing. Dušan Vendramin.

Radio ima mazutno centralno kurjavo za upravne, redakcijske in tehnične prostore — z rezervarjem, ki lahko sprejme do 20.000 kg surovine, kar zadostuje za eno zimo. Studijski del pa razpolaga z avtomatsko klimatsko napravo. Naprava ustvarja skozi vse leto temperaturo, ki se lahko giblje od 20 do 26 stopinj. Lahko črpa 13.780 kub. metrov zraka na uro, kar pomeni, da lahko zamenjaju zračno maso v studiih v najkrajšem času.

Na zgradbi je antenski stalp, visok 27 m. Na vrhu je dvonadstropna oddajna UKW antena, ki jo napaja 250-watni oddajnik. Poleg te sta še 2 Balenphang anteni, skupinska UKW, UKW, srednjevalovna in kratkovalovna) antena za vso zgradbo ter dve anteni za radioprinterski sprejem.

Radio Koper oddaja po srednjem valu 257 m prek oddajnika na Belem Križu, ki ima sedaj zmogljivost 6 Kw, in prek UKW z 250-watnim oddajnikom. Predvidoma bo že v letošnjem letu srednjevalovni oddajnik na Belem Križu okrepljen na 20 Kw.

Idejni osnutek nove zgradbe Radia Koper je pripravil arh. ing. Oton Gaspari iz Ljubljane, izvajalec del pa je bilo podjetje Stavbenik iz Izole.

KOMPAS

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI VRŠI VSE TURISTIČNE USLUGE

LJUBLJANA, Dvoržakova ulica številka 11

EXPRESZEMA

Gostilna «Maček»
LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 15-17
Vas vabi na razne primorske in druge specialitete ter se priporoča za cenjeni obisk

BOSTE OBISKALI LJUBLJANO? DOBRODOŠLI STE
v hotelu «TURIST» - Ljubljana
DALMATINOVA, 13 - Tel. 36-129, 27-110
Restavracija, senčnat vrt, bife - Hotel je oddaljen vsega 3 minute od glavne železniške postaje. Nudi vam: sodobno opremljene sobe s kopalnicami, telefonom, dvigalom - Znana je naša kuhinja, ki vam nudi jugoslovanske in inozemske specialitete - Tudi v naših obratih: restavraciji «ZLATOROG» Zupančičeva 9, ki vam nudi lovske specialitete, gostilni «DALMACIJA» Trubarjeva 23, ki vam nudi ribje specialitete, boste postreženi hitro in solidno.
VABI VAS HOTEL «TURIST» LJUBLJANA

HOTEL LEV
LJUBLJANA
Vošnjakova 1
Telefon 30-555
Telegram: LEVHOTEL LJUBLJANA
«A» kat.
209 sob s kopalnico, restavracija, terase, dancing kavarna, aperitiv bar, slaščičarna, poslovne in klubske sobe, sale za bankete in konference, lastne garaže in prostor za parkiranje, hladilnice za divjačino in boksi za pse
Novo — moderno — luksuzno

Obiščite zdravilišča
ROGAŠKA SLATINA, LAŠKO, RIMSKE TOPLICE
Rogaška Slatina zdravi bolezni prebavil, ledvic in jeter, Dobrna ženske in manegerske bolezni, Laško revmatizem in rehabilitacija invalidov — Za izlet priporočamo tudi prekrasno Logarsko dolino — Informacije in prospekte dobite pri tržaških potovalnih uradih Aurora, Utat, Paterniti ali pri Tourist Office — Celje

Avtopromet Gorica

NOVA GORICA — Telefon 20-44
opravlja kvalitetne, hitre in varne prevoze potnikov in tovora doma in v inozemstvu. Informacije dobite v naših poslovalnicah v Novi Gorici, Tolminu, Ajdovščini, Postojni in Sežani. — Turistična agencija «Izletnik» s poslovalnicama v Novi Gorici in Bovcu vam hitro in solidno organizira izlete po Jugoslaviji in inozemstvu.

HOTEL „SLON“
LJUBLJANA - Titova 10, tel. 20-644, 20-645 (Jugoslavija)
Opozarjamo spoštovano javnost na naše usluge, ki jih nudimo v kletni restavraciji, kjer si lahko postrežete s hladnimi in toplimi malicami, kosilom in večerjo iz domačih specialitet po zelo pristopnih cenah.
Hotel Vam nudi 177 modernih ležišč. V moderno urejeni hotelski restavraciji Vam nudimo vse domače in tuje specialitete. Dnevno večerni koncert v kavarni. V nočnem BARU se lahko vsak večer zabavate ob prijetnih zvokih in mednarodnem artističnem programu
Sprejemamo rezervacije za manjše in večje družbe. Telef. 20-641—44

HOTEL «JELOVICA» - BLED - TEL. 316

BLED vabi

Hoteli ob jezeru, obnovljeni blejski grad z restavracijo, festivali, dnevna glasba in ples, pravljične izletniške točke in druga razvedrila ter čolnarjenje po jezeru

Obiščite najlepše podzemsko čudo na svetu
POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16. in 18. uri
Izredni obiski po dogovoru z upravo
Obiščite tudi Škocjanske jame pri Divači
Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan

HOTEL KRN
TOLMIN — TEL. 39
Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, specialitete na žaru in dobra kuhinja.
Ob sobotah in nedeljah ples.
Vljudno se priporočamo

HOTEL «KRAS» POSTOJNA TEL. 100
nudi vse hotelske usluge in se priporoča za cenjeni obisk

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA — Tel. 20-61, 20-32
s svojimi obrati restavracijo, kavarno. Prvorazredna kuhinja. Ples vsak večer razen ponedeljka. V primernih dneh je ples na vrtu.

PARK HOTEL BLED
Telefoni 284 - 338
200 ležišč, restavracija, kavarna, nočni bar
Hotel odprt celo leto.
V sestavu Park hotela je tudi Sporthotel na Pokljuki in Izletniški dom v Ribnem. Vsi obrati poslujejo celoletno

Hotel TRIGLAV Koper
Telef. 16 - Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, zimski vrt, nočni bar s programom. - Priporočamo svoje obrate Giusterno z olimpijskim bazenom in restavracijo «Rižana», s specialitetami, postrvmi in rečnimi raki

Izkoristite vaš izlet za ogled izvirkov VIPAVE
V HOTELU VIPAVA in v GOSTIŠČU OB IZVIRU vas prijetno postrežejo

HOTEL CELEIA
CELJE - tel. 2041, 2042 SE PRIPOROČA

HOTEL ADRIA
ANKARAN (bivši S. Nicolò) Telefon 74-112
bo odprt od 1. maja dalje skozi celo leto

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR
BOVEC
nudijo vse hotelske usluge.
Priznana domača in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51
Priporočamo tudi obisk hotela «Planinski orel» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangartom

T. G. P. - METROPOL
PIRAN — Telefon 73-313
vabi na odlične specialitete in izbrane pijače v vseh svojih obratih; nočni bar «Tri papige» v Piranu z mednarodnim artističnim programom, odprt je vsak dan razen srede.
Priporočamo novo restavracijo «Lucija» pri Portorožu

HOTEL GALEB tel. 21605
RIBJA RESTAVRACIJA » 21182
KAVARNA LOŽA
RESTAVRACIJA TAVERNA
Priporočajo svoje gostinske usluge - Cene zmerne
KOPER

SPLOŠNA PLOVBA - PIRAN
vzdržuje z modernimi tovorno . potniškimi ladjami
redno progo Jadran - Južna Amerika - via Zahodna Afrika (Rijeka - Split . Napoli - Genova - Marseille - Casablanca - Dakar - Conakry - Takoradi . Tema. Rio de Janeiro - Santos - Montevideo - Buenos Aires). Redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo . Indonezijo - Japonsko - ZDA - Zahodna afriška obala . sredozemske luke) TER NUDI
ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8000 do 18.000 ton nosilnosti. — Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba», Piran, Župančičeva ul. 24, in na naše agente po vsem svetu. Telegrami: Plovba Piran. Telexi: 035—22, 035—23. Telefoni: 73 470 do 73-477.

Hotel BELLEVUE
LJUBLJANA - Tel. 33-133
priporoča cenjenim gostom domačo in mednarodno kuhinjo - Terasa - Vrt - S terase lep pogled na Ljubljano

GRAND HOTEL «UNION»
Tel. 20-750, 21-742
s svojo restavracijo in senčnatim vrtom, kavarno in hotelom, se priporoča cenjenim gostom

JOŽA HORVAT:

Maček pod šlemom

72.

— Ne, tega se ne spominjam — odkrito prizna Kapara.

— Ne spominjaš se? Prišla sva na široko asfaltno cesto in tu je najprej prišel mimo neki legionar in tega si ustrelil, mu vzel pištolo in puško, pištolo si obdržal, puško si dal pa meni. Truplo sva zavlekla v jarek, potem si mi ukazal, naj te primem pod roko in naj te vodim po sredi ceste. To sem napravil. Ti si pa začel šepati, kakor da si ranjen v nogo. Tako sva hodila, hodila, dokler se ni na lepem prikazal avto. Ti si pomahal šoferju, naj ustavi, zacvilile so zavore in avto je obstal. Se spominjaš tega, prijatelj?

— Ne, ne spominjam se. In kaj je bilo potem? — zaskrbi Kaparo

— Potem? Eh... potem je bilo še marsikaj in jaz sem še enkrat preklel tisto minuto, ki me je pripeljala k tebi. Torej, ko je šofer videl, kako krevsaš, je ustavil avto in iz njega sta najprej prišla dva vojaka in šla proti nama, menda da bi videla, kaj se je dogodilo. In medtem ko sta šla proti nama, se je iz avtomobila izvlekel še tretji, a ta tretji je bil brdavs, Nemec, s puško v roki. Uteči ni bilo več mogoče. Vzdignil si pištolo in medtem ko si ubijal prva dva, je priskočil tisti tretji, Nemec, udaril te je s puškinim kopitom, a udaril te je tako, da si se brž opotekel in se onesvestil. Ko sem videl, da se bo slabo končalo, vzdignem karabinko in naglo ustrelim Švaba.

— Ti si ubil Nemca?! — neverno vpraša Kapara, a domobran odločno potrdi.

— Jaz, prav jaz! Ubijem torej Švaba, šoferju pa zagrozim, da bom tudi njega, če se zgane in skuša pobegniti. Komaj sva te nekako stlačila v avtomobil, jaz sem sedel zraven šoferja in mu pokazal, v katero smer naj vozi. Pred Luknjico sem mu rekel, naj ustavi, tu smo izstopili, jaz sem šel v vas po ljudi in smo te z vozom pripeljali domov. Vidiš, zdaj si pod mojo streho.

— In to je vse? — vpraša Kapara.

— Vse? Kaj bi hotel še kaj več?

Ni takoj odgovoril. Premišljeval je o domobranovih besedah in se zlepa ni mogel načuditi, kako je vse to tako pozabil. Ali je to posledica udarca s puškinim kopitom?

— Kdaj se je to zgodilo?

— Pred tremi dnevi. Ko bi ne bil imel šlema, bi se ti bila razsula glava kakor lešnik pod veveričinimi zobmi. Še tisti dan, ko smo te pripeljali, je prišel Knez, da bi te videl.

— Knez...? Kakšen Knez?

— Knez... naš... kako naj povem... to je naš sovaščan, gospodar. Ima gostilno in trgovino. Zmožen človek. Naš organizator je, in kakor bi rekli mi vojaki — strateg. Nikoli ni delal vojne akademije, pa vse obrača... modro in zvito. Vse zna in na vse se razume. Politik.

Kapara namršči čelo. Nekje globoko v njem se oglasi nemir in opozorilo, naj bo previden. «Zmožen človek... gospodar... strateg... politik...», vse te besede so partizanskemu mačku marsikaj povedale, ga spominjale na vrelo kašo in Kapara je imel dosti razlogov, da je namrščil čelo. O teh vaških modrijanih in miroljubih je že marsikaj slišal in tudi sam se je tu pa tam srečal z njimi, pa se je z njimi prerekal. In zaradi tega tudi zdaj previdno vpraša:

— In ta vaš general je prišel, da bi videl mene, desetarja?

— Da, prišel je, brž ko je slišal, kaj se je zgodilo. Ti si tako ležal, a on je prišel do tvojega vzglavja, nekaj časa te je gledal in potem rekel: — Če se kmalu ne stegne, bo še dolgo živel in nič mu ne bo! — Potem je še dodal: — Ko odpre oči in stopi na noge, naj se zglasi pri meni! — Potem je odšel, jaz pa že tretji dan sedim pri tebi, dežuram, devam ti izmenoma tople in hladne obkladke in čakam, ali se boš osvestil ali ne. Hvala Bogu... zdaj si zopet pri zavesti!

Trpinčilo ga je vprašanje: — Kaj želi od njega ta Knez? Naj se zglasi pri njem, brž ko odpre oči in stopi na noge? Kakopak, obiskal ga bo čimprej, naj si gospod ne beli glave, kmalu bo imel pred seboj Ilijo Kaparo, partizanskega mačka. Ehej, to bo zanimivo srečanje!

— Pa zakaj mi ti, Franjo, devaš zdaj tople zdaj mrzle obkladke?

— Iz bojazni! Iz same bojazni! Nisem zatrdno vedel, kaj je zate bolje hladni ali vroči, pa me je popadla bojazen, mislil sem, salamenska reč, če v moji hiši umre Kapara! Utegnil bi kdo pomisliti, da sem te zastrupil, ali ti kako drugače vzel življenje. Kako bi jaz dokazal tvojim pri brigadi, da sem nedolžen? Zmeraj bo domobran prej izgubil glavo, kakor bi partizanu dopovedal resnico. Zato sem skrbel zate, kakor sem najbolje znal, a zdaj ko si odprl oči, mi je takoj laže pri srcu. Ti, Kapara, si mi že enkrat rešil življenje in sem tudi jaz srečen, da se ti lahko z nečim oddolžim.

Kapara v hipu preleti svoje «rešeno» življenje in izreče ne ravno veselo: — Hvala ti!

— Nimaš se mi kaj zahvaljevati. Kako se počutiš?

— Da, kako se počutim? — pomisli Kapara z grenkobo. Morda bi bilo najbolje, da ga sploh ni, da ga je do kraja pobil pri avtomobilu tisti Nemec, morda bi bilo to v resnici najbolje. A najbrž je preklemano usekal, da Kapari prav nič ni ostalo v spominu. Pesjan...! Poskuša obrniti vrat — in ga obrne! Sicer v tilniku občuti potuhnjeno bolečino, a ko je slišal, kaj vse se mu je pripetilo, ni bilo vredno še omenjati ne to bolečino. Še enkrat poskuša obrniti glavo. Gre. Vse je v redu! Potem stisne prste na nogi, da bi se prepričal, če lahko premika gležnje in stopala. Zadovoljen je bil. Kapara ve — dokler ima partizan glavo in noge v redu, mu za vse drugo ni treba skrbeti.

— Ti ne škripajo kosti?

— Kje?

— V glavi.

— Nič mi ne škripa.

Domobran se pazljivo zagleda v Kaparo in zadovoljno pokima z glavo: — Ej, moj kum, ti si pa res velik kajon! Kdor gre s teboj kam na pot, naj vzame s seboj vsaj tri nadomestne glave! Nikoli si nisem mislil, da se bom s teboj živ prebil do vasi, a vsakikrat ko sva bila v škripcih, sem videl, da si pravi lisjak in da je malo takih. Če bi moral še kdaj potovati po svetu kot vandrovec, begunec ali dezerter, bi s teboj še zmeraj šel.

Ni poslušal domobrana. Misli so mu krožile okoli tiste slike, ki jo je zagledal, ko je malo prej odprl oči: ustaš in partizan drug zraven drugega, naslonjena na okno...! Ali je bil to sen ali resnica?

— Ne, to ni bil sen — mu pojasni domobran — pri oknu sta bila moj boter Torbar in njegov sin Miško.

— Je tvoj boter ustaš? — se vznemiri Kapara.

— Ustaš... saj ni ustaš. On je ustaš... pa samo tako...

— Pa njegov sin? Ali je partizan... samo tako?

— Seveda. Vsi mi smo ustaši, domobrani in partizani, a pravzaprav nihče ni ustaš ne partizan ne domobran. Vsi mi smo samo tako...

— Kako to — samo tako?

— Lepo. Moški vse vasi so razdeljeni v tri skupine: v partizane ustaše in domobrane Vsak ima svojo uniformo in v tej skupini ali službi je mesec dni.

— Kaj mesec dni — kot partizan? — se začudi Kapara, ker še malo ne razume te sleparije.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7 700 lir — SFRJ: v tednu 20 din. mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst